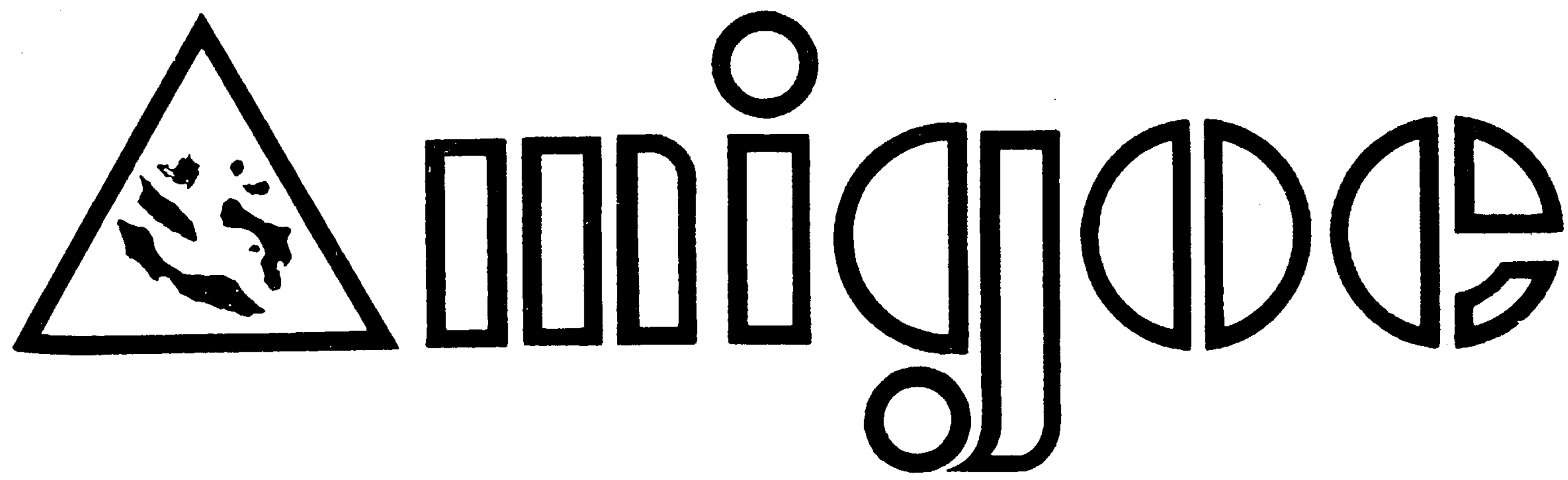

Vandaag

* Dreigende breuk in Bolivia p.1
* Duidelijkheid verzocht over yachthaven p.2
* Boneco wil protectie voor Continental Milling p.3
* Ing Ravelli: inventarisatie Curacaose brandputten p.3
* Betico Croes nodigt politie uit p.5
* Arias jongste halve finalist p.8

ING CLEMENS RAVELLI
...brandputtenboek...

100STE JAARGANG — NO.: 208

VRIJDAG 9 SEPTEMBER 1983

Nieuws in vogelvlucht

TOKIO — Ten oosten van het Japanse eiland Hokkaido is een dood kind aangespoeld, dat mogelijk een van de slachtoffers is van de ramp met de Zuidkoreaanse Boeing. Gebleken is dat dit vliegtuig eerder op de reis problemen had met de navigatie- en de communicatiesystemen. Eerder dit jaar werden 7 keer al navigatie-problemen geconstateerd met een Zuidkoreaanse Boeing

*****

PANAMASTAD — Op de ministersconferentie van de Contadoragroep en Midden Amerika worden «concrete voorstellen» besproken «voor het verminderen van de spanning en het garanderen van de vrede», zo werd verzekerd. Er waren ministers die dachten dat er een concreet plan uit de bus zou komen.

*****

BEIROET — Franse vliegtuigen hebben verkenningsvluchten uitgevoerd boven Beiroet en het Shoufgebergte. Israel is bang dat er weer een bloedbad komt onder vluchtelingen, in dit geval door de Druzen onder christenen. De Druzen vallen een stad aan met 50.000 christenen als burgers. President Gemayel van Libanon heeft hierover gesproken met zijn ambtgenoten Reagen en Mitterrand. In Tripoli vielen 5 doden bij een ontploffing bij een gebouw van een Islamitische militie.

*****

HONGKONG — De orkaan Filen heeft doden en gewonden als tol achtergelaten in Hongkong. Hij raasde met snelheden van 200 km per uur over het gebied.

*****

SAN SALVADOR — De doodseskaders in El Salvador verhogen hun activiteiten. Zij hebben woensdag bv 9 mensen gedood en er 7 ontvoerd, doorgaans jongelui. In de voorgaande maanden lag hun dag-gemiddelde op 2 tot 3 doden. Zonder dat men de bewering hard kan maken gelooft men algemeen dat er nauwe banden zijn tussen rechtse militairen en deze eskaders.

*****

NEW YORK — De SU heeft een veto aangekondigd tegen de ontwerp-resolutie in de Veiligheidsraad van de VN over het Boeing-incident. Het neerschieten wordt «diep betreurd» en militair geweld tegen de burgerluchtvaart wordt onverenigbaar genoemd met de elementaire menselijkheid. Ook wordt gevraagd om een onderzoek. Onder de indieners is ook Nederland.

*****

MADRID — In Madrid kwam vandaag de Europese veiligheidsconferentie ten einde. De hoop bestond kort geleden dat de gezamenlijk aanvaarde slotakte het begin zou inluiden van betere betrekkingen tussen Oost en West. Het neerschieten van het Zuidkoreaanse vliegtuig heeft de laatste bijeenkomst gemaakt tot een harde Oost-West-confrontatie.

*****

TEGUCIGALPA — VS-Defensieminister Weinberger heeft opgeroepen tot nauwere militaire samenwerking in Midden Amerika om het hoofd te bieden aan de communistische dreiging. Hij bezocht Panama, El Salvador en Honduras. In Honduras voelt men al langer voor het weer oprichten van zo'n militair samenwerkingsverband.

*****

CARACAS — De VS nemen zitting met de landen van Latijns Amerika in een commissie welke de buitenlandse schulden-kwestie nader gaat bestuderen. Dit plan kwam op tijdens de conferentie over dit onderwerp in Caracas.

*****

MOSKOU — Rusland heeft erkend met een raket het Koreaanse vliegtuig te hebben neergehaald. In de toekomst zal men dergelijke vluchten blijven «afbreken». Volgens de SU moeten de VS een les leren uit deze tragedie. President Reagan heeft de sluiting bevolen van de Aeroflot-kantoren in de VS en heeft verboden doorreisbiljetten voor Aeroflot te verkopen. De nieuwe stappen van de VS tegen de SU zullen eenzijdig zijn, aldus het Witte Huis.

*****

ATHENE — Griekenland en de VS hebben een akkoord getekend over het gebruik van Griekse bases door het VS-leger. Er werden twee brieven ondertekend welke handelen over de VS-militaire steun aan Griekenland. Het overleg over deze kwesties heeft nogal wat voeten in de aarde gehad.

*****

WASHINGTON — Het Witte Huis twijfelt niet aan het bericht dat de SU toen het Zuidkoreaanse vliegtuig het SU-luchtruim binnenvloog op het punt had gestaan een belangrijke raketproef te nemen. Dit berichtte de New York Times. Na het incident werd de voorbereiding meteen afgebroken. Een en ander zou geconstateerd zijn door het VS- radarvliegtuig dat in de buurt was toen het ongeluk zich voordeed.

*****

PARIJS — De grootste Iraanse oppositiebeweging, Moedjahedien, heeft een lijst gepubliceerd met namen van 7.764 mensen die in Iran zijn geexecuteerd, van wie 3.671 in het geheim. Bij 13 % ging het om vrouwen met onder hen ook zwangere vrouwen. Deze beweging schat het totale aantal geexecuteerden sedert 20 juni 1981 op 30.000.

*****

BOMBARDEMENT OP HAVENPLAATS CORINTO

Nicaragua meldt ook zee-incident

Nieuwe luchtaanval

MANAGUA — Voor de tweede achtereenvolgende dag is vanmorgen een bombardement uitgevoerd op Nicaragua door kleine niet-geidentificeerde vliegtuigen. Vanmorgen werden bommen gegooid op de havenplaats Corinto, waar vaak Russische schepen afmeren. Bij de aanval van gisteren op het vliegveld van Managua en de ambstwoning van minister Miguel d'Escoto van Buitenlandse zaken is een der vliegtuigjes verloren gegaan waarbij de twee inzittenden omkwamen. Het andere vliegtuig kon ontkomen. De artillerie-eenheden welke luchtaanvallen moeten afslaan in Nicaragua zijn in de hoogste staat van paraatheid gebracht. Volgens Managua heeft zich gisteren ook een incident op zee voorgedaan en wel met Hondurese schepen en vliegtuigen. De luchtaanval van donderdag was de eerste tegen het Sandinistische bewind. De verwachting is dat de spanning in en rond Nicaragua zal toenemen en dat er een escalatie dreigt.

Bij de aanval van donderdag werd slechts materiele schade aangericht. Ook de woning van min. D'Escoto was doelwit van een aanval. Een der vliegtuigjes echter vloog toen het zijn taak volbracht had tegen de verkeerstoren van het Sandinovliegveld op en stortte neer. De beide inzittenden overleden daarbij. Het tweede toestel wist aan de achtervolging door de Nicaraguaanse luchtmacht te ontkomen. Managua beschuldigde Costa Rica ervan dat de vliegtuigen daar waren opgestegen. Maar San Jose ontkende dit. De vliegtuigjes zouden begin september het land verlaten hebben met bestemming El Salvador. De guerrilla-eenheid van Eden Pastora heeft de verantwoordelijkheid voor de luchtaanval van gisteren opgeëist. Eden Pastora is al enige tijd actief in het zuiden van het land.

In Managua beschuldigde men de VS van de actie, daarbij gesteund door Cuba, waar men dezelfde mening heeft. Onduidelijk is echter met welk wapen de vliegtuigen hebben gewerkt. De regering heeft het over bommen maar elders wordt gesproken over raketten welke door de vliegtuigen zouden zijn afgevuurd.

De aanval van vanmorgen op Corinto werd ook door meer vliegtuigjes uitgevoerd. In dit geval werd er weer gesproken over een bombardement. Militaire kringen maakten melding van deze aanval, maar wilden niet geciteerd worden. Zij veronderstelden dat de vliegtuigen afkomstig waren uit Honduras. De naam Corinto wordt steeds genoemd in berichten over de aanvoer van materieel door Russische schepen. Enige tijd geleden werd de haven vanuit een vliegtuigje met raketten bestookt.

In Managua werd donderdag ook bekend gemaakt dat er zich op zee ook een een incident had voorgedaan en wel aan de kant van de Atlantische Oceaan. Bij het opbrengen van een Hondurese boot door twee Nicaraguaanse patrouilleschepen werden deze patrouilleboten aangevallen door drie Hondurese schepen en ook door Hondurese vliegtuigen. Er werd echter niet gemeld of er slachtoffers waren gevallen en hoe dit treffen was afgelopen. Van Hondurese zijde is ook al verschillende malen geklaagd over problemen tussen Nicaraguaanse en Hondurese schepen. Tegucigalpa heeft het dan echter over Hondurese vissersboten, welke worden aangevallen door Nicaraguaanse patrouilleboten.

Nicaragua heeft bij monde van zijn minister D'Escoto de zaak meteen ter sprake gebracht op de ministersconferentie in Panama van de Contadoralanden met die van Midden Amerika. De bewindsman ontkende echter gezegd te hebben dat als er in Panama geen oplossing wordt gevonden slechts de oorlog als mogelijkheid overblijft. Een Panamese krant had hem zo geciteerd.

Waarnemers zien in deze ontwikkelingen het gevaar van een escalatie, waarvan niemand weet waar deze heen voert. Wel vreest men dat het streven naar vrede in Midden Ameika door deze bombardementen een harde knauw krijgt.

President: machtswisseling moet soepel verlopen

BUENOS AIRES — President Reynaldo Bignone wil de overgang van het militaire bewind naar een gekozen bewind zo soepel mogelijk doen verlopen. Hij heeft daartoe zijn naaste medewerkers opdracht gegeven goede contacten te onderhouden met de politieke leiders. De partijen gaan hun campagneperiode binnen en daaraan moeten we ons aanpassen. Er moeten goede relaties met de politieke leiders worden onderhouden en hen moet alle informatie welke mogelijk en beschikbaar is gegeven worden, aldus de Argentijnse president. Hij is sedert 1 juli 1982, na de nederlaag in het Malvinas-drama, aan het bewind. Op 30 oktober zijn de verkiezingen en begin volgend jaar moet het politieke kabinet er zijn.

Staking bij Buitenlandse Zaken in Lima

LIMA — Negenhonderd man personeel van Buitenlandse zaken van Peru heeft een 48-urige staking gehouden om op deze manier salarisverhoging af te dwingen. Het diplomatieke personeel deed niet aan de actie mee. Deze werd gesteund door hun vakbond.

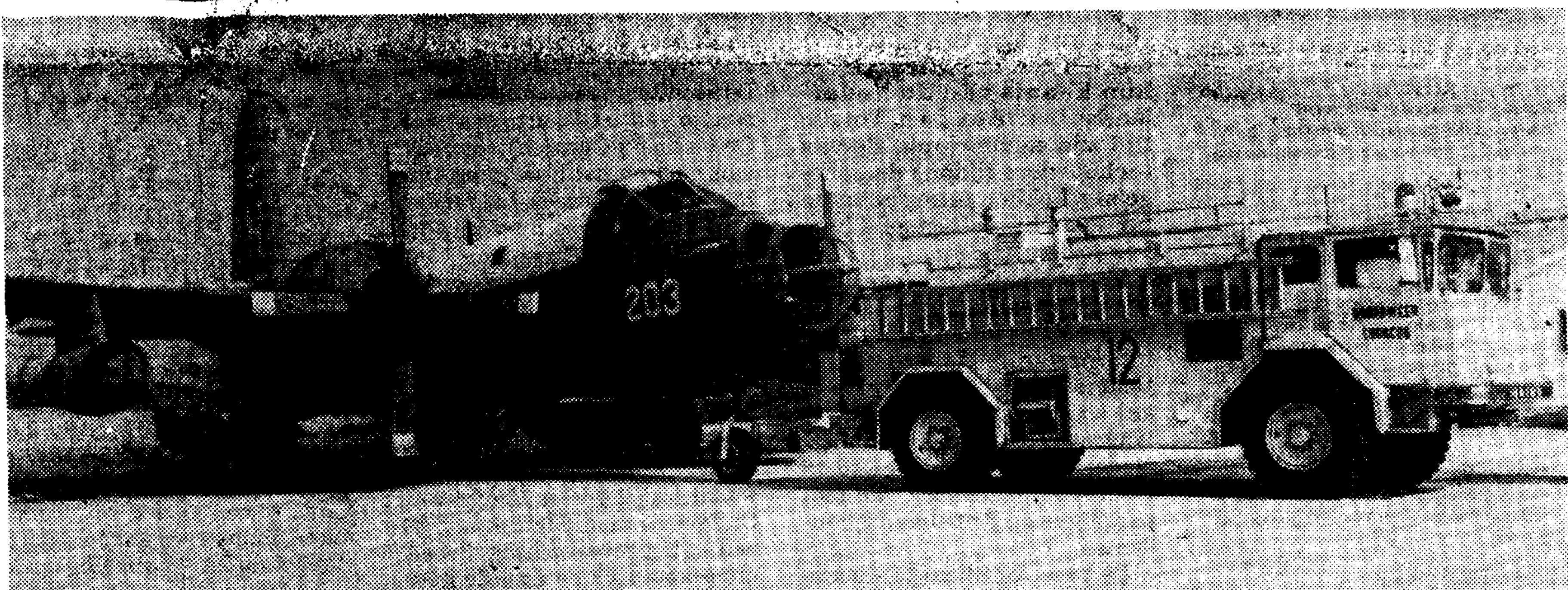
De chef van de stakers, minister Fernando Schwalb, die ook de functie bekleedt van premier, heeft met de stakers gesproken maar kon hen niets beloven omdat zijn ambtgenoot van Financien, Carlos Rodriguez Pastor, zich in het buitenland bevond. De stakers zullen onmiddellijk na diens terugkeer hem aan zijn jasje trekken. Voor het geval dit onderhoud geen gunstig resultaat oplevert wil men volgende week een staking van onbepaalde duur uitroepen. De eis van de stakers is een salarisverhoging met 50 procent en daarnaast verbetering van een aanstal sociale voorzieningen.

*****

NIJMEGEN — De Nederlandse cabaretier Wim Kan (72 j) is in een Nijmeegs ziekenhuis overleden. Hij was daar opgenomen wegens oververmoeidheid. Zijn jaaroverzichten via de radio maakten hem erg bekend. De crematie gebeurt in stilte.

*****

AMSTERDAM — Op de wisselmarkten in West Europa is nauwelijks gereageerd op de renteverhogingen in Wenen, Bonn en Amsterdam. De dollar zakte enigszins en in de goudprijs kwam nagenoeg geen verandering.

WILLEMSTAD— Het laatste Neptune-vliegtuig is vanmorgen overgedragen aan de Brandweer afdeling Hato. Dit vliegtuig maakte tot april vorig jaar deel uit van de luchtmacht van het 336 squadron van de Koninklijke Luchtmacht Unie (KLU) op Curacao. Dit vliegtuig is al vanaf 1973 hier gestationeerd samen met een soortgenoot, die enkele jaren geleden naar Nederland gevlogen is, waar het nu deel uitmaakt van de collectie van het luchtvaartmuseum te Soesterberg.

De overdacht vond vanmorgen negen uur plaats: de Neptune werd door een brandweerwagen naar zijn nieuwe bestemming gebracht, waar het gebruikt wordt bij de oefeningen van de brandweer en in het bijzonder van assistentie bij gesimuleerde vliegtuig-ongelukken.

Onderzoek geeist naar bronnen

Pindling op hoge poten naar Reagan

WASHINGTON — Premier Lynden Pindling van de Bahama's heeft in een brief aan Ronald Reagan verzocht om een diepgaand onderzoek naar de bronnen van het Amerikaanse televisiestation NBC. Dit naar aanleiding van een uitzending van het televisiestation waarin gezegd werd dat de premier betrokken is bij het smokkelen van drugs en hiervoor steekpenningen ontvangt.

Een boze Pindling ontkende dat hij of enige andere topfunctionarissen op de Bahama's ooit het genoemde bedrag van 100.000 dollar per maand in ontvangst had genomen van de miljonair Robert Vesco. De premier noemde het programma van de NBC, dat afgelopen maandag en dinsdag de lucht inging, een criminele samenzwering tegen de Bahama's. Aangezien het televisiestation melding maakt van verschillende instanties als bron vraagt Pindling in zijn brief aan president Reagan om een onderzoek bij deze instanties.

De FBI heeft nog geen officiële reactie op de televisie-uitzending gegeven, maar Arthur Nehrbass herhaalde dinsdag zijn in 1980 geuite beschuldiging dat Vesco betrokken is bij smokkel van drugs naar de Bahama's en dat er mogelijk steekpenningen worden gegeven aan topfunctionarissen aldaar. Arthur Nehrbass, die in 1980 nog buitengewoon agent was van de FBI in Miami, is nu hoofd van het Metro-Dade Organized Crime Bureau.

Kendal Isaacs, leider van de oppositiepartij 'Free National Movement' op de Bahama's heeft Premier Pindling verzocht de zaak binnen het parlement op de Bahama's aan de orde te brengen.

Pindling zal zelf ook een commissie benoemen die de zaak tot op de bodem moet uitzoeken. Voormalig hoofd van Justitie op de Bahama's, James Smith, zal als voorzitter van deze commissie fungeren. De Progressive Labor Party van premier Pindling kwam met nagenoeg eenzelfde onderzoek in 1967 in de regering terecht. Als oppositiepartij hadden zij toendertijd een onderzoek geëist naar corruptie van topfunctionarissen in verband met casino's op de Bahama's. De United Bahamian Party verloor toen door de uitslag van het onderzoek de verkiezingen waardoor Pindling in de regering kwam.

In Indiaas verkeer 18 doden

NEW DEHLI — Bij een aantal verkeersongevallen op het Indiase platteland zijn minstens achttien mensen om het leven gekomen en 61 raakten daarbij gewond. Er worden ook nog tien mensen vermist. Bij de ongevallen waren autobussen en vrachtwagens betrokken.

Bakkerijen gooien deuren weer open

CHAUFFEURSSTAKING OP JAMAICA VOORBIJ

KINGSTON — Vrachtwagenbestuurders op Jamaica hebben hun staking van een week stopgezet. De staking was op touw gezet om hun eisen tot loonsverhoging kracht bij te zetten.

Door de staking van de chauffeurs werd er geen meel meer geleverd aan de bakkerijen op Jamaica. Ongeveer 40 procent van de bakkerijen zagen zich genoodzaakt hun deuren tijdelijk te sluiten. Een officiële woordvoerder van de regering sprak de hoop uit dat de broodverkoop spoedig weer normaal is.

Ex-Garde chef in Panama niet in politiek

PANAMASTAD — Ex-commandant generaal buiten dienst Ruben Dario Paredes van de Nationale garde van Panama heeft meegedeeld dat hij geen plannen heeft voor deelname aan de komende presidentsverkiezingen in 1984.

De mededeling was een verrassing voor politiek Panama, omdat hij zich zeventien dagen eerder had gepresenteerd als kandidaat voor het presidentschap, om welke reden ook hij zich had teruggetrokken uit de actieve dienst bij de Nationale garde. De verkiezingen van volgend jaar zijn de eerste presidentsverkiezingen sedert vijftien jaar. Paredes trok zich als kandidaat terug omdat hij zich te nauw verbonden acht met de Nationale garde, welke hi 26 jaar heeft gediend als officier.

Dwaze moeders van Argentinie mishandeld

BUENOS AIRES — Twaalf «dwaze moeders van het Meiplein» zeggen door een zestal mannen te zijn geslagen nadat zij terugkwamen van een als gespannen gekwalificeerde vergadering met het Argentijnse vakverbond CGT. Zij hadden daar inlichtingen willen inwinnen over hun verdwenen familieleden.

Hebe Bonafini, die voorzitster is van de dwaze moeders zoals zij internationaal bekend zijn geworden, zei dat het waarschijnlijk ging om dezelfde types als altijd. Deze dwaze moeders zijn al verschillende malen mishandeld in de voorbije zes jaar door aanhangers van het militaire bewind of anderen. In al deze jaren hebben deze vrouwen op vreedzame wijze gedemonstreerd om op deze manier aan de weet te komen waar hun familieleden zijn gebleven die in de strijd van de militaire regering tegen de guerrilla door het leger zijn opgepakt en nooit meer zijn teruggekeerd. Over deze kwestie had de delegatie donderdag een vergadering met een afvaardiging van het CGT, de grootste vakbeweging van Argentinie en Peronistisch gezind. Er zijn op deze bijeenkomst harde woorden over en weer gevallen. De dwaze moeders maakten namelijk het CGT het verwijt dat de vakbeweging in feite nooit zijn mond had open gedaan bij het militaire bewind tegen deze verdwijningen en ook daarna niet. Na deze nogal spannend verlopen vergadering werden de dames, wachtend bij een bushalte, door zes mannen aangevallen.

Volgens Bonafini ging het om mannen die niet bij de vergadering waren geweest. Het waren volgens hen wel de lijfwachten welke steeds bij het vakbondscentrum te vinden zijn. Een paar dwaze moeders liepen lichte verwondingen op. Een jongeman die hen vergezeld had naar de vergadering met het CGT raakte wel ernstiger gewond en moest in het ziekenhuis worden opgenomen.

De dwaze moeders houden elke donderdag een stille tocht op het Meiplein bij het regeringscentrum om aandacht te vragen voor hun verloren gegane verwanten. In totaal zijn er in Argentinie duizenden mensen op deze manier verdwenen. Hun aantal wordt geschat op zes-tot vijftienduizend.

Mevrouw Marcos volgend jaar uit functies

MANILLA — Imelda Marcos, de echtgenote van de Filippijnse president Ferdinand Marcos, is van plan volgend jaar de openbare functies welke zij bekleedt neer te leggen. Op de vraag of zij of haar man niet achter de aanslag op diens grote opponent Beningno Aquino heeft gezeten antwoordde zij, dat diens dood voor haar, noch haar man enig voordeel zou kunnen opleveren.

Zij bekleedt verschillende functies zoals lid van het parlement, minister van Volkshuisvesting, gouverneur van het district Manilla en lid van het Uitvoerend comite, een orgaan dat de regeringstaak overneemt als de president op een gegeven ogenblik niet meer in staat wordt geacht dit te doen voordat zijn ambtstermijn in 1987 afloopt.

Mao in Moskou

MOSKOU — Op de jaarlijkse boekenbeurs in Moskou waren weer boeken van Mao Zedong te zien. Dat was voor het eerst sinds jaren. Het was ook een aardige geste tegenover de Chinese delegatie, welke de beurs bezocht, waarop naast de militaire en politieke werken van Mao nog zo'n tweeduizend andere Chinese boeken stonden tentoongesteld. President Joeri Andropov van Rusland zei het laatst al: ondanks de gespannen betrekkingen tussen beide landen was er vooruitgang te bespeuren. Andropov ging nog een stukje verder en verklaarde zich bereid een politieke dialoog met China te gaan voeren over de ontwikkeling in de wereld, vooral over de versterking van de wereldvrede en de internationale veiligheid. Dat het hem en de Russen ernst is met de dooi bleek wel uit de aandacht voor het goede Chinese boek op de Sovjet-beurs. Maar wel wonderlijk was dat het bekende Rode boekje van de grote Chinese reisleider Mao ontbrak. Wat daarvan de reden was wisten zelfs de beste Moskoulogen niet.

MONTEVIDEO — In Uruguay verwacht men dat het leger dezer dagen met een nieuw plan komt voor overdracht van het bewind aan de burgers en met de voorwaarden waaronder het leger dit wil doen. Onder meer verwcaht men dat sommige politieke leiders en ook een paar partijen welke nu verboden zijn zullen worden gerehabiliteerd om zo de weg vrij te maken naar een burgerbewind in maart 1985.

UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n
Curacao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek.: nr. 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek.: nr. 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank n.v.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie: F.H.Oduber
Namens Antillean News Holding n.v.:
R.F.Snow

Hoofdredacteur:
Frans Heiligers
Overige leden Redaktie:
Toon van Dongen, Paul Comenencia, Caroline Thode, Ronnie Rens, Laureen Ravelli-Schenk, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse) en Solange Isselt (opmaak).

ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van
7.30-16.00 uur;
Zaterdag 7.30-10.00 uur.
Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren voor 3 uur binnen zijn.
Advertentie-afdeling (acquisitie):
Ingrid de Maayer, Viola Bernardus en Janny Naaldijk.

ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30-16.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag voor 12 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE
(ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE:
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Gouv. N.Debrotweg z/n, tel.: 8627.

SINT MAARTEN:
Abonnement en Advertenties:
Vance James, kantoor: tel.: 2283 - 3040; huis, tel.: 3072.

SABA:
Correspondentie: Eline Drieze.

ST EUSTATIUS:
Correspondenten: Anna Hofstee, Minerva Pantophlet en Kenne Cuvelier, tel.: 2220.

DEN HAAG
CORRESPONDENT
Frans Kok (tel.: 070-614911)

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

WASHINGTON
Medewerker: Maarten Huygen (tel.: 202-3328984).

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, de Haagsche Courant, de Brabantse Pers.

DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (abonnementen)
Curacao: Districo n.v., tel.: 70503, 70504 en 70304.
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr. 208.000, Maduro's Bank rek. nr. 286.330.08 en ABN rek. nr. 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire: Entrejol 153-A, tel.: 4222.

Losse nummers 50 cent.
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAfl.80,15 per maand (luchtpost) of NAfl.24,00 per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00

BONAIRE MUSEUM: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur; zaterdag 09.00-13.00 uur.
Radiomuseum RNWO na afspraak, tel.: 8472.

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks van 08.00-12.00 / 15.00-18.00 uur; woensdag van 08.00-21.00 uur; zaterdag gesloten.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: elke tweede vrijdag van de maand - Hotel Bonaire.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00 / 14.00-15.30 uur loketten geopend.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30-19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING: klachten kunnen dagelijks doorgegeven worden van 19.15-19.30 uur op tel.: 8627 (Fam. Linkels).

AFBW wacht cao-overleg af

Tijd voor Texport om zaak te ordenen

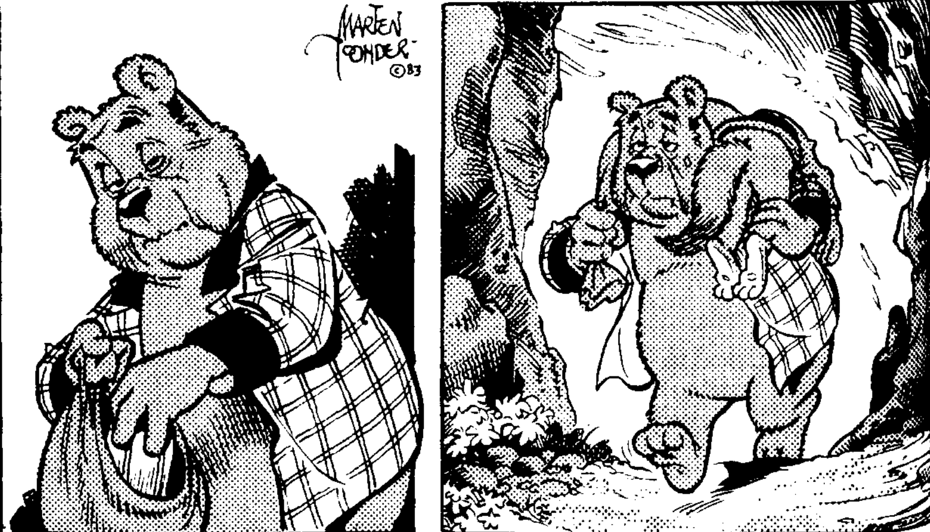
KRALENDIJK — Volgens de voorzitter van de Frente Sindical en voorzitter van de Algemene Federatie van Bonaireaanse Werknemers (AFBW), Juan Jacobs, zullen de werknemers van Texport de directie enkele maanden de tijd geven om in deze kledingfabriek de zaken op orde te stellen alvorens te gaan onderhandelen over een nieuwe collectieve arbeidsovereenkomst. Deze beslissing viel in een vergadering die kort geleden werd gelegd door het bestuur van de AFBW waarbij voorzitter Jacobs opmerkte, dat er momenteel geen gevaar meer is voor de toekomst van de fabriek.

Kortgeleden nog bezocht de Frente Sindical (F.S.) op uitnodiging van de nieuwe eigenaar de kledingfabriek Texport, die vroeger als eigendom van de centrale regering onder de naam Cambes draaide. Sedert de overname door de nieuwe eigenaren zijn er al opmerkelijke veranderingen, zowel in het interieur als in het produktiesysteem. Ook de afgeleverde goederen blijken een aanzienlijke verbetering te hebben ondergaan. Volgens AFBW voorzitter Juan Jacobs ziet de toekomst er goed uit en alle geruchten die in feite jarenlang de ronde hebben gedaan dat de fabriek gesloten zou worden, zijn nu uit de wereld.

De huidige directie, aldus Jacobs werkt hard en het ligt dan ook in de bedoeling dat de activiteiten van de fabriek uitgebreid zullen worden door het aantrekken van andere kleinere werkgelegenheden. Het zou de fabriek overigens goed uitkomen, wanneer er van de diverse eilandsbesturen en de centrale regering opdrachten zouden binnenkomen voor het maken van uniformen. Jacobs heeft met de werknemers van Texport de huidige situatie geanaliseerd in verband met de komende onderhandelingen voor een cao en inmiddels is wel gebleken, dat de werknemers van Texport een zeer grote tolerantie en flexibiliteit betrachten; in de tijd dat het niet zo goed ging met Cambes, werd er bijvoorbeeld geen nieuwe cao gesloten maar bleef de oude cao geldig. Gezien de huidige aanpak en de goede wil van de directie hebben de werknemers opnieuw besloten om de onderhandelingen voor een nieuwe cao enige tijd op te schorten. De cao die bereikt werd onder de vorige eigenaar zal nu voorlopig gehandhaafd blijven tot die nieuwe onderhandelingen.

Heer Ollie en een bommelding

01391

01391 — Toen heer Bommel enige tijd vruchteloos naar het slachtoffer van de botsing gekeken had, richtte hij zijn aandacht op de omgeving, en tot zijn opluchting werd hij in de verte een eenvoudige hut gewaar.

"Gelukkig", prevelde hij. "Misschien woont daar iemand die hoofdzalf en pleisters in zijn medicijnkastje heeft. En wellicht een geneeskrachtige dronk, waar ik zelf ook behoefte aan heb. Ik zal eh... Ik zal hem daarheen dragen. Eigenlijk heb ik er genoeg van; van het dragen, bedoel ik. Maar de kracht van een heer is verbazend, ondanks zijn wankelend gestel. En heer Dorknoper waarschuwde me al, dat ik nu eenmaal onder zware lasten zit".

Hij deed het pakje voor Bor Bolderik in de zak van de verongelukte, en hees daarna de beide lasten op zijn schouders.

"De stakker had zware bagage bij zich", zuchtte hij, toen hij met knikkende knieën begon te lopen. "De lasten stapelen zich op. Ik ben heel benieuwd wat de dokter zal zeggen, als ik... ooit weer thuis kom. Ach, thuis... Daar heeft Joost nu natuurlijk een versterkende lunch klaar met een spiegeleitje... Het wordt me werkelijk te veel!"

Zo klagende sjokte hij naar de hut, terwijl het zweet hem langs het gelaat gutste.

"Als Tom Poes me maar niet in de steek gelaten had", murmelde hij met zijn laatste krachten. "Dan had ik nu die bestelling kunnen doen, die me de keel uithangt. Maar de jonge vriend is natuurlijk naar huis gegaan".

Duidelijkheid verzocht in kwestie om yachthaven

KRALENDIJK — Er zijn momenteel aanwijzingen, dat er bij de overname van de Bonaire yachthaven enige twijfelachtige onderhandelingen zijn geweest. Bij deze onderhandelingen waarbij enkele firma's betrokken zijn gaat het om zeer grote geldbedragen en het BC wil op korte termijn duidelijkheid hebben in deze materie. De totale struktuur van de yachthaven is zo problematisch mede doordat in feite de centrale regering eigenaar is van de yachthaven, maar tevens omdat deze yachthaven gelegen is op het eilandgebied dat onder het BC van Bonaire valt.

In een gesprek met het hoofd Stafbureau Jopie Abraham stelde deze, dat het BC precies wil weten wat er gebeurd is, wat er momenteel gebeurt en wat de nabije toekomst zal zijn van de yachthaven.

Er is een maatschappij opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap, aldus Abraham en daarin wordt deelgenomen door de centrale regering en een familie te Curacao die een scheepswerfje heeft. Toch is gebleken, dat vanaf het begin telkens bepaalde andere maatschappijen gebruik maakten van gedeelten van het terrein van de yachthaven en momenteel schijnen er al veel verschillende bedrijven gevestigd te zijn op het terrein.

Volgens Jopie Abraham is het een zeer onduidelijke zaak en het BC zal dan ook tot de bodem willen weten wat er gaande is. Immers, aldus Abraham, Nederland heeft deze yachthaven gefinancierd, het is de centrale regering die eigenaar is van het project, maar alles is wel gelegen op het eiland Bonaire. Daarbij komt nog, aldus Abraham, dat dit yachthaven-project van uitermate groot belang is voor Bonaire vooral gezien uit economisch, industrieel en toeristisch standpunt dat wij volledig op de hoogte willen zijn van wat er is gebeurd. Volgens Abraham neemt het BC aan, dat er twijfelachtige transacties zijn gevoerd.

Abraham juicht het toe, dat er nu tenslotte van de zijde van de Staten een voorstel voor een onderdeel is gekomen. Volgens Abraham heeft indertijd de PDB al reeds gewezen op corruptie bij deze onderneming. Het BC heeft inmiddels bij oriënterende gesprekken met de Statencommissie de archieven ter beschikking gesteld om zo mee te helpen licht in de zaak te brengen. Het BC heeft niets te verbergen, aldus de PDB leider en het BC wil ook weten of er geld is gestolen van de gemeenschap en of er bepaalde manipulaties hebben plaatsgevonden bij de yachthaven. Er dienen tegen iedereen in de maatschappij, ongeacht wie er bij betrokken is, maatregelen genomen te worden indien er sprake is dat er geld van de gemeenschap is verduisterd, aldus Jopie Abraham.

Het ligt trouwens in de bedoeling van het BC deel te gaan nemen in de yachthavenprojecten, maar eerst dienen de zaken geklaard te worden en dat geldt voor alle transacties die gevormd zijn, aldus Abraham. Het BC stelt wel, dat de yachthaven een zeker bestaansrecht heeft, want vele Venezolaanse jachten komen naar Bonaire. Ongeveer een jaar geleden heeft het DP-Statenlid Ronny Winkel een groot aantal vragen gesteld over het yachthavenproject.

Toetsing kennis van Nederlands

Antilliaanse studenten in Delft zijn gedupeerd

WILLEMSTAD—Twee Antilliaanse studenten in Delft moeten een test afleggen om hun kennis van de Nederlandse taal te toetsen. Tot die tijd zijn ze voorlopig slechts toehoorders tijdens de college's en hebben ze nog maar de helft van het collegegeld hoeven te betalen.

De faculteiten in Nederland zijn autonoom en mogen het academisch statuut op eigen wijze interpreteren. De faculteit in Delft is van mening dat het artikel waarin staat dat buitenlandse studenten met een niet-Nederlands diploma een toets moeten afleggen, ook van toepassing is op Antilliaanse studenten.

De twee Antilliaanse studenten hebben echter een VWO-diploma dat op de Antillen behaald is en gelijkwaardig is aan een Nederlands VWO-diploma. De heer Ronnie Kleinmoedig, directeur van het departement van Onderwijs op Curaçao, is dan ook van mening dat deze gang van zaken niet in orde is. Hij zei dat alleen deze twee bursalen in Delft moeilijkheden ondervonden hebben. Voorlopig wil hij eerst de uitslag van de toets afwachten en zal er daarna zorg voor dragen dat deze toestand zich niet herhaalt.

Mocht de toets ten nadele van de studenten uitvallen, hetgeen de heer Kleinmoedig niet verwacht, zal minister Veeris van Onderwijs onmiddellijk ingrijpen en het geval op hoog niveau uitzoeken. Ook de door de heer Kleinmoedig benaderde afdeling Studiefinanciering van het Nederlandse ministerie van Onderwijs in Groningen vond het een vreemde gang van zaken en kan de faculteit deze maatregelen niet handhaven.

Zestien-jarige met syfilis uitgezet

WILLEMSTAD— Een zestienjarig Dominicaans meisje is door de justitie Curacao uitgezet met ontzegging van toegang in de toekomst. Het meisje verbleef vanaf juni op Curacao, waar ze tegen betaling gemeenschap had met diverse mannen. Later bleek dat zij een geslachtsziekte (syfilis) heeft en die mannen dus ook besmet heeft. Omdat er medische geheimen in geding zijn, konden noch de GGD noch de politie meer informatie hierover verstrekken. Wel werd gesteld dat de mannen die een sexuele relatie met het meisje hebben gehad er goed aan doen zich bij hun huisarts te vervoegen voor onderzoek. Deze geslachtsziekte wordt anders verder verspreid.

LOSSE NUMMERS van de "Amigoe" zijn verkrijgbaar bij:

Curacao Plaza hotel
Holiday Beach hotel
Hilton hotel
Bookshop Hato
Kappel, Winston Churchillweg
Toko Las Palmas, Schonegevelstraat 68
Celia, Postkantoor
Nene, Berg Altena
Boekhandel Van Dorp in Punda, Otrobanda en Promenade
Boekhandel Eddine
Boekhandel Salas (Fokkerweg)
Mensing Caminada
Novo's Book and Gifshop
Moron, Salina
Sousa, Cas Coraweg
Jean Louis Liquor Store, Gosieweg
Zuikertuintje
El Chico, Keukenstraat
El Chico, Caracasbaaiweg
Henriquez, Trapsteeg
Joyeria Paris, Sebastopolstraat
Chu, Breedestraat (O)
Shon Nana, Breedestraat (O)
La Bonanza (O)
Majestic, Breedestraat (O)
Shon Ma Center, Welgelegen
Ana, Schottegatweg West
La Estrella, Winston Churchilweg
Kort, Schottegatweg West/Rio Canario
Eddy's, Colebra Berde.

WILLEMSTAD— Het AGV (Afdeling Geestelijke Volksgezondheid van de GGD) viert dit jaar haar twintigjarig bestaan.

De afdeling werd door dr Christiaan Winkel (neuroloog/psychiater, foto rechts) opgericht in 1958, nadat geruime tijd de geestelijke zorg in handen van partikuliere instanties was. De afdeling werd in 1977 overgenomen door de huidige hoofd van dienst dr Werners, nadat het vier jaar zonder psychiater was blijven draaien na de ontslagname van dr Winkel in 1973. De AGV beschikt over teams voor het verzorgen van volwassen patëenten vanaf achttien jaar, voor kinderen tot achttien jaar, en voor alcohol- en drugsverslaafden en geestelijk gehandicapten.

De foto links geeft een beeld van de viering van het vierde lustrum met AGV-personeel en -patëenten.

OTTAWA — Canada heeft vliegtuigen van de Sovjet-luchtvaartmaatschappij Aeroflot verboden gedurende 60 dagen te landen op het vliegveld van Montreal. Dit als vergeldingsmaatregel voor het neerschieten van het Zuidkoreaanse passagiersvliegtuig. Dit betekent een drastische beperking van het vervoer van Aeroflot naar Noord Amerika, nadat de VS in januari 82 al de landingsrechten van Aeroflot hadden ingetrokken op de VS-vliegvelden. Voor sommige chartervluchten kreeg men nog wel toestemming. Ook schort Canada de plannen op voor het akkoord dat SU-vliegtuigen op geregelde basis op het vliegveld Gander in Newfoundland mogen bijtanken.

Nicaragua herdenkt

MANAGUA — Nicaragua heeft dezer dagen een bijzonder feit herdacht, namelijk de 127e verjaardag van de uitzetting van de vrijbuiter William Walker. Hij werd verdreven nadat hij de beslissende slag bij het landgoed San Jacinto op 42 km van Managua had verloren. Junta-lid Rafael Cordova Rivas had het in dit verband over een «zeer heroische daad, namelijk het uitdrijven van het Yankee imperialisme». In zijn boodschap wees Cordova Rivas op het feit dat de herdenking dit jaar een speciale betekenis had in verband met de agressie van de Amerikaanse strijdkrachten langs onze kusten. Hij was er weliswaar niet zeker van of de herdenking iets zou veranderen in de mentaliteit van de Amerikanen, feit is wel dat het imperialisme van de Amerikanen het steeds verliest van de Nicaraguanen. Dat was in 1856 het geval en ook in 1927 met Sandino en dit zal nu weer gebeuren, zo meent hij optimistisch. Net zoals we al vijf keer de Britten hebben verslagen, die ook geprobeerd hebben de baas te worden over Nicaragua. Hij vond het alleen jammer dat onder-minister Motley van de VS niet langs gekomen was, want dan had men hem zeker uitgenodigd een stukje van de herdenking van het verdrijven van William Walker mee te vieren. En had hij de boodschap persoonlijk door kunnen geven aan zijn baas Ronald Reagan. Die had dan misschien wel besloten een einde te maken aan zijn agressie, voordat Managua hem daartoe zou dwingen.

Gedeputeerde Franklin Crestian:

Minder strictheid in keuze van schooltype

KRALENDIJK — Volgens de gedeputeerde van onderwijs Franklin Crestian is er momenteel een tendens waar te nemen, die er op wijst, dat ouders van een katholieke overtuiging niet speciaal het katholieke onderwijs zijn toegedaan. Dat geldt trouwens niet alleen voor Bonaire, aldus de onderwijsgedeputeerde.

Volgens Franklin Crestian stamt het nog uit de geschiedenis van de schoolstrijd toen enerzijds de calvinisten en anderzijds de katholieken met een sterke steun van de kerk eisten, dat er een bijzonder onderwijs zou komen. De meesten van ons, aldus gedeputeerde Crestian, weten ook nog dat op school verplicht gesteld werd dat de pastoor een zeker aantal uren per week godsdienstlessen kwam geven. Dat was allemaal verleden tijd, aldus Crestian die stelt, dat de directe invloed van de godsdienst minder sterk is geworden, waardoor er een tendens is gekomen bij verschillende ouders om hun kinderen niet in een bepaalde godsdienst te laten indoctrineren.

Was vroeger iemand katholiek of protestant, dan werd een kind ingeschreven op de school die het meest overeenkwam met de religieuze instelling. Tegenwoordig, aldus Crestian, voelt men dat niet meer zo sterk. Als ik mij niet vergis, aldus Crestian zijn er bij de openbare school lokalen bijgebouwd hetgeen betekent, dat ouders kennelijk dit type van school prefereren omdat daar geen specifiek godsdienstonderwijs wordt gegeven. Volgens ged. Crestian zal het tot de taak van de overheid horen om op zeker moment inderdaad te evalueren wat de overheid zal moeten gaan doen. De ti d zal dit moeten leren, aldus Crestian.

Copa Flamingo van s.v. Hotel Bonaire

KRALENDIJK — Voor de derde maal zal de sportvereniging (s.v.) Hotel Bonaire een toernooi onder de naam Copa Flamingo organiseren. Daaraan doen twee verenigingen van Bonaire en een amateurvoetbalvereniging van Venezuela mee. Dit initiatief werd door s.v. Hotel Bonaire genomen, omdat enkele jaren geleden de voetbalsport op sterven na dood was. Dit jaar zullen Hotel Bonaire s.v. en La Fama de strijd opnemen tegen Compostela. In het weekeinde van 16 september zal s.v. Hotel Bonaire een aantal wedstrijden in Venezuela spelen voor de Luis Herrera Campins beker, maar behalve voetbal zullen de teams van s.v. Hotel Bonaire ook een paar softbalwedstrijden spelen.

POB: gevaar voor volksgezondheid

KRALENDIJK — Volgens de alternatieve politieke partij Partido Obrero Bonairiano (POB) mag niet uit het oog worden verloren hoe het de laatste tijd gesteld is met de gezondheidszorg op Bonaire. Partijleider Elias Bernabela is de mening toegedaan dat het huidige BC zonder enig inzicht in de materie de volksgezondheid in gevaar brengt.

De POB herinnert daarbij aan het feit, dat de Colombiaanse arts Raul Vasquez met een maand opzegging geen contractverlenging kreeg. De POB wil in de verklaring verder niet ingaan op de details en overwegingen, maar vindt de behandeling niet menswaardig. De bevolking moet nu maar oordelen, aldus de POB, of dit ook behoort tot het onderdeel Drecha Bonaire wat het gevleugelde woord was van de PDB. Evenmin is de POB gelukkig met de situatie die ontstond bij de contract verlenging van de andere Colombiaanse arts Octavio Cervantes van Antriol. Met leedwezen heeft de POB moeten constateren, dat deze arts zich via de plaatselijke pers moest verdedigen omdat het BC openlijk interne besprekingen zoals salaris aan de publiciteit prijsgaf. De POB neemt de gezondheidszorg voor de bevolking echter wel serieus, aldus Elias Bernabela, die er aan herinnert, dat de tweede en de derde arts op Bonaire in de tijd van de POB werden binnengebracht (evenals trouwens de tandtechnicus Boris uit Colombia die zijn praktijk uitoefende in hotel Rocheline-RED). De POB, aldus Bernabela, bracht artsen uit de regio op Bonaire en nu blijkt het nieuwe BC weer af te breken wat een goede zaak was.

Koopman is 3 mille kwijt

WILLEMSTAD— Uit de auto van een koopman is 3200 gulden gestolen. De auto was geparkeerd voor een huis te Beurs. Het lukte de dieven de auto binnen te dringen door één van de portieren te forceren.

KOENSE: INVESTERINGSBELEID IS ZOEK

Regerings-besluit blijft uit

Boneco op bres voor protectie voor CMC

WILLEMSTAD — Ook de vakbond Boneco, die de belangen van de CMC-werknemers behartigt, steunt het verzoek van de meelfabriek om een tijdelijke protectie. Boneco-voorzitter, Erwin Koense, liet vanmorgen weten dat bescherming van Continental Milling Company, voor wat betreft de import van funchi (maïsmeel) en veevoer uit Venezuela, zeker gerechtvaardigd zou zijn. Het ziet er echter niet naar uit dat hierover op korte termijn door de minister van Economische Zaken een beslissing zal worden genomen. Het desbetreffende departement is namelijk nog lang niet klaar met het verzamelen van de nodige gegevens.

Bedrijven die importvervangende producten vervaardigen, moeten, indien zij aan bepaalde voorwaarden voldoen, in aanmerking kunnen komen voor economische bescherming, was Koense van mening. Zo zouden deze producten altijd verkrijgbaar moeten zijn, moest hun kwaliteit gelijk zijn aan die van soortgelijke buitenlandse producten en moest de prijs nagenoeg overeenstemmen met die in het buitenland geproduceerde artikelen. Per slot van rekening diende men rekening te houden met de realiteit; de lokale industrie had nu eenmaal bepaalde onkosten die met zich meebrachten dat met name tegen "dumpprijzen" van buitenlandse industrieën niet kon worden opgebokst. Het scheppen van werkgelegenheid was tenslotte de vierde voorwaarde waaraan ondernemingen dienden te voldoen om bescherming te kunnen krijgen, vond Koense. Aan al deze voorwaarden voldeed Continental Milling, voegde hij hier aan toe.

ZOEK

Lokale industrieën, en zeker die waarbij sprake was van investeringen, verdienden bescherming van de overheid. Het beleid van de regering in deze leek echter ver te zoeken. Hij baseerde deze uitspraak, aldus de Boneco-voorzitter, op ondermeer het feit dat de regering geen specifiek beleid had uitgestippeld ten aanzien van investerende en importvervangende industrieën. Daarbij moest tevens in aanmerking worden genomen dat de adviezen van de Sociaal Economische Raad (SER) zelden tot nooit een reactie ontlokten aan de regering. Dat was evenmin het geval geweest bij een SER-advies inzake investeringsbevordering. "Het hele investeringsbeleid is zoek", vond de vakbondsvoorzitter.

Alhoewel hij zich er, naar zijn zeggen, van bewust was dat CMC haar concurrentiepositie moest kunnen behouden, betekende dit niet dat hij zou toestaan dat de werknemers er in arbeidsvoorwaarden op achteruit gingen. Enkele weken geleden vingen de cao-onderhandelingen tussen Boneco en CMC aan. Door de Boneco werden reeds de nodige voorstellen gedaan. Tegenvoorstellen van de meelfabriek worden nu afgewacht. De arbeidsvoorwaarden en levensstandaard van de CMC-werknemers zouden eenvoudig, zelfs onder de huidige economische situatie, niet mogen lijden.

DEVALUATIE

De directie van CMC verzocht enige tijd geleden minister van Economische Zaken, Betto Thomas, om een tijdelijke restrictie op de import van funchi en veevoer uit Venezuela. De import nam na de devaluatie van de bolivar enorm toe. De meelfabriek ondervond daardoor naar haar mening een zeer oneerlijke concurrentie. Zolang de bolivar dermate laag was, werd derhalve economische bescherming wenselijk geacht.

Vanuit het departement van Economische Zaken werd vernomen dat diverse afdelingen nog bezig zijn met het verzamelen van gegevens. Het verzoek van de meelfabriek eiste een diepgaande studie, zo verklaarde een functionaris. De gegevens betreffende onder andere de import- en consumentencijfers van niet alleen Curaçao, maar ook van Aruba en Bonaire moesten worden vergaard. Daarna zou ook de SER zich over het een en ander uit moeten spreken, aldus de functionaris. Het ziet er derhalve niet naar uit dat er binnen afzienbare tijd gereageerd zal worden op het verzoek van Continental Milling.

Verkeerswijziging voor "Radulphus"

WILLEMSTAD— Vanaf tien uur vanmorgen is de nieuwe verkeersituatie op de Kas Koráweg ingegaan. Het betreft de nieuwe situatie vóór het Radulphus college, waarover de Amigoe in haar editie van zaterdag 20 augustus al uitgebreid berichtte. De weggebruikers worden aangeraden goed op de letten, omdat de nieuwe situatie drastische verschillen vertoond met de oude.

*****

ROTTERDAM — De meerderheid van de vakbondsleden bij de Shellbedrijven in Pernis en Moerdijk in Nederland is akkoord gegaan met het laatste aanbod van de Shell-directie over een nieuwe cao met een looptijd van een jaar; ook is, zij het aarzelend, ingestemd met de wens van Shell dat de automatische prijscompensatie uit de cao gaat. Wel betrekt men het stijgingspercentage van dit cijfer bij het cao-overleg in de toekomst.

*****

Minister Martina van Justitie:

Opstelling van wetsontwerp omvat heel wat

WILLEMSTAD — Er komt bij het opstellen van een wetsontwerp heel wat meer kijken dan op het eerste gezicht gedacht wordt. Zo probeert minister-president Don Martina zich te verdedigen op vragen van het PPA-Statenlid Benny Nisbet die nader informeerde naar een wet voor wijziging van regels van de Algemene Rekenkamer.

Nisbet herinnerde de premier eraan dat hij eerst in een openbare Staten-vergadering in januari en vervolgens via een brief beloofd had dat het wetsontwerp er aan kwam. Eind maart werd gezegd dat dat ontwerp er al was en spoedig naar de Raad van Advies gestuurd zou worden. Nisbet vond dat de datum die de premier zelf had gesteld voor inleveren van het ontwerp, te weten 14 maart, allang verstreken was.

In antwoord daarop laat de premier weten dat de betrokken landsverordening inmiddels naar de Raad van Advies is gestuurd een maand geleden. De premier vindt echter niet dat gesproken kan worden van in ernstige mate overschrijden van de gestelde tijdslimiet. "Men kan hierover van mening verschillen", schrijft de premier. "Er dient wel opgemerkt te worden dat de opstelling van een ontwerp-landsverordening en haar memorie van toelichting voor niet-ingewijden een eenvoudige zaak lijkt, doch dat dit niet zo is. Formulering van wetsontwerpen vereist inzicht in de materie, gedachtenwisseling met de bij het onderwerp betrokken instanties en kennis van de technische problemen die zich bij het formuleren van regels voordoen". Overigens vindt de premier het logisch dat de Staten het stuk ontvangen zodra antwoord binnen is van het advies-college van de regering.

WILLEMSTAD— Dit huis aan de Charlottestraat brandde gisteravond geheel af. Vier brandweerwagens van de wachten van Rio Canario en Mundo Nobo waren een uur bezig om de vlammen te bedwingen en bleven bezig met nablussen tot half vijf 's ochtends.

De melding kwam omstreeks kwart over elf 's avonds binnen. Bij aankomst hadden de spuiten problemen met de aansluiting op één van de brandputten, zodat tenslotte zeewater gebruikt moest worden.

Het pand was door de eigenaar Seibald Leon voor sloop bestemd, maar werd door krakers bewoond. Bij het politie-onderzoek bleek dat een paar dat de bovenverdieping bewoonde slaags geraakt was en dat de dame G.M. kerosine op de vloer goot en in vuur stak. Het lukte de bewoners van zowel boven- als benedenverdieping ongedeerd het brandend huis te verlaten. De brandstichtster is aangehouden en opgesloten.

Betonmolen gegapt

WILLEMSTAD— Vanaf een terrein te Groot Davelaar is een betonmolen weggenomen. De molen, eigendom van een aannemersbedrijf, is donkergroen van kleur en kost 675 gulden.

Ravelli: zoeken voorkomen

Inventarisatie van brandputten in stad

WILLEMSTAD— De brandweer maakt één inventarisatie van alle brandputten op Curacao om te voorkomen dat in geval van brand tijd verloren gaat met het zoeken naar een goedwerkende punt. Zo is van ing Clemens Ravelli van de brandweer vernomen.

Het blussen van de fikse brand in Otrabanda verliep gisteren nogal stroef, nadat diverse putten vrijwel droog bleken, en uiteindelijk water uit de zee ter hoogte van Brionplein gepompt moest worden. Later kwam men toch een goede put tegen in Otrabanda, maar het spreekt voor zich dat dit zoeken de snelheid van het blussen beinvloedt, aldus Ravelli.

Otrabanda is een oude stadswijk, met een verouderd leidingnet van relatief dunne buizen. De brandputten zijn (evenals elders op het eiland) op het waterleidingnet aangesloten, zodat ze - bij onvoldoende watertoevoer - niet gebruikt kunnen worden als er brand uitbreekt. Sommige putten zijn wel nog puik in orde.

De inventarisatie houdt in het opknappen, testen en zonodig schoonmaken van de putten. Ravelli schat dat dit proces voor de ongeveer 600 putten op Curacao een jaar in beslag neemt. Begonnen wordt in het "moeilijkste gedeelte": Punda en Otrabanda waar het economisch hart van het eiland ligt. In vorige jaren is reeds een inventaris gedaan van de ligging van de putten. Nu wordt een compleet "brandputtenboek" opgemaakt, zodat bij geval van brand in een handomdraai gekeken kan worden welke putten in de buurt beschikbaar zijn en hoe ze functioneren.

Commissarissen zoeken geen polarisatie

NABLP contra apart vergaderen met leden

WILLEMSTAD- Een serie informatieve vergaderingen, die de raad van commissarissen van de ALM ingaande gisteren heeft belegd met het ALM-personeel, zal waarschijnlijk worden stopgezet om onnodige polarisatie met de vakbond NABLP te voorkomen.

Van president-commissaris George Curiel werd vanmorgen vernomen dat gistermorgen besloten is om op de een of andere manier het personeel van de ALM te informeren van de uiterst précaire situatie van het bedrijf. Aanleiding hiertoe was ondermeer de beslissing van de grootste vakbond NABLP om door middel van een referendum de mening van haar leden te vragen over een voorlopig akkoord dat met het ALM-bestuur is bereikt. Naar Curiel verklaarde, heeft de raad bovendien uit verschillende ontwikkelingen in en buiten het bedrijf kunnen concluderen dat er nog steeds een gebrek aan informatie bestaat omtrent de ernst van de problemen van de ALM. Met NABLP-voorzitter Erwin Campagnard is gisteren ook over dit voornemen gesproken.

Het voornemen van de raad van commissarissen is echter niet in goed aarde gevallen bij de vakbond daar gisteren, direct nadat de raad met de administratie en de technische dienst hadden gesproken, een boos telegram is gestuurd naar de raad met het dringende verzoek om de informatievergaderingen stop te zetten. In het telegram herinnert de vakbond het bestuur eraan dat de rechtspersoon NABLP de enige wettelijke vertegenwoordiger is van het grondpersoneel van de ALM en dat het derhalve onrechtmatig en onethisch is dat de vakbond gepasseerd wordt om direct de leden te informeren.

President-commissaris Curiel verklaarde vanmorgen dat het geenszins de bedoeling is om te gaan polariseren met de vakbond. "Als deze vorm van informatie verstrekken problemen veroorzaakt dan zullen we maar een andere uitweg moeten zoeken", zei Curiel. Hij voegde eraan toe dat de tijd dringt en dat het bestuur zo gauw mogelijk wil weten waar zij aan toe is. Onder andere moet maandag namelijk de tweede aflossingstermijn van de vliegtuigen voldaan zijn, wil de ALM niet in gebreke blijven.

Uit een gesprek met NABLP-voorzitter Erwin Campagnard bleek echter dat deze weigert zich een streefdatum te laten opleggen. Het enige wat hij kwijt wilde was dat het bestuur van de NABLP tijd nodig heeft om het referendum voor te bereiden. Hij weigerde te zeggen tegen welke tijd de voorbereidingen zouden zijn afgerond. Hij bevestigde ook dat hij aan de verschillende vakgroepen te kennen had gegeven niet op prijs te stellen dat zij leden de informatieve vergaderingen bijwoonden.

Van president-commissaris Curiel zelf is vernomen dat de opkomst op de twee vergaderingen van gisteren minimaal was.

Stankoverlast nog altijd in geding

WILLEMSTAD— Vanaf 7 augustus onderhoudt Ferdinand Willemse regelmatige correspondentie met zijn advocaat over de stankoverlast die General Catering hem bezorgd. Tot die dag had catering-eigenaar Boy Magdalena de kans om iets te doen aan die stank.

Willemse verklaarde aan de Amigoe dat noch hij noch zijn buren enige verandering bemerkt hebben, laat staan verbetering. Willemse werd door het hof van justitie op 7 juni in gelijkgesteld waardoor Magdalena maatregelen moest nemen om de stankoverlast te minimaliseren. Die periode werd tot 7 augustus verlengd; voor klachten die daarna nog binnenkwamen zou per geval 100 gulden boete aan Magdalena opgelegd worden.

Tot heden is van betaling nog niets terecht gekomen, hoewel het hof besliste dat het buiten de rechter om kan gebeuren. De mogelijkheid voor vrijwillige betaling door Magdalena is nog steeds open, aldus Willemse, maar indien die betaling niet vrijwillig geschiedt, zal de advocaat beslag moeten laten leggen op het bezit van Magdalena.

Ondanks herhaaldelijk bellen is het niet gelukt om hierover in contact te treden met de heer Magdalena.

Project voor vroege schoolverlaters

Fiat gelden cursus voor autogeen-lassen

WILLEMSTAD — Met inbreng van het ontwikkelingsbureau Cede-Antiyas kan een aanvang worden gemaakt door het RK Centraal Schoolbestuur met een cursus branden en autogeenlassen.

Dezer dagen ontving deze instelling bericht dat fiat ontvangen is voor mede-financiering door Nederland van het project dat totaal dertig mille zal kosten. Het gaat om het plan om jongelui die tussentijds de school verlaten zonder een diploma op zak, gedurende zes maanden op te leiden tot lasser. Er krijgen daarna aan de eilandelijke avondleergangen een diploma uitgereikt. Er is al nagetrokken dat er interesse bestaat voor zo'n cursus gezien het aantal inschrijvingen.

Op Sint Maarten kan een start worden gemaakt met de St Maarten Artclub Foundation. Die stelt zich ten doel programma's uit te voeren om amateurkunstenaars op weg te helpen, geïnteresseerden in de kunst bij te staan en om kinderen met aanleg voor enige kunstvorm verder te begeleiden in hun creatieve expressie. Het begin zal bijna 20 mille kosten en daarvoor heeft Cede-Antiyas vanuit Nederland veertien mille ontvangen.

Op Sint Eustatius kan Cede-Antiyas de blijde mededeling verspreiden dat fondsen zijn ontvangen voor de aanleg van een tribune bij het enige sportveld dat het eiland kent. Met de 32 mille die nodig zijn zal ook een omheining opgezet worden. Nederland heeft Cede-Antiyas laten weten daarin voor 25 mille te zullen bijdragen. Dit geld zal worden overgemaakt naar de St Eustatius Sport Institution.

Huis afgebrand op Seru Fortuna

WILLEMSTAD— Om kwart over twee 's ochtends brandde een huis aan de Kaya Awaseru af. De brandweerwagens konden voorkomen dat de brand op aangrenzende huizen oversloeg. De hele huisraad en het dak van het huis gingen verloren. Er waren geen gewonden. Bij nader onderzoek bleek dat kortsluiting de brand veroorzaakt had.

Aanrijding door verkeerde manoeuvre op weg

WILLEMSTAD— Een dronken bestuurder veroorzaakte op de Caracasbaaiweg een aanrijding, waarbij twee personen gewond raakten. De bestuurder reed gisteravond kwart over acht bij de rotonde te Saliná in verkeerde richting verder met de botsing als gevolg. De gewonden konden na behandeling naar huis, totale materiële schade was 300 gulden.

Verder waren er vijftien andere aanrijdingen in het verkeer, waarbij nog twee gewonden vielen. De totale materiële schade is 19.850 gulden.

Zimmerman vraagt naar invoering wijk-politie

WILLEMSTAD — Het MAN-Statenlid Anton Zimmerman wil van minister Don Martina van Justitie weten wanneer het instituut wijk-agent weer wordt ingevoerd.

In een reeks schriftelijke vragen informeert de parlementariër naar de plannen daaromtrent en het effect daarvan op terugdringen van de criminaliteit. Tevens wil hij weten of daarvoor genoeg wordt gewacht totdat het politie-corps is versterkt met agenten uit Nederland.

Vervolgens wil hij meer weten over de huisvesting van de wijkagenten. Er zijn uit het verleden nog diverse voormalige politie-woningen in wijken als Montaña Rey, Dominguito, Kleine Berg, Westpunt, Barber, Mundo Nobo, Rio Canario, Steenrijk en Boka Sami. Zimmerman wil weten welke daarvan bewoond zijn en of zij uitsluitend voor politiepersoneel bestemd zijn.

Landsbemiddelaar zoekt andere weg

Shell en PWFC geen stap verder

WILLEMSTAD — In de standpunten van de vakbond PWFC en de Shell is nog steeds geen enkele verandering gekomen. Voor wat betreft de cao-onderhandelingen kwamen zij geen stap nader tot elkaar. Een vergadering gisteren met Landsbemiddelaar, drs. Migda Schill-Maria, kon hierin evenmin wijziging brengen.

De onderhandelingsdelegaties van de beide partijen keerden eerder met huiswerk huiswaarts. De bedoeling was dat zij de voorstellen van de andere partij opnieuw zouden doornemen om vast te stellen of er ergens toch nog een aanknopingspunt was. Dat aanknopingspunt werd niet gevonden, zo bleek op de gisteren gehouden vergadering. Het standpunt zoals bij aanvang van de onderhandelingen ingenomen en waardoor bemiddeling van de Landsbemiddelaar nodig werd, werd nog altijd koppig gehandhaafd.

Gisteren werden inderdaad geen concrete resultaten geboekt of concessies gedaan, bevestigde de Landsbemiddelaar. Diverse artikelen in de voorstellen werden weliswaar besproken; vooruitgang in de onderhandelingen werd niet geboekt. De vertrouwensbasis die er tussen de beide partijen zou moeten zijn, ontbrak nog, aldus drs. Schill-Maria.

Begin volgende week zullen de delegaties van de Shell en de PWFC opnieuw met de Landsbemiddelaar bijeenkomen. In deze vergadering zal de Landsbemiddelaar een andere procedure aanwenden dan zij tot nog toe hanteerde. De gisteren gebruikte procedure leverde niets op. Vandaar, zo argumenteerde zij, dat geprobeerd zou worden op een andere procedure over te gaan zodat de onderhandelingen wellicht weer op gang kunnen komen.

Prostituee met valse biljetten terug betaald

WILLEMSTAD— De bankbiljetten die een Dominicaanse prostitué als betaling kreeg bleken vals te zijn. De dame wilde de twee biljetten van 100 Amerikaanse dollar bij een lokale bank wisselen, waar bleek dat ze vals waren. De recherche werd ingeschakeld. Aan hen verklaarde de dame dat ze de biljetten als betaling gekregen had van een Guyanees waarmee ze gemeenschap had. De man werd opgespoord en bekende de biljetten in Trinidad gekocht te hebben. Hij is door de Vreemdelingendienst uitgezet, terwijl de dame overgegeven is aan de Kinder- en Zedenpolitie die de zaak verder afhandelt.

Container met waar opengebroken

WILLEMSTAD— Twintig dozen met elk zestig paar dames- en herengymschoenen en een doos pantoffels is uit een container gestolen. Men kwam de container binnen door drie hangsloten te vernielen; de gestolen goederen hebben een gezamenlijke waarde van 12.000 gulden.

Het weer

LICHT TOT half bewolkt en geen neerslag van betekenis tot zaterdagmiddag twaalf uur, zo voorspelt de Meteo. Het huidige weerbeeld zal weinig verandering ondergaan. De wind zal overwegend wel krachtig zi n uit oostelijke richting.

Chileense minister: alles rustig

Massale protestdag alweer met doden

SANTIAGO — De tol van de vijfde nationale protestdag in Chili bestond donderdagavond laat uit vijf doden, tientallen gewonden en honderden arrestaties. Van de aangehoudenen zijn er slechts een paar in hechtenis gebleven, want de meesten mochten weer vrij snel de straat op. In sommige gevallen trad de oproerpolitie hardhandig op.

Betoogd niet alleen in de hoofdstad Santiago, maar ook in andere grote steden. De politie had de zaak over het algemeen in de hand ondanks het feit dat er zich soms felle incidenten voordeden. Aan het einde van de avond deelde minister van Binnenlandse zaken Sergio Jarpa mee, dat de toestand overal rustig was en dat er zich geen ongeregeldheden van grote omvang hadden voorgedaan. Dit alles ondanks het feit dat over het algemeen massaal gevolg is gegeven aan de oproep van de meeste politieke partijen en vakbonden om te betogen tegen het militaire bewind en vooral tegen president Augusto Pinochet.

De bewering van minister Jarpa dat alles rustig was werd tegengesproken van andere zijde, waar men meedeelde dat er soms heel felle betogingen waren geweest tussen demonstranten en politie. Ze raakte in de havenstad Valparaiso een vrouw gewond door een politiekogel. Zij overleed aan de gevolgen daarvan. In Santiago kwam een jongeman om het leven, ook door een schot van politiezijde.

Zoals al bericht, was de protestdag rustig begonnen, mede doordat het openbaar vervoer niet op volle kracht werkte. Toen de overheid gewapende parapolitie naar het centrum van Santiago aanvoerde ging de spanning toenemen. Toen daar een bijeenkomst werd verboden trokken duizenden naar het paleis van justitie, waarbij men leuzen schreeuwde tegen de regering en Pinochet. Er sloten zich steeds meer mensen aan. De politie greep daarop in met waterkanonnen, traangas en gummiknuppel. Aan deze betoging nam ook Gabriel Valdes deel, voorzitter der christendemocraten en van het Democratisch verbond waarin gematigde partijen samenwerken. Na de vorige protestdag heeft hij enige tijd vastgezeten. Hij blijft van mening zoals hij vannacht nog eens zei, dat het onmogelijk is te dialogeren als er tegelijkertijd zoveel geweld wordt gebruikt door de overheid. Bij een andere betoging werd een ander kopstuk van de christendemocraten opgepakt en wel de oud-voorzitter Patricio Aylwin. Voordat hij met de politie mee kon gaan werd hij eerst geslagen door agenten. Zijn aanhouding werd echter door min. Jarpa ontkend.

Pinochet zelf heeft op de protestdag de verzekering gegeven dat hij niet aan aftreden denkt. Ook sloot hij de mogelijkheid uit, dat hij voor 1989 aftreed. Hij zei dat hij overeenkomstig de in 1980 goedgekeurde grondwet blijft zitten tot 1989. Hij noemde zichzelf een nationalistische democraat.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Piet Soda Fountain en Refresqueria Ingrid.

NOORD: Panaderia Turibana.

SAN NICOLAS: Nicolas Store; De Wit Stores in Sheraton hotel; Van Dorp in Americana; Holiday Inn drugstore en Van der Berg giftshop in Dr. Horacio Oduber hospitaal.

KANTOORUREN: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316.
Pageboy: 027-774.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD
Boulevard Theater: 20.30 uur *The Verdict* (18 jr.); 24.00 uur *Making Love* (18 jr.).
Rialto: 20.00 uur *Fierecillos Indomables* (18 jr.); 22.30 uur *Wild and Beautiful on Ibiza* (18 jr.).
BALASHI
Drive-in: 20.30 en 24.00 uur *Gorp* (18 jr.).
SAN NICOLAS
Principal: 20.30 uur *Triumphs of a man called Horse* (14 jr.); 24.00 uur *Golden Rendez-Vous* (18 jr.).

***

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).

***

BOTICA'S: Oranjestad: Oduber, tel.: 21780; San Nicolas: San Nicolas, tel.: 45712.

***

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad, Sta. Cruz, Paradera en Noord: dokter E. de Cuba, tel.: 25666.
San Nicolas en Savaneta: dokter M.Cheung, via Centro Clinica, tel.: 48833.

(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115).

***

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informatie via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

DR. HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren van 15.00 tot 15.45 uur en 18.30 tot 19.30 uur.

TENTOONSTELLING: 18.00-21.00 uur tekeningen studenten "Studio di Arte Maria la Torre" - Instituto di Cultura.

SPORT
BASEBAL (AA-kl.): 20.00 uur Marlboro vs Heineken - Marlboro Ballpark.

VOLLEYBAL: 19.30 uur Rapid Unicon vs SSS; 20.15 uur Rapid Wegenbouw vs Galeria II; 21.00 uur AVC vs CBN - SCS.

***

ZATERDAG
DIVERSEN
YMCA SAN NICOLAS: 11.00 uur sales festival.

SPORT
BASEBAL (A-kl.): 14.00 uur Amstel Orq. vs Marlboro - LSP; Charly Stars vs Sabana Grandi - Marlboro Ballpark.

TENNIS: 17.00 uur R.Croes vs N.Tujeehut; 18.30 uur L.Howell vs K.Nicolaas - Marlboro Tennispark.

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Oranjestad): openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-20.00 uur; dinsdag van 09.00-12.00/13.30-17.00 uur; donderdagavond gesloten en 's middags open van 13.30-17.00 uur.

FILIAAL SAN NICOLAS: openingstijden maandag, woensdag en vrijdag van 09.00-12.00/13.30-17.30 uur; dinsdag van 13.30-17.30 uur; donderdagavond de hele dag gesloten.

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARIO DAKOTA: dinsdag en vrijdag van 16.00-20.00 uur geopend.

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: om de twee weken op maandag geopend van 16.00-18.00 uur - Bilderdijkstraat 13.

STICHTING TOT BEVORDERING VERANTWOORD OUDERSCHAP (Famia Planea): dagelijks van 08.00-12.00/13.00-16.00 uur - Medical Centre, Bernhardstraat 75, San Nicolas, tel.: 48833, toestel 219/225.
Bij de praktijken in het Wit Gele Kruisgebouw: dinsdag 10.00-12.00 uur te Noord 66, tel.: 23425; 13.00-14.00 uur te Oranjestad, Koningstraat/Emmastraat, tel.: 23168; woensdag: 13.00-15.00 uur te Santa Cruz 39C, tel.: 28288; donderdag: 10.00-12.00 uur te Pampoenastraat 15, Dakota.
Centro di Bario Dakota, Pampoenastraat 19, tel.: 23822; donderdag: 08.00-10.00 uur.
Club Caiquetío, Paradera 47A, tel.: 24280; dinsdag: 08.00-10.00 uur.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Zuidstraat 7A, tel.: 23145): open maandag t/m vrijdag van 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

***

STICHTING SCHOOLZWEMMEN ARUBA: 17.00-18.30 uur zwemlessen - zwembad Hotel Americana.

TELEARUBA

VRIJDAG: 17.00 Stuif es in; 18.15 Three Stooges; 18.30 News in Dutch; 18.45 Telenovela: Dancin' Days; 19.30 Cocktail Musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 The Jeffersons; 21.00 Wrestling; 22.00 Movie of the Week; 23.30 Resumen di Noticias; 23.35 Sluiting.

Als voorzitter Onafhankelijkheidscie

Politie uitgenodigd door Betico Croes

ORANJESTAD — De voorzitter van de Raadscommissie Onafhankelijkheid Aruba (RCOA), Betico Croes, heeft de korpsleiding van de politie op Aruba (door tussenkomst van de gezaghebber) uitgenodigd voor een vergadering op dinsdag 13 september om half tien in de Eilandsraadszaal. Ook het bestuur van de Nederlands Antilliaanse Politiebond-afdeling Aruba (NAPB) werd uitgenodigd voor een vergadering op dezelfde dag en zelfde plaats, maar om half twaalf.

Met de korpsleiding wil Betico Croes spreken over de brief van de politie-officieren gericht aan de minister van Justitie en met de NAPB over diens brief aan de Nederlandse Tweede Kamer. In de uitnodiging aan de korpsleiding zegt de heer Croes dat hij gedurende een telefoongesprek met de inspecteur 1e klasse, R.W.Peterson, de reden kenbaar heeft gemaakt van de onderhavige vergadering. Deze komt erop neer, dat zijdens de RCOA sterk de behoefte werd gevoeld omtrent hetgeen gesteld werd in de brief aan de minister van Justitie, nader van gedachten te wisselen, aldus Betico Croes.

In de uitnodiging aan de NAPB stelt Betico Croes dat hij reeds — zij het op een summiere wijze — de reden van het bijeenroepen van de onderhavige vergadering telefonisch heeft medegedeeld aan de NAPB-voorzitter, C.R.Merkies. Gedurende de vergadering — aldus Betico Croes — zal nader van gedachten gewisseld worden omtrent de reikwijdte en diepgang van het schrijvan van 26 juli 1983, gericht aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

De heer Croes deelt in zijn uitnodigingen mee, dat zijdens het eilandgebied de navolgende personen aan de vergaderingen zullen participeren: G.F.Croes (voorzitter RCOA), N.O.Oduber (vice-voorzitter RCOA, tevens gedeputeerde Wetgeving en Constitutionele Zaken), R.Zaandam (gedeputeerde tevens lid RCOA), mr. J. van der Kuyp (hoofd afdeling Wetgeving en Constitutionele Zaken), mr. B.J.Wilms (secretaris RCOA tevens (wnd) hoofd afdeling Wetgeving en Constitutionele Zaken), mr. W.G. ter Weeme (stafmedewerker afdeling Wetgeving en Constitutionele Zaken) en C.A.Wever (stafmedewerker afdeling Wetgeving en Constitutionele Zaken).

Voor diefstal 177 dagen gevangenisstraf

ORANJESTAD — Tot 177 dagen gevangenisstraf met aftrek veroordeelde de rechter vanmorgen de jongeman K.R., die in de nacht van 12 op 13 maart had ingebroken in een woning te Savaneta en sieraden ter waarde van twintigduizend gulden meenam.

Het uitgesproken vonnis was gelijk aan het aantal dagen dat de beklaagde reeds in voorarrest heeft uitgezeten, zodat hij vandaag al in vrijheid wordt gesteld. Rekening werd onder meer gehouden met de sociale- en levensomstandigheden van de beklaagde, die sedert zijn zestiende jaar bij de dood van zijn vader kostwinner werd om zijn moeder te kunnen helpen. Beklaagde verklaarde dat geldnood hem ertoe dwong de inbraak te plegen. Hij woonde de laatste jaren zowel op Aruba, Curaçao als Sint Maarten. Het vonnis houdt voorts in dat beklaagde zich op Sint Maarten in verbinding zal moeten gaan stellen met de Reclassering.

MEP niet klaar met nieuw BC

ORANJESTAD — De verwachting dat de MEP vandaag nog klaar zou komen met de samenstelling van het nieuwe college van gedeputeerden, is niet uitgekomen. Deze samenstelling bleek moeilijker te bereiken dan aanvankelijk gedacht werd. De MEP-partijraad besteedde gisteren uren aan dit probleem zonder tot een oplossing te kunnen komen. Naar vernomen wordt van goed ingelichte bronnen, werd uiteindelijk besloten dat ieder lid van de partijraad een lijst zal samenstellen met namen van zes kandidaten die men als gedeputeerden wil zien. In de eerstvolgende vergadering van de partijraad zal dan een evaluatie worden gemaakt van de ingediende lijsten, waarna een beslissing kan worden genomen over de samenstelling van het college.

ALM-personeel: niets meer in te leveren

ORANJESTAD — Het ALM-personeel op Aruba kwam in spoedvergadering bijeen om een standpunt te bepalen naar aanleiding van de laatste ontwikkelingen bij de nationale luchtvaartmaatschappij.

Het Aruba-personeel besloot de ALM-directie een telegram te sturen waarin wordt gesteld dat het personeel bij haar eerder — op het referendum — genomen beslissing blijft en het totale inleveringspakket verwerpt. Voorts wenst het Aruba-personeel meer inlichtingen te verkrijgen over het zogenaamde "manpower plan", dat volgens hen een systeem is om uiteindelijk toch te geraken tot afvloeiïng van personeel. Het Aruba-personeel is van mening dat het geen zin heeft om verder te praten zolang er niet meer duidelijkheid is gekomen over dit manpower-plan.

Volgens een zegsman van het Aruba-personeel hebben de 95 werknemers op Aruba de afgelopen jaren al te veel ingeleverd. Hij zag ook niet in hoe op zo'n kleine bezetting van 95 man nog verder ingekrompen kan worden, waarbij hij erop wees dat bij de ALM op Aruba, gezien de vele werkzaamheden, reeds overgegaan werd schoolkinderen in te schakelen voor bepaalde werkzaamheden zoals bagage-afhandeling.

Bionic nog ongeslagen bij korfbal

ORANJESTAD — In de competitie van de Aruba korfbalbond ging in de laatste gespeelde wedstrijden een overwinning naar Bionic en Arukorf, terwijl Volvox en Victoria gelijk speelden.

Bionic handhaafde zijn ongeslagen record door met 3-1 te winnen van Santa Cruz Stars. De Bionic-punten werden gemaakt door Casper Helmeyer, Tito Thiel en Milva Lopez, terwijl Lucio Geerman de eer redde voor de Stars.

Volvox en Victoria kwamen niet verder dan een 2-2 gelijkspel, waarbij Glenn Croes en Brenda Maduro de Volvox-punten maakten en Rolando Holman en Cecilia Willems de Victoria-punten.]

In de derde ontmoeting behaalde Arukorf een grote 5-0 zege op Skylab. In volgorde werden de Arukorf-punten gescoord door: Rolando Croes, David Lampe, Julio Werleman, Mildred Danje en Alfonso Koolman.

De competitie wordt zondag op het Caribbean Stars-veld, in San Nicolas, voortgezet met de ontmoetingen: Caribbean Stars-Santa Cruz Stars (10.30 uur), Victoria-Arukorf (12.30 uur) en Volvox-Skylab (2.30 uur).

GABA bijeen op 24 september

ORANJESTAD — Op zaterdag 24 september, om half elf, zal in Cas di Cultura de jaarlijkse algemene ledenvergadering van de Gouvernements Arbeidersbond Aruba (GABA) worden gehouden. De agenda voor deze vergadering telt 16 punten, waaronder de aanbieding van de verschillende verslagen en het kiezen van een nieuw bestuur.

Van het huidige bestuur zijn aan het aftreden toe: vice-voorzitter Francisco Kock, secretaris Luis Geerman, penningmeester Fabian Kock, tweede secretaris Meinhardt Lampe en tweede penningmeester Gabriel Christiaans. Met uitzondering van vice-voorzitter Francisco Kock zijn alle andere genoemde heren herkiesbaar. Voorts zal er een nieuwe commissaris worden gekozen in plaats van de heer J.Maduro, die met pensioen is gegaan. De leden hebben tot uiterlijk 16 september de tijd om namen van kandidaten voor een bestuursfunctie te deponeren bij het GABA-kantoor, Willemstraat 8.

Vier jaar voor dodelijke mishandeling

ORANJESTAD — De 53-jarige man Z.B., die in de nacht van 7 op 8 november vorig jaar het Haitiaanse dienstmeisje Solange een messteek toebracht waardoor zij kwam te overlijden, is vanmorgen door de rechter veroordeeld tot 4 jaar gevangenisstraf.

De rechter vond het primair tenlastegelegde, doodslag, niet bewezen en sprak de beklaagde hiervoor vrij. Wel achtte de rechter bewezen, mishandeling met de dood tot gevolg. Tegen deze beklaagde, die op die bewuste ochtend een borrel op had en ter terechtzitting verklaarde zelf niet te weten hoe hij tot zo'n daad kon overgaan omdat hij zoveel van het slachtoffer hield, eiste de officier twee weken geleden 5 jaar gevangenisstraf.

''Niet met landverraders praten''

Weinig animo Peru voor dialoog met guerrilla

LIMA — De herhaalde oproep van de Peruviaanse procureur-generaal (PG), Miguel Cavero Egusquiza, om een dialoog te beginnen met de guerrilla-beweging Sendero Luminoso oogst in regeringskringen en bij het leger niet veel bijval. Ook het congres heeft zijn verwondering tot uitdrukking gebracht over dit idee. Een guerrillabeweging, zo luidt min of meer de gedachtengang bij de aanhangers van de regering en het leger, is iets dat tot in de grond toe moet worden uitgeroeid.

De PG heeft al herhaaldelijk laten weten dat het hem veel waard zou zijn als er een gesprek met de guerrilla op gang zou komen. Hij is zelf bereid daaraan zijn bijdrage te leveren. Volgens hem is dat de enige mogelijkheid om een duurzaam einde te maken aan het guerrillageweld. Cavero heeft zich tegelijkertijd uitgesproken tegen het idee van een amnestie, want elk misdrijf dat is begaan moet overeenkomstig de wet bestraft worden. Met de dialoog echter maakt men aan het geweld een einde en dus ook aan de misdrijven welke in het kader daarvan worden bedreven. De PG, die al eerder opzien baarde, door slechts te veronderstellen dat ook bij Sendero Luminoso een stuk vaderlandsliefde aanwezig kan zijn, zei dat hij absoluut gelooft aan de zin van een dergelijke dialoog. Mi n enige verlangen is dat het geweld ophoudt. De dialoog kan mogelijk ook antwoord geven op vele vragen welke bij de Peruviaanse bevolking leven, aldus Cavero. Maar voor alle duidelijkheid blijft hij herhalen dat er niet onderhandeld kan worden over het delict op zich.

De regering van president Fernando Belaunde Terry heeft het niet erg begrepen op dit idee van de dialoog. Om het leger dat hem eens al uit het zadel heeft gelicht toen hij voor de eerste maal president was, de wind uit de zeilen te nemen wil hij de guerrilla hard en grondig aanpakken. Hij wil het leger niet de kans geven dat men hem zachtzinnigheid verwijt. Voorlopig maakt hij bij de strijd tegen de guerrilla voornamelijk gebruik van het politiekorps.

Ook het parlement van Peru heeft zich nu uitgesproken over de suggestie van een dialoog met de guerrilla. Men heeft er met verbazing en afkeer van kennis genomen, zo luidde een motie welke aanvaard werd. Deze bevreemding geldt ook de opvatting van de PG dat hij bij de guerrilla vaderlandsliefde aanwezig acht en een verlangen om Peru vooruit te helpen. Voor de motie stemden 71 parlementsleden en 35 waren ertegen. De aanhangers van de regering waren de overtuiging toegedaan dat zij met deze uitspraak zich niet mengden in zaken van het vervolgingsbeleid. Uitspraken als die van de PG doen bij de bevolking de gedachte post vatten, zo menen zij, dat er eigenlijk niemand is die voor hun belangen opkomt, als zelfs de hoogste aanklager wil gaan praten met misdadigers en terroristen. Want volgens de regering en zijn aanhang zijn guerrillastrijders dat en niets meer en ook niets minder. De leden van Sendero Luminoso zijn volgens de president landverraders. Deze opvatting deelt de meerderheid van het parlement ook. Belaunde Terry gaat nog een stapje verder: tegen deze guerrillastrijders moet de doodstraf kunnen worden geëist, reden waarom hij deze weer wil invoeren in Peru. Daarover moet het parlement nog zijn mening geven. Maar het ziet er wel naar uit dat dit zal gebeuren.

Verdacht van grote fraude

Vakbondsleider in Mexico ontvoerd

MEXICOSTAD — Twee gewapende mannen hebben donderdagmiddag een functionaris van de vakbond voor oliepersoneel in Mexico ontvoerd. Tot vanmorgen was er nog geen losprijs of iets dergelijks gevraagd.

In afwachting van de komst van Hector Garcia Hernandez in zijn luxueuze woning hadden de overvallers drie mensen gegijzeld in zijn woning. Zij werden later vrijgelaten toen men eenmaal de vakbondsleider had. Deze is belast met het vormingswerk voor het personeel bij het staatsoliebedrijf Pemex dat is aangesloten bij de vakbond. Pemex was recentelijk in het nieuws door een ontzaglijke fraude, welke door zijn vroegere directeur moet zijn gepleegd.

De woning van de ontvoerde ligt niet ver van de grens. De ontvoering is pas met de nodige vertraging bekend geworden bij de politie: de gegijzelden waren bang gemaakt en hielden zich het eerste uur nadat men met Garcia Hernandez was vertrokken koest. Daarna werd de grensbewaking opgevoerd. Ook zocht men in het bosrijke gebied. Er heeft zich nog niemand gemeld als verantwoordelijke voor de ontvoering.

Verleden maand werd Garcia Hernandez door de secretaris van de betrokken vakbond aangeklaagd wegens fraude ten koste van de vakbondskas. Het zou daarbij om een bedrag van ruim zes miljoen dollar zijn gegaan. Naast zijn vakbondswerk trad Garcia Hernandez ook als aannemer op.

Mijnwerkersbond fel op kabinet

Breuk dreigt in Bolivia tussen bond en regering

LA PAZ — De mijnwerkersbond van Bolivia heeft de regering verweten een beleid te voeren dat tegen de arbeiders is gericht en ten gunste van de imperialisten. Met deze scherpe uitval naar de regering van president Hernan Siles Zuazo lijkt een breuk gekomen te zijn in de goede verhouding tussen de linkse regering en deze bond.

Van deze burgerregering hadden we duizend en een dingen verwacht, maar met de dag karakteriseert hij zich steeds meer als anti-arbeider, zo staat in een document dat de mijnwerkersbond uitgaf. Ook wordt daarin gewezen op de pro-imperialistische houding van het huidige bewind, waarmee gedoeld wordt op de bereidheid van de regering om suggesties en voorwaarden van bv het IMF op te volgen om Bolivia weer financieel op poten te zetten. Wat er van de partijgroepering Democratische volkseenheid is overgebleven, aldus de bond, lijkt gewoon aan de leiband mee te lopen. In ongewoon scherpe bewoordingen wordt de recente kritiek van de president op «sommige» vakbondsleiders van de hand gewezen.

De kritiek moet vooral hard aankomen voor de pro-Moskou-partij in genoemd politiek verband van de Volkseenheid welke de portefeuilles beheert van Arbeid en Mijnwezen. Deze verklaring van de grootste en belangrijkste vakbond van Bolivia lijkt het einde in te luiden van de band tussen regering en vakbonden, waarmee mogelijk ook het interne verband binnen de regering op de tocht komt te staan. Het bevestigt wel enigszins de recente uitspraak van Siles Zuazo waar hij zei dat er krachten aan het werk zijn welke de goede relaties tussen de regering en de vakbonden kunstmatig willen verslechteren.

Ondanks alle grove fouten en tekortkomingen van deze regering begaan we niet de vergissing om de regering uit te maken voor een fascistische dictatuur, aldus de mijnwerkersbond. Daarom werd de verzekering gegeven dat men op de bres zal blijven staan om het democratisch proces te verdedigen, dat met zoveel bloed en inspanning ten koste van de arbeidersklasse tot stand is gekomen in Bolivia.

De regering krijgt slechts 48 uur de tijd om de eis in te willigen van de vakbond, namelijk meerderheidsparticipatie in het beleid van de Boliviaanse mijnonderneming, Comibol. De vakbond wil dat zijn voorstellen in dezen door de regering worden overgenomen.

Sovjets afwezig bij culturele manifestatie OS

LOS ANGELES — De Sovjet-Unie zal niet deelnemen aan het cultuur-festival, dat ti dens de Olympische Spelen van Los Angeles in 1984 wordt gehouden. Volgens de voorzitter van het organisatie-comite in Los Angeles (LAOOC), Peter Ueberroth, hebben het Roestaweli-theater en het Mojsejev-ballet de uitnodiging voor de cultuurmanifestatie afgeslagen. Ueberroth benadrukte overigens dat de afzegging reeds drie weken geleden bij het LAOOC was binnen gekomen, dus vóór het neerschieten van het een Zuidkoreaanse verkeersvliegtuig door de Sovjet-Unie.

Coca Cola boekt zege op Amstel: 5-0

ORANJESTAD — Een 5-0 overwinning behaalde Coca Cola Rangers gisteravond op Amstel, voor welke ploeg de kansen om de semi-finale te bereiken nu praktisch nihil zijn. Voor Coca Cola was het de 13e overwinning tegen 8 nederlagen, en voor Amstel de 15e nederlaag met slechts 6 gewonnen wedstrijden.

Coca Cola haalde reeds in de 2e inning de winst binnen door een 4-0 voorsprong te nemen. Dit geschiedde op 2 hits, 2 vrije lopen, 1 error in het binnenveld, 2 passed balls en een wild-pitch. Amstels startende pitcher werd na deze 4 runs vervangen door Richard Marie, de uit Curaçao overgekomen pitcher die vanaf deze tweede inning de Coca Cola-ploeg in het verdere verloop van de wedstrijd in bedwang wist te houden. De Rangers maakten in de vierde inning nog 1 run en bepaalden daarmee de eindstand op 5-0. Winnende pitcher, Eithel Martinus, zorgde er namelijk voor dat Amstel gedurende de hele wedstrijd niet tot scoren kwam. Allan Halley kreeg de Amstel-nederlaag op zijn naam. De wedstrijd verliep met 5 runs, 8 hits, 3 errors voor Coca Cola en 0 run, 6 hits, 2 errors voor Amstel. Alvin Albus (C. Cola) was de beste batter met 2 hits in 2 beurten.

In het Marlboro Baseballpark wordt vanavond de wedstrijd Marlboro-Heineken gespeeld.

Na de wedstrijd van gisteravond ziet de ranglijst er als volgt uit: Marlboro 17-3, Richmond 14-6, Aruba Video Center 13-7, Coca Cola Rangers 13-8, Ennia Athletics 8-12, Amstel 6-15 en Heineken 0-20.

Militaire oefening

SAVANETA — Van 14 tot en met 16 september zullen eenheden van de Marinierskazerne Savaneta, inclusief de Antilliaanse militie, een grootscheepse oefening houden. De nadruk zal daarbij komen te liggen op de beveiliging van Aeropuerto Internacional Reina Beatrix. Tevens zal een peloton mariniers uit Curaçao worden overgevlogen om deel te nemen aan de oefening op Aruba.

*****

MUENCHEN — Het internationale systeem van renteberekening en de wereldeconomie wordt bedreigd door de ontwikkeling van de rentetarieven in de VS van de afgelopen maanden. Zo meent het Westduitse IFO instituut voor wetenschappelijk onderzoek. De opleving van de conjunctuur in de VS zal de komende maanden al weer verzwakken doordat de aanhoudende hoge rentetarieven de investeringen niet stimuleren.

Bij biljarten twee teams ongeslagen

ORANJESTAD — Het biljarttoernooi voor overheidsdiensten werd voortgezet met drie wedstrijden. WEB behaalde een 4-2 overwinning op Landskantoor, Gezondheidsdienst versloeg Brandweer I met dezelfde cijfers, terwijl Accedomar, wederom met de 4-2 score DOW de baas bleef. Woensdag, half acht, komen de twee tot nu toe ongeslagen ploegen, Bibliotheek en Accedomar, in de Trappersclub tegen elkaar uit.

Russische atleten zondag in Rotterdam

DEN HAAG — Atleten uit de Sovjet-Unie, die het de afgelopen maanden niet was toegestaan uit te komen op internationale wedstrijden, de zogeheten "permit-meetings", waar volgens de nieuwe regels van de Internationale Amateur Atletiek Federatie (IAAF) startgelden en geldprijzen mochten worden uitgekeerd, verschijnen zondag in Rotterdam aan de start. Ter gelegenheid van de opening van de gerenoveerde Nenijto-baan, die met een kunststof-oplaag is uitgerust, worden internationale wedstrijden gehouden met ploegen uit acht steden: Leningrad (Sov), Lille (Fra), Dresden (Odl), Hull (Eng), Keulen (Wdl), Turijn (Ita), Constantza (Roe) en Rotterdam.

De afvaardiging uit Leningrad, die uit 25 dames en heren bestaat, telt een aantal topatleten. Een van de toppers is de drievoudige Olympische kampioene en wereld-recordhoudster op de 1500 meter (3.52,47), Tatjana Kazankina, die bij de wereld-kampioenschappen in Helsinki tweede werd op de 3000 meter achter de Amerikaanse Mary Decker. De afvaardiging op de middenafstand bij de dames omvat verder Ljoedmilla Vesselkova, Tatjana Provodisjina, Natalia Boborova en Olga Dvirna.

Met de hoogspringsters Sjanna Nekrasova en Europees jeugdkampioene Elena Tosjina komen twee atletes goed voor 1,95 meter. Bij de heren maakt de Olympische kampioen van 1980 bij het discuswerpen, Victor Ratsjoepkin, en kogelstoter Evgeni Mironov deel uit van de Russische groep, die woensdag in Rotterdam arriveerde.

Twee gebouwen uit ''5 panden plan'' gereed

Sleutels pand Van Raderstraat bij O&K

WILLEMSTAD — Twee gebouwen uit het "vijf panden projecten" van de stichting Monumentenzorg Curacao zijn er afgerond. Daarmee is ook de 1,8 miljoen gulden op die voor die vijf panden samen was uitgetrokken. Gisteren is het pand aan de Van Raderstraat overgedragen aan het eilandgebied Curacao.

Medio jaren zeventig stelde deze stichting een lijst op van vijf panden die gerestaureerd zouden worden: Van Raderstraat, De Rouvilleweg, voormalige Veilingcentrale, het pand "Roefstra" en een gebouw op het Molenplein. Het pand Roefstra is inmiddels met de grond gelijk gemaakt, dus kan op grond daarvan al van de lijst geschrapt worden. Het pand aan De Rouvilleweg is gereed; daarin is de Nederlandse vertegenwoordiging gehuisvest. Voor de Veilingcentrale en het Molenplein ontbreken de nodige middelen.

OPGELEVERD

Naar directeur Schroevers van de stichting de Amigoe vanochtend meedeelde is verleden jaar maart begonnen met de renovatie van het sterk vervallen gebouw aan de Van Raderstraat, bij het begin van de Scharloobrug. Het gaat om een drie verdiepingen tellend gebouw met een totale oppervlakte van ongeveer 900 vierkante meter. De BMC was de aannemer en Zingel de architect. Deze maand is het pand opgeleverd. De bouw is mede met gelden uit Nederland voor elkaar gekomen. De restauratiekosten beramen ongeveer een miljoen gulden. De stichting moest er uiteindelijk zelf meer dan een kwart aan bijbetalen om het zover te krijgen.

De sleutels van het pand werden gistermiddag om twee uur tijdens een symbolische handeling door voorzitter dr Jaap Schiltkamp van de stichting overhandigd aan gezaghebber Ronny Casseres. Daarbij waren ook aanwezig de gedeputeerden ing Willy Franco en mevrouw Maria Liberia-Peters, hoofd Onderwijs en Kultuur Frank Rozendal, hoofd Sectie Kultuur van O&K Pacheco Domecasé en bestuursleden van de stichting. Dit gebouw zal door het eilandgebied gehuurd worden voor de dienst Sectie Kultuur.

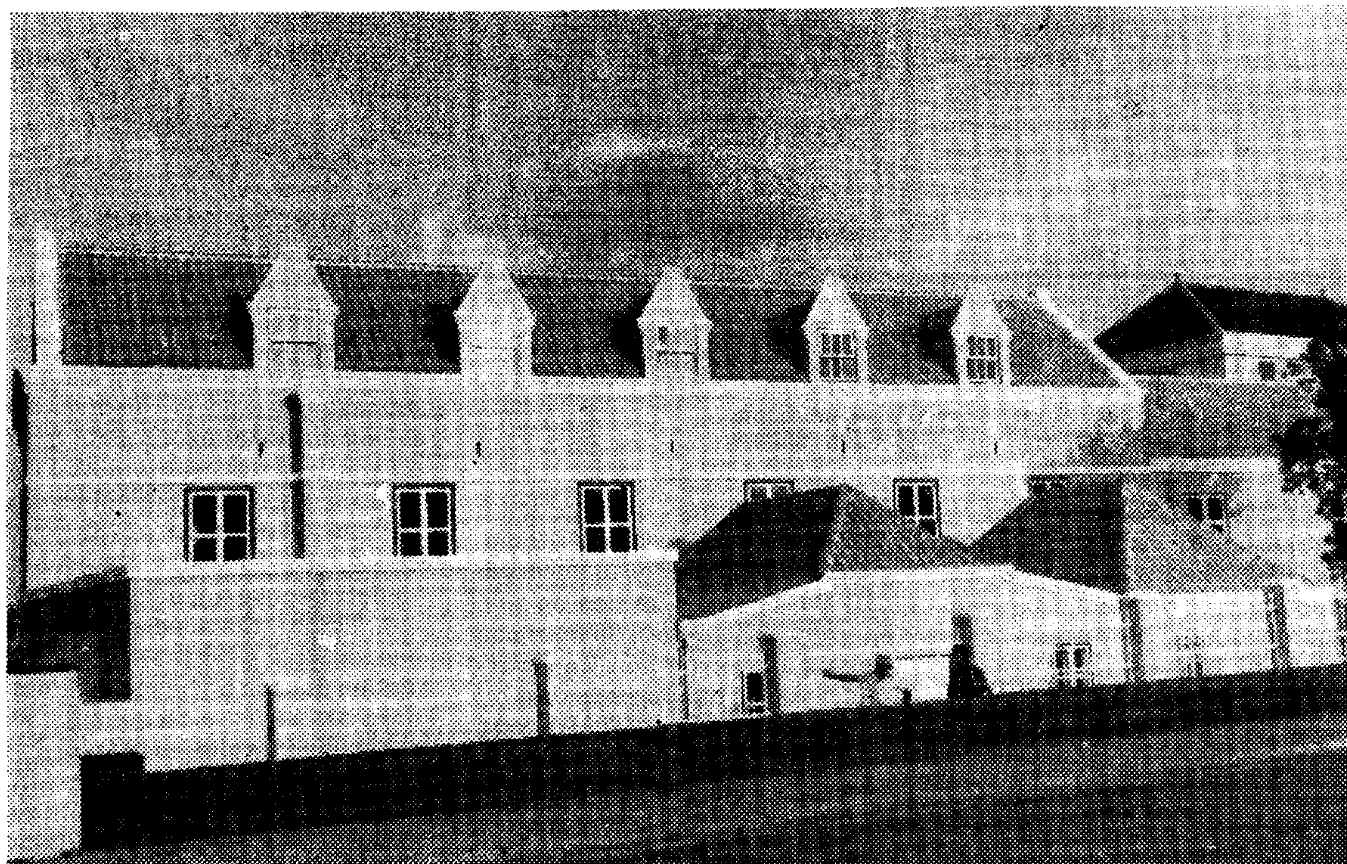
Dat de restauratie van de Veilingcentrale nog niet ter hand is genomen houdt mede verband met het feit dat er nog geen nieuwe huurder is gevonden. In verband met de exploitatie naderhand stelt de stichting zich wel tot doel om vooraf al wat zekerheid daaromtrent te hebben. Bovendien is het van belang om bij de renovatie rekening te houden met eventuele specifieke wensen voor die instantie die voornemens is erin te trekken, aldus de heer Schoevers.

Het pand Molenplein is minder urgent geworden omdat er momenteel mensen in wonen. Als het leeg stond, zou de verpaupering nog sneller gaan en de afbraak van het pand was dan zeker. Toch zal dit project ter zijner tijd ook ter hand genomen worden. Geschat wordt dat daar ongeveer een miljoen gulden voor nodig is.

OTROBANDA

Dan is een giganitisch project in petto voor de wijk Otrobanda. De heer Schoevers zei dat Otrobanda een uniek plaatje is in het hele Caribisch gebied. Maar de omvang ervan is te groot voor de stichting Monumentenzorg om er een renovatie uit te voeren. Daarom is deze wseek het project-dossiers ervan officieel anageboden aan gezaghabber Casseres. Gehoopt wordt dat het BC een grote commissie in het leven roept met afgevaardigden van alle overheidsdiensten die ermee te maken kunnen hebben en vertegenwoordigers van het particulier initiatief en het bedrijfsleven om het plan levensvatbaarheid te geven. Alleen als het op een zulke brede schaal wordt aangepakt, heeft het kans op slagen, meent de heer Schoevers.

Op redelijk korte termijn kan wel aangevangen worden met de restauratie van het landhuis Knip. Dit pand is eigendom van het eilandgebied. Die heeft het overgedragen aan de stichting voor een goede opknapbeurt. De bedoeling is om er naderhand de afdeling Jeugdzaken van het eiland in te herbergen. Die start daar dan een afdeling voor de jeugd van Bandabou. Gewacht wordt nog op de officiele overdracht en de afwikkeling van de financien uit Nederland.

WILLEMSTAD — Het pas gerestaureerde pand aan de Van Raderstraat op Scharloo is gistermiddag door de stichting Monumentenzorg overgedragen aan het eilandgebied Curacao, die het gaat huren voor de Sectie Kultuur. Op foto boven enkele aanwezigen vbij de symbolische sleuteloverdracht tijdens een bezichting van het pand. Op de foto onder een blik van buiten op het gebouw.

Honduras wil verkiezingen in Midden Amerika

TEGUCIGALPA — De minister van Buitenlandse zaken van Honduras, Edgardo Paz Barnica, heeft het plan gelanceerd om medio volgend jaar verkiezingen te houden in de landen van Midden Amerika, waar men inderdaad wil terugkeren naar een grondwettelijk bewind. Hij wil dit voorstellen op de eerstvolgende vergadering van de ministers van Buitenlandse zaken van de Contadora-groep met die van Midden Amerika. Dit zou Nicaragua voor het blok zetten, omdat dit land formeel zijn verkiezingen pas in 1985 wil houden.

Midden Amerika commissie VS gaat Contadoralanden bezoeken

WASHINGTON — De Midden Amerika-advies-commissie welke door president Ronald Reagan van de Verenigde Staten is ingesteld onder voorzitterschap van oud-minister dr Henry Kissinger gaat een bezoek brengen aan de Contadora-landen. Voordat men echter naar Mexico, Panama, Colombia en Venezuela gaat zal de twaalf man sterke commissie zich opsplitsen voor een bezoek aan Midden Amerika en wel aan Honduras, Nicaragua, Guatemala, El Salvador en Costa Rica. Cuba staat voorlopig niet op het programma. Een van de redenen dat men daar wat huiverig tegenover staat is dat men felle kritiek vreest van rechtse zijde.

*****

ISTANBUL — In een maandag in Istanbul begonnen massaproces heeft de militaire aanklager de doodstraf geeist tegen 61 van de 254 verdachten. Hen wordt verweten lid te zijn van de illegale beweging Revolutionair links. Tegen de andere verdachten werd een gevangenisstraf geeist welke varieerde van 1 tot 38 jaar. In de tenlastelegging van 453 pagina's staan 38 moorden vermeld, acties tot wijziging van de grondwettelijke orde enz. Er waren in Istanbul al 4 soortgelijke processen aan de gang en elders in Turkije is dit ook het geval.

Niet gek

LIVERPOOL — Ik wilde er uit voor ik dood ga, zo merkte de 51-jarige Peter Wilson op. Op dat ogenblik had hij er 35 jaar opzitten, doorgebracht in instellingen met weliswaar mooie en indrukwekkende benamingen, maar welke met elkaar gemeen haden dat Peter en zijn andere makkers door psychiaters onder de loupe werden genomen. Met Peter begon het heel eenvoudig: op vijftienjarige leeftijd had hij het wel gezien thuis en ging er vandoor. Met een fiets gaat het gemakkelijker en zo stal hij een fiets. Daarnaast pleegde hij nog een inbraak in een strandtent. Hij werd gepakt en weg was zijn vri heid. Hij kreeg alles bij elkaar, zoals hij laatst nuchter opmerkte, min of meer tweemaal levenslang. Goed, niet alleen voor genoemde feiten, want later had hij op een gegeven ogenblik kans gezien een paar ruiten in te gooien. Toen wist iedereen het zeker: Peter was gek, was zelfs uiterst gek en zo kwam hij op de duur in de meest beveiligde inrichting van heel Engeland. Voor hem gaat nu toch de vrijheid en het normale leven gloren, want een advocaat, Peter Edwards, kwam in aanraking met hem. Het geval ging hem interesseren. Edwards had namelijk ook gekregen voor dit soort kleine menselijke drama's als vice-voorzitter van een organisatie, welke ijvert voor de rechten van geesteszieken. Hij kwam tot de overtuiging dat Peter Wilson eigenlijk een heel gewone, wat zwakbegaafde jongen was geweest toen hij zijn «misdrijven» beging. Volkomen normaal, maar niet erg intelligent. Maar toen hij eenmaal in handen van de psychiaters en zo was gevallen, die het allemaal zo goed en mooi weten, toen begon voor Wilson een nachtmerrie van veel jaren. Het ingooien van de ruiten deed hij wijze van spreken de deur dicht. Peter Wilson was gek. Zo gaat dat in een maatschappij, waar men miljarden uitgeeft om steeds vernuftiger methoden te ontdekken om zoveel mogelijk mensen dood te maken, en als het kan wil men wel de gebouwen en machinerieën overhouden. Want die kunnen dan later gebruikt worden. Een beschaafde maatschappij kan mensen als Peter Wilson eigenlijk niet gebruiken. Toch zal het gaan gebeuren, dat hij weer terugkeert in die maatschappij. Dat pakt men grondig aan. Men gaat hem begeleiden en helpen bij de aanpassing. Ik ben blij dat ik weg kan. Ze zijn hier goed voor me geweest, maar ik ben lang genoeg gestraft. Aleen maar omdat ik een paar dingen heb gestolen en enkele ruiten heb gebroken. Na 35 jaar in handen van psychiaters is dit nog niet zo'n domme opmerking.

Nieuw wereld-record 10000m

ODESSA — Raisa Safretdinova (Sov) heeft woensdag tijdens atletiek-wedstrijden in Odessa het wereld-record op de 10.000 meter voor dames, een nummer dat bij de strijd om de wereldbeker in 1985 in Canberra voor op het programma komt, verbeterd en gebracht op 31 minuten en 27,57 seconden. Het oude wereld-record stond sedert 28 mei van dit jaar op naam van Ljoedmilla Baranova (Sov), die in Krasnodar een tijd van 31.35,01 liep. Raisa Safretdinova zorgde voor de 29ste verbetering van een wereld-record in de atletiek van dit jaar.

AMERICA LATINA

SAN SALVADOR — El Salvador wil dat Midden Amerika gezant van de VS, Richard Stone zijn voorgenomen tweede gesprek met de guerrilla uitstelt tot de eigen vredescommissie in staat is een eerste ontmoeting met een delegatie van de opstandelingen te hebben. Deze vredescommissie welke door president Alvaro Magana in het leven werd geroepen heeft als opdracht een oplossing te vinden voor de burgeroorlog door de opstandelingen te overreden aan de komende verkiezingen deel te nemen, maar dat is iets waar de guerrilla helemaal niets voor voelt. Stone heeft onlangs in Bogota een eerste gesprek gehad met de guerrillabeweging van El Salvador. Beide partijen waren daar vrij positief over. Een tweede gesprek zou op stapel staan, maar kan nu kennelijk niet doorgaan, gezien de Salvadoriaanse houding.

***

GUATEMALSTAD — De minister van Buitenlandse zaken Fernando Andrade Diaz van Guatemala heeft meegedeeld, dat de oud-minister van landbouw Francisco Bodabilla Palomo door de politie is aangehouden. Hij was een naaste medewerker van de vroegere dictator Romeo Lucas Garcia, die verleden jaar werd afgezet door generaal Rios Montt, die op zijn beurt verleden maand het veld moest ruimen. Het is niet duidelijk of de oud-bewindsman zichzelf heeft aangegeven. Eerder dit jaar was er een rechtszaak tegen hem. Hij bevond zich in Brazilie, dat hem geen politiek asiel verleende. Hem wordt verweten fraude te hebben gepleegd met staatsfondsen.

***

TEGUCIGALPA — Kennelijk om geruchten te ontzenuwen als zou hij er slecht aan toe zijn heeft president Roberto Suazo Cordova van Honduras in een tv-boodschap aan de bevolking meegedeeld dat hij spoedig hoopt weer zijn presidentiele taken volledig te kunnen vervullen. Maar ook in de voorbije vier weken, aldus de president, was hij met staatszaken bezig geweest. Hij heeft onlangs een tweede hartaanval binnen negen maanden gehad. Hij gaf de verzekering dat zijn bewind gericht blijft op vrede, democratie, veiligheid en rechtvaardigheid in Honduras en Midden Amerika. Hij kondigde aan dat hij spoedig naar de VS zal gaan voor een medisch onderzoek. Van beroep is de president arts. Hij is 57 jaar.

***

SAN JOSE — De sleutel om een proces voor een politieke oplossing te beginnen voor het binnenlandse conflict in El Salvador ligt bij de Noordamerikaanse regering. Zo stelde de Salvadoriaanse oppositieleider Ruben Zamora. We gaan geen dialoog beginnen als Washington niet de weg accepteert van de politieke oplossing. Het is onmogelijk dat de Salvadoriaanse militairen deze weg opgaan terwijl de VS daartegen zijn, zo meent hij.

***

Cadmu in conflict met ged Eisden:

"Ontslagen uitgesloten"

WILLEMSTAD— De vakbond Cadmu herhaalt, in een gisteren uitgegeven communiqué, haar standpunt dat er bij de CDM absoluut niemand hoeft in te leveren en ook niemand wordt ontslagen. In hetzelfde communiqué wordt ook fel uitgevaren tegen gedeputeerde van Economische Ontwikkeling Jules Eisden.

De Cadmu zegt bereid te zijn om het met zwaar geschut tegen de Curaçaose overheid op te nemen als deze probeert, door middel van druk en intimidatie, een afspraak met de vakbonden te breken. Het uitgangspunt van de Cadmu is en blijft dat het eilandgebied Curaçao de grootste aandeelhouder van de CDM moet zijn (wat reeds gebeurd is), dat er een wijziging moet komen in de samenstelling van de directie en raad van commissarissen en dat er gesproken moet worden over het plan van de Cadmu om de CDM te redden.

ANTI-ARBEIDERS

Gedeputeerde van Economische Ontwikkeling Jules Eisden wordt er weer met naam genoemd en ervan beschuldigd verdeeldheid te zaaien onder de arbeiders, door de vakbond eraan te herinneren "dat er geld van de gemeenschap in de CDM wordt gestoken".

Het communiqué van de Cadmu wordt besloten met de uitdrukkelijke stelling dat als er ontslagen moeten vallen "iedereen naar huis gaat, inclusief de anti-arbeiders regering op Scharloo."

Gedeputeerde Jules Eisden wilde niet ingaan op de verschillende beschuldigingen aan zijn adres maar volstond met te zeggen dat hij geprobeerd had aan de Cadmu-voorzitter uit te leggen dat er bepaalde zaken waren die aan de directie van de CDM moesten worden overgelaten maar dat de vakbond dit niet scheen te willen begrijpen. Hij vond het een zeer goede zaak dat de vakbond suggesties gaf omtrent het beheer van de CDM en zei dat de vakbond zeker betrokken zou worden in de diverse pogingen om het bedrijf te redden. "Maar het moet duidelijk zijn dat bepaalde zaken uiteindelijk toch wel de bevoegdheid van de directie zijn", voegde hij eraan toe.

Eisden hoopt volgende week duidelijkheid te hebben omtrent de samenstelling van de raad van commissarissen en de directie van het Dok. De huidige leiding is er slechts tijdelijk en het is hoog tijd dat er verandering komt in dat tijdelijke karakter, zei hij. Het bestuurscollege heeft zich de laatste weken vooral toegelegd op wat er in de CDM geïnvesteerd moeten worden, waar men de middelen vandaan gaat halen en wat voor maatregelen er getroffen moeten worden, aldus gedeputeerde Jules Eisden.

DIRECTIE

Overigens hebben de heer Eisden en anderen uit de Eilandsraad en het bestuurscollege zich de woede en ergernis van CDM-directeur Ed Jordens op de hals gehaald. Die verklaarde via Radio Hoyer 2 dat het CDM het niet verdiend heeft na een kwart eeuw actief te zijn geweest op Curacao om op die wijze door het slijk te worden gehaald tijdens een openbare raadsvergadering. Hij zei dat de manier waarop kritiek was geuit op voormalig directeur Jaap Roggeband een aanval was op de hele CDM-gemeenschap, inclusief de werknemers. Jordens noemde de vergadering beneden alle peil. Hij zei voorts te hopen dat er inderdaad snel een einde komt aan het tijdelijke karakter van de huidige directie.

…elli-uitbraak …van Zwitserse …ngenbewaarder

…EVE — Bij de vlucht van …elli uit Zwitserse gevan-…p heeft een gevangenisbewaker « medewerking » verleend. Zo is bekend gemaakt door Guy Fontanet, commandant van de politie in Geneve. Gelli was grootmeester van de verboden P2-loge in Italie. Zijn uitlevering was gevraagd door Italie wegens fraude en oplichting rond de failliet gegane Ambrosius-Bank. Na zijn ontvluchting was een administratief onderzoek ingesteld naar eventuele medewerking van Zwitserse kant aan deze spectaculaire uitbraak. Betrokken gevangenisbewaarder is nalatig geweest toen er aanwijzingen waren gevonden dat Gelli iets in zijn schild voerde.

Door het
Departement van Onderwijs
is onlangs uitgegeven een publikatie getiteld:

"De Taalsituatie in de Nederlandse Antillen ten tijde van de Eerste Algemene Volks- en Woningtelling".

Deze publikatie bevat interessante gegevens over de talen die er doorgaans thuis gesproken werden en over het bereikte opleidingsnivo van de bevolking binnen elke taalgemeenschap.
De publikatie is te bestellen à f. 16,00 per exemplaar bij het Departement van Onderwijs,
op Curaçao:
Afd. SOTA - Sta. Rosa 48 - tel. 674486
op Aruba:
Dept. van Onderwijs - Frankrijkstraat 3, tel. 23360
op Bonaire:
Dept. van Onderwijs - Bestuurskantoor, tel. 8330
op St. Maarten:
Dept. van Onderwijs - Backstreet 30, tel. 3296.

PUBLIEK GENIET VAN GEBODEN SPEL

Lendl schakelt Wilander uit

Arias jongste halve finalist van US Open

NEW YORK — De negentienjarige Amerikaan Jimmy Arias heeft zich donderdag gekwalificeerd voor de halve-eindstrijd van de Open Amerikaanse tenniskampioenschappen. De als negende geplaatste Arias, een explosieve speler, schakelde in de kwartfinales de Franse kampioen Yannick Noah uit. Arias had voor de uitschakeling van de als vierde geplaatste Noah twee uur en vijftig minuten nodig. De Amerikaan besliste de wedstrijd op Flushing Meadows in vijf sets: 7-6, 4-6, 6-3, 1-6, 7-5.

Arias is de jongste speler uit de zestienjarige geschiedenis van de "Open Amerikaanse", die de halve-eindstrijd heeft gehaald. Arias, woonachtig in Grand Island, New York, boeide de twintigduizend landgenoten op de tribune met zijn krachtige forehand-spel tegen de één kop grotere Noah. Noah speelde af en toe briljant, maar het gedegen werk van Arias van de achterlijn en bij het serveren was uiteindelijk te veel voor de Parijzenaar. Arias verijdelde in de laatste set een krachtenslopende tie-break. In de twaalfde game brak de Amerikaan, een jaar eerder nog zonder kansen tegen Noah, door de service van de donkere Fransman. Arias won dit seizoen drie toernooien, waaronder de open Italiaanse titelstrijd. In de halve finale ontmoet hij Ivan Lendl.

Ivan Lendl is nog twee overwinningen verwijderd van zijn eerste tennistitel in een Grand Slamtoernooi. Donderdag plaatste hij zich in het Louis Armstrongcomplex van Flushing Meadows voor de halve finales. Ook de Zweed Mats Wilander kon in de kwartfinales Lendl geen set afpakken. De Tsjechoslowaak zegevierde in twee uur en negen minuten met 6-4, 6-4, 7-6. De partij, bijgewoond door 20.000 toeschouwers, stond ondanks de gloeiende hitte op bijzonder hoog peil.

De 23-jarige Lendl, die als tweede is geplaatst en John McEnroe al uitgeschakeld weet, had van de laatste drie partijen tegen de vier jaar jongere Wilander er twee verloren. Eind augustus had de Zweed, op Flushing Meadows als vi fde geplaatst, Lendl op het asfalt van Cincinatti geen enkele kans gegeven: 6-0, 6-3. Vorig jaar bereikte Lendl de finale om toen ten onder te gaan tegen Jimmy Connors, die nu in de halve finales te maken krijgt met McEnroe-bedwinger Bill Scanlon.

Lendl begon de partij al met een doorbraak op de service van zijn tegenstander. In de tweede game raakte hij met 15-40 achter, maar de Oosteuropeaan redde zich door drie zeer sterke opslagen. Die eerste doorbraak bleek voldoende voor de setwinst: 6-4. In de derde game van de tweede set forceerde Lendl opnieuw een doorbraak, maar nu had Wilander, die meer de aanval had gekozen, een zelfde soort antwoord klaar (2-2). Bij 3-3 brak Lendl andermaal door de service van de Scandinaviër om vervolgens opnieuw met 6-4 de set te grijpen.

In de derde set begon Lendl weer met een doorbraak. Hij liet zijn voordeel echter in de vierde game glippen, waardoor het eindelijk op de tie-break aankwam. Even eerder was Wilander tot op twee punten van de setwinst gekomen bij 6-5 en 30-30 op de service van de Tsjechoslowaak. Op magistrale wijze weerde Lendl het gevaar echter af. Via 0-1, 3-1 en 5-3 werd het 7-4 in de tie-break, waardoor Lendl zijn jacht op zijn eerste Grand Slamtitel kon voortzetten. "Als ik win in drie sets ben ik altijd tevreden", zei Lendl na zijn winstpartij tegen Wilander. "In die vreselijke hitte kan het een kwalijke zaak zijn als je extra sets moet spelen. Trouwens, in de tie-break van de derde set begon ik me al aardig moe te voelen. Op dat moment vreesde ik dat Wilander nog terug zou komen. Ik heb me toen nog beter geconcentreerd om zo min mogelijk fouten te maken. Mijn service liep goed en ook de returns waren behoorlijk. Ik dacht zo dat Wilander ook goed had gespeeld en de partij was volgens mij voor het publiek het aankijken meer dan waard". Lendl zei dat hij zich niet had gestoord aan het aanmoedigen door het publiek van de Zweed. "Dat was normaal. Ik was nu eenmaal favoriet en dan kiest het publiek voor de underdog. Nu ik in de halve finales ben gekomen, kan ik alleen nog maar zeer sterke spelers tegenkomen. Het doet er niet zo veel toe wie mijn tegenstander wordt. Iemand, die zo ver komt, kan er wat van. Mentaal en lichamelijk voel ik me in staat alles te geven om de Open Amerikaanse titel te pakken".

Mats Wilander weet zijn nederlaag voornamelijk aan het superieure serveren van Lendl. "Bovendien kwam mijn tweede service niet goed door", aldus de Zweed. "Daar komt nog bij dat ik het gevoel heb dat ik toch niet goed gewend was aan het cement van Flushing Meadows. Geef mij maar gravelbanen. Verder geloof ik dat ik de vergissing heb begaan dat ik teveel op mijn laatste overwinning op Lendl, in Cincinatti, ben afgegaan. Natuurlijk heb ik Lendl niet onderschat. In werkelijkheid was hij me op bijna alle onderdelen van het spel de baas. Volgens mij zal het erg moeilijk worden om Lendl van de titel af te houden. Hij is in uitstekende vorm".

De Amerikanen Peter Fleming en John McEnroe hebben donderdag de finale bereikt van het herendubbelspel. Het duo versloeg in de halve finales de Australiërs Pat Cash en John Fitzgerald met 6-4, 7-6 (7-4), 7-6 (7-5). In de eindstrijd staan de titelhouders tegenover twee andere Amerikanen, Fritz Buehning en Van Winitsky.

De uitslagen van donderdag zijn:

herenenkelspel, kwartfinales: Jimmy Arias (VS)-Yannick Noah (Fra) 7-6, 6-3, 1-6, 7-5; Ivan Lendl (Tsj)-Mats Wilander (Zwe) 6-4, 6-4, 7-6.

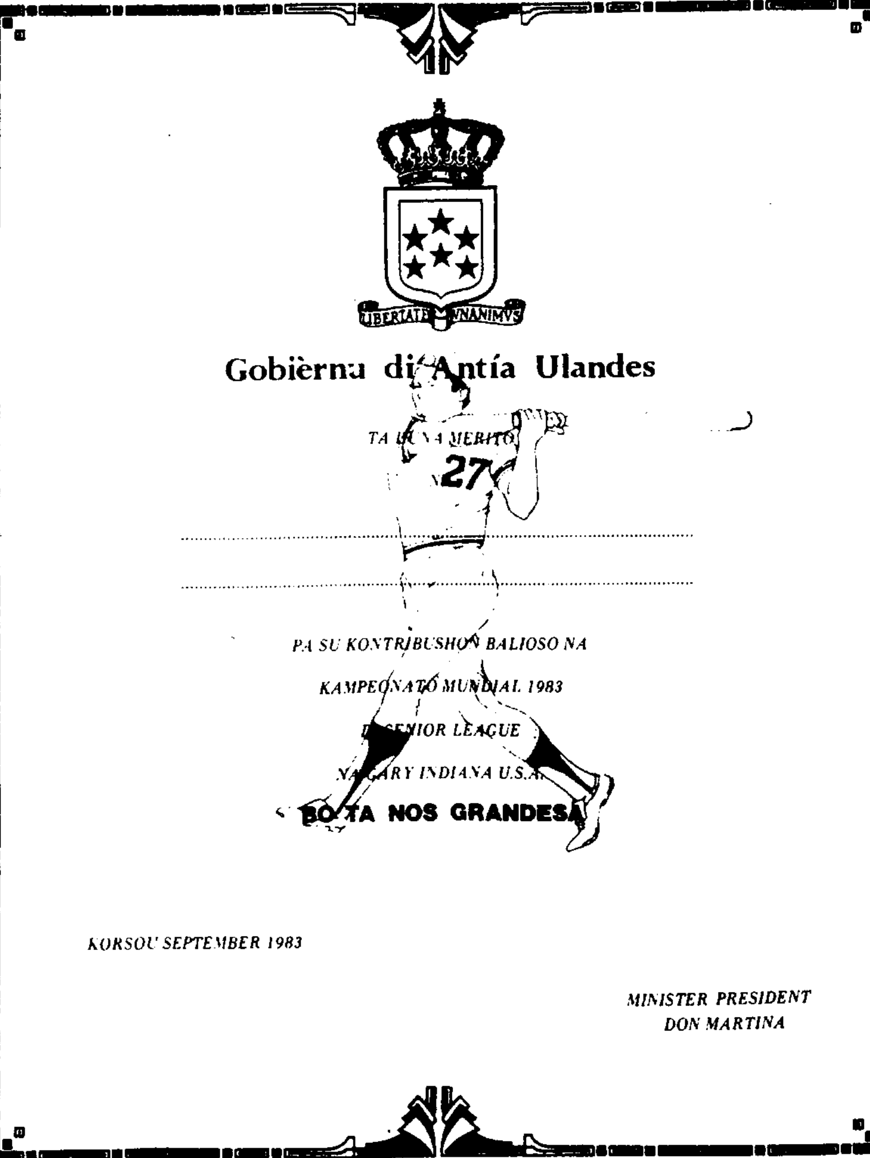
herendubbelspel, halve finales: Fleming/McEnroe (VS) - Cash/Fitzgerald (Aus) 6-4, 7-6, 7-6.

damesdubbelspel, kwartfinales: Fairbank/Reynolds (ZAf/VS) - Burgin/Russel (VS) 6-4, 2-6, 7-5; King/Walsh (VS) - Gadusek/White (VS) 6-1, 6-1; Jausovec/Jordan (Jsl/VS) - Casals/Turnbull (VS/Aus) 6-0, 6-3.

jongensenkelspel, halve finales: Edberg (Zwe)-Patrick McEnroe (VS) 6-4, 3-6, 7-6; Youl (Aus)-Jensen (VS) 7-6, 6-4.

meisjesenkelspel, halve finales: Minter (Aus)-Graff (WDl) 6-4, 6-1; Werdel (VS)-Paradis (Fra) 6-3, 7-6.

gemengd dubbelspel, kwartfinales: Turnbull/Lloyd (Aus/GBr) - Russel/Fromm (VS) 6-4, 6-3.

WILLEMSTAD — Aparte di un regalo, tur e hungadónan di e ekipo di Senior League ku a titulá sup-kampeon ne mundial di Gary luna pasá a risibi foi man di promé minister Don Martina tambe un diploma (wak riba e ilustrashon). Gobierno sentral a risibi tur esnan envolví den e eksito rotundo aki di e hovennan di Kòrsou den espacho di konsehodi minister na Fòrti diabierne pasá, despues di e rueda di prensa di tur luna.

Presente tabata e ministernan Martina, Veeris, Ellis, Chance i Thomas. Riba e pòrtrèt por mira momento ku e hungadó mas baliosodi e torneo di Gary, Indiana, e hoven Gerald Dunlop, ta risibi su regalo i diploma foi man di e promé mandatario.

Houtman aangewezen voor Olympisch elftal

ZEIST — Peter Houtman is de opvallendste naam in de selectie van het Olympisch voetbal-elftal, die door bondscoach Ger Blok is uitgenodigd voor een trainingskamp. De Olympische selectie bereidt zich van 19 tot 21 september op het KNVB-sportcentrum in Zeist voor op de kwalificatie-wedstrijd van 5 oktober in Utrecht, tegen Roemenië. Houtman, afgelopen woensdag debuterend in het Nederlands A-elftal tegen IJsland, heeft in een gesprek met Blok de uitnodiging aanvaard.

Houtman verklaarde later, dat hij de uitnodiging van Blok voor de zekerheid heeft aanvaard. „Ik heb met Blok afgesproken. dat hij mij een uitnodiging stuurt. Als ik echter door Rijvers voor België wordt geselecteerd, dan vervalt de invitatie voor het Olympisch elftal. Ik ambieer een plaats in het belangrijkste Oranje-elftal. Rijvers beslist echter".

Het voornaamste door coach Rijvers geleide Oranje-elftal speelt op woensdag 21 september of oefen-interland tegen België, als voorbereiding op het belangrijke EK-kwalificatie-duel tegen Ierland. In Zeist werd vrijdag niet bevestigd of de uitnodiging van Houtman voor het Olympisch elftal inhoudt dat de Feyenoord--spits niet zal worden opgeroepen voor de selectie van het A-elftal.

De zeventien spelers voor de selectie van het Olympisch elftal, voor een trainingskamp in Zeist, van 19 tot 21 september: Van Ede, Kruys, Adelaar en De Wit (FC Utrecht), Storm en Silooy (Ajax), Van Tiggelen, Keukens en Brocken (FC Groningen), Koevermans, Suvrijn, Ruys en Maessen (Fortuna S), Bosman (Go Ahead Eagles), Haar (AZ'67), Holverda (Sparta) en Houtman (Feyenoord).

Tiende dames tennistoernooi eind september

WILLEMSTAD — Van 27 september tot en met 1 oktober vindt op Curacao het tiende internationale dames tennis-toernooi plaats. Dit toernooi is 10 jaar geleden op initiatief van Amelia Salas begonnen met deelneming van speelsters uit Colombia, Puerto Rico, Aruba en Curacao.

In de loop der jaren is het toernooi gegroeid en het heeft speelsters gekend uit Nederland, Virgin Island, Puerto Rico, Venezuela, Colombia, Panama, de V.S., Barbados, Aruba, Trinidad en het werd in 1975 en 1979 ook op Aruba gehouden. Dit jaar, om het 2e lustrum te vieren, heeft het organiserend comité, bestaande uit de dames Amelia Salas, Corva Lourens en Hildegard Zuiverloon, gedacht de winnaressen van de afgelopen 9 jaar uit te nodigen, om zodoende samen dit heugelijk feit te vieren.

Bevestiging van deze speelsters is al ontvangen. Men verwacht dan ook de volgende speelsters op het 10e internationale dames tennis-toernooi: Jeanette Torres (Colombia), Ligia Cuerva (Colombia), Elsa Rodriquez (Colombia), Liliana Fernandez (Colombia), Gloria Escobar (Colombia), Luba Mathieuwski (VS), en als extra Alicia Lohrer (Panama), Darlene Kahn (Panama), Anagraca Dupe (Panama), Marian Oltmak (Aruba), Diana van Gullick (Aruba) en de lokale speelsters Ingrid Gonesh, Jeanine Phelipa, Sharon Phelipa en Jerreline Joubert.

Het toernooi zal op de tennisbanen van Rust & Burgh plaatsvinden en de entree is geheel gratis.

Baseball-uitslagen

NEW YORK — De uitslagen van de basebal-wedstrijden in de Major League van afgelopen donderdag:

AMERICAN LEAGUE
New York Yankees-Milwaukee Brewers 6-5; Chicago White Sox-California Angels 8-5.

NATIONAL LEAGUE
Houston Astros-San Diego Padres 3-2; Atlanta Braves-San Francisco Giants 12-9; Los Angeles Dodgers-Cincinnati Reds 5-2. Meer wedstrijden waren er niet.

LONDEN — Vrijdagavond zullen bij internationale atletiekwedstrijden in Londen de Engelsen Steve Ovett en Steve Cram elkaar ontmoeten in een wedstrijd over een mijl. Afgelopen zondag heroverde Ovett in Rieti met een tijd van 3.30,77 het wereldrecord op de 1500 meter. Cram werd vorige maand in Helsinki wereldkampioen op de 1500 meter. Het wereldrecord op de mijl staat met 3.47,33 sedert 28 juli 1981 (Brussel) op naam van Sebastian Coe uit Groot-Brittannië.

Buelta final di torneo Real Madrid

WILLEMSTAD — E promé buelta den e torneo di nòkout di Real Madrid a pasa. Diadomingo awor e di dos i ultimo buelta ta tuma lugá for di dies or di mainta na tereno di Kolebra Berde.

E ekipo organisadó a gana di Deportivo Canada, pero tabata te na tiramentu di pinalti. Den e di dos partido Zelbo Pley na e mesun manera a logra un viktoria riba Montaña Boys. Ban Topa no a topa Grapette. Komo ku nan no a presentá, Grappette a gana e wega reglamentario. Suffisant Snack na e mesun sistema a laga Brandweer na kaya; e ultimo aki dje forma fasil aki a logra pa di dos buelta.

Pitufos si a presentá i a duna un lès di futbòl na Taxis Unidos ku a haña un sota di tres pa nada. Estrellanan VMK a gana pero te despues den tiramentu di pinalti. Mesun kos ta konta pa Boogie Snack i NAC. Einan ta Boogie Snack tabata e ganadó na final. Deportivo Cali si a laga e tempu reglamentario pa disidi ken tegan mas fuerte; ku dos pa uno The Champos a kai vensí. Diadomingo tin programá: Real Madrid-Zelbo Pley, Grapette-Brandweer, Pitufos- Estrellanan VMK i Boogie Snack-Deportivo Cali. Despues di esei e ganadónan entre nan lo bringa pa e titulo maskimo di e torneo akí. Promé ku e final mes tin un wega di ekshibishon di ekiponan femenino pa delcita publika i pa duna e hungadónan oportunidat di deskansá un poko. Kuminsamentu di e final ta programá pa sink or.

En espera di desishon autoridatnan

Karedanan di kabai pospone temporalmente

WILLEMSTAD — Karedanan di kabai ku tabata programá pa tuma lugá diadomingo awor na hipodromo Koral Tabak no ta sigui. Direktiva di Fundashon pa Promoshon di Hipismo a haña obligá pa para e karedanan ku tabata programá pa duna autoridatnan lokal sufisiente tempu pa regla loke ta ainda ta pendiente pa hipismo di Korsou.

Eksplisitamente mester keda divulgá ku, no obstante ku Fundashon for di luna di juni a pidi permit serka autoridatnan pa organisá karedanan na Koral Tabak durante e segundo mitar di 1983, te ku awe e permit pa entre otro e fecha di dia 11 di september (ku ta diadomingo awor) no a drenta. Tampoko Fundashon por a haña un kontesta definitivo riba e petishon ku ofisialmente a wordu hasí for di luna di juli pa legalisá pustamentu di plaka na karedanan di kabai organisá na Koral Tabak.

En bista ku serka direktiva di Fundashon ta konosí ku autoridatnan lokal ta hasiendo tur nan esfuerso pa regla un ke otro mas pronto posibel, a keda disidí pa no laga e karedanan di diadomingo awor tuma lugá, pero ya da te dia 25 di september proksimo, pa organisá e siguiente karedanan. Pa e fecha ey tur esnan ku ke hasi un apuesto riba nan ta bai favorito por hasi esei legalmente sin ningun problema.

Entre tanto na Koral Tabak kabainan ta den entrenamiento y e fanatikada hipiko lo por mira fin di luna e krèknan manera Mistiquille, Hurricane Hessie, Blue Excuse, Raquel B y Blooming Bounder bèk riba pista huntu ku e kabainan nobo ku a kaba di yega. Tambe e atletanan pa kapasitashon di preparador nan y jockey ta kontinua. Mayo pa 3'or di atardi lo tin un lès speshal pa tur esnan ku ta siguiendo e kurso ku a inisiá luna pasá na Willem de Zwijgerschool.

Dialuna e instruktornan di Hipodromo La Rinconada, Jesus Nunez, Rafael Aleman, Jose Antonio Utrera, Carlos Perez y Jose Contreras, ta bèk na Korsou pa kontinua e kurso di kapasitashon. Direktiva di Fundashon pa Promoshon di Hipismo ta hasi un yamada na tur esnan ku a kuminsa ku e kursonan aki pa ta presente na tempu diasabra.

Tijdens Europa Cup-strijd

Nederlanders en Italianen heersen

ROTTERDAM — Op de tweede dag van het toernooi om de Europacup honkbal voor landskampioenen, door het afzeggen van de Belgische kampioen Berghem en Nettuno uit Italie in waarde gedaald, won Neptunus in Rotterdam met 14-7 van Leksands AB uit Zweden. Op de eerste dag versloegen de Rotterdammers al met 12-2 het Spaanse Viladecans. Met het zwak acterende Zweedse kampioen, die woensdag met 0-13 in zes en een halve innings door de Nederlandse kampioen Haarlem Nicols was verslagen, hadden de Rotterdammers minder moeite dan met de Spaanse jaarden.

In die eerste wedstrijd was Rotterdam na zes innings de score nog in evenwicht (2-2). Pas de zevende slagbeurt kon Neptunus toen duidelijk afstand nemen van de Spanjaarden. Donderdagavond zette Neptunus in de vierde slagbeurt Leksands AB op een duidelijk achterstand van 3-7. Met acht honkslagen, waaronder een drie punten homerun van Bob van Aale, scoorde Neptunus zeven punten. Leksands had hierop ook al verkleinden de Zweden de marge door homeruns van Winkwist en Gray, weinig meer tegen Neptunus in te brengen. Bovendien had Leksands twee werper Leander meer weg van een oefenwerper voor slagmensen dan van een wedstrijdwerper. In de zesde en achtste innings sloegen Groeneveld (twee punten), Diamantatos en Zwart de bal nog een keer voor homeruns over het hek.

Titelhouder Parma had in zijn eerste wedstrijd, in Haarlem, geen enkele moeite met het zwakke Viladecans uit Spanje. In zeven innings zegevierden de Italianen met 17-1. De eerste slagman van Parma, Paul Gaggiano, sloeg op de tweede bal van de wedstrijd al een homerun. Dat was trouwens tevens de enige homerun. Na twee innings stond het al 8-0 voor Parma, dat vandaag in Rotterdam tegen Leksands ook lustig kan scoren. Neptunus, dat voorlopig de leiding heeft met twee gewonnen wedstrijden, treft vanavond in Haarlem landskampioen Haarlem Nicols, dat tot nu toe alleen van Leksands won.

Gedoodverfd als nieuwe kopman

Wielerploeg van Post verliest Kneteman

DEN HAAG — Gerrie Knetemann zal volgend jaar geen deel uitmaken van de professionele wielerformatie van Peter Post. Knetemann, die in eerste instantie overeenstemming had bereikt over een contractuele verbintenis, krijgt van Panasonic, de nieuwe sponsor, geen toestemming voor eigen rekening publiciteit te maken voor derden. Knetemann, nog steeds herstellend van de gevolgen van een val dit voorjaar, heeft afspraken met derden op publicitair vlak. De wereldkampioen van 1978 wenst die overeenkomsten voor reclame-spots te respecteren en heeft derhalve besloten het contract met de ploeg van Post niet te ondertekenen. Hij heeft Peter Post, die momenteel op "spionage-reis" is naar de Ronde van de Toekomst, van zijn beslissing op de hoogte gesteld.

Knetemann weet op dit moment nog niet bij welke ploeg of voor welke sponsor hij volgend seizoen gaat uitkomen. Peter Post, die eerder al Jan Raas zag vertrekken, was over het besluit van zijn wegkapitein teleurgesteld. Knetemann, 32 jaar, was voorbestemd na zijn actieve loopbaan de plaats van Post in te nemen in de ploegleiderswagen. Zou volgend seizoen bli ken dat voor Knetemann na zijn blessure de top niet meer haalbaar zou zijn, dan stond de portier van de auto al open, aldus de leiding van de nieuwe ploeg.

Het verschil van mening tussen Post en Knetemann betrof vooral de rekening, waarop de opbrengst van Knetemanns commerciele activiteiten zou moeten worden gestort. Post liet een contract opstellen, waardoor die revenuen naar de stichting, waarbij Knetemann onder contract is, gaan. De renner uit Huybergen wilde de situatie van de laatste jaren handhaven, waarbij hij voor eigen rekening wilde blijven "schnabbelen".

Kampeonato di futbol di BVB na Boneiru

KRALENDIJK — Diadomingo atardi pa mas o menos mitar di siete e kampeonato di futbò 1 Bonaireano ta habri kaminda un total siete ekipo ofisialmente afiliá ta por partisipá. E ekiponan aki ta Real Rincon, Vespo, Estrellas, Vitesse, Juventus, Uruguay y Flamingo.

Manera ta konopsí e ekipo di Estrellas a sali kampeon di e torneo ku a hiba e nòmber di prekampeonato. E intenshon di B.V.B. ta pa hunga un total di tres partido pa siman: riba diadomingo, diarason i diabierne pa asina finalisá e kampeonato na tempu i duna Boneiru oportunidat pa pa partisipa den e proksimo kampeonato Antiyano.

Doel treft kind dodelijk

LEEUWARDEN — De 6-jarige Annemarie van der Berg uit het Nederlandse Drachten is in de nacht van woensdag op donderdag overleden nadat zij woensdag op een speelveld in Drachten onder een omvallend doel terecht was gekomen. Het meisje liep door het ongeval een slagaderlijke en inwendige bloedingen op, aldus de politie. Het ongeval deed zich voor op het buurtvoetbalveldje aan de Moorderdwarsvaart. Annemarie was daar samen met haar broertje en enkele andere kinderen aan het spelen met een voetbaldoel dat al deels kapot was.

Bridge om Ewald Berend-trofee

WILLEMSTAD — De voorlaatste ronde van de wedstrijden om de Ewald Berend-trofee kende zowel 's morgens als 's avonds een bevredigende opkomst.

De uitslagen luidden als volgt:

's morgens, 4e ronde
1.dames Van d. Plank/Senior 62.50%; 2.dames Craane/Vand. Jagt 59,82%; 3.dames Kooy/Wansink 57.99%; 4.dames Van Hemert/Kusters 55.95%; 5.dames Bos/Schouten 55.36%; 6.dames Henriquez/Ophey 54.17%; 7.echtpaar Van Meyeren 53.87%; 8.dames Van d. Plank/Roos 52.43%; 9.dames Fabriek/Siemens 50.89%; 10.dames De Paus/Wijers 50.35%; 11.dames Da Silva/Wilson 50.00%.

's avonds, 4e ronde
1.heren Voorbraak/Van d. Burg 63.01%; 2.heren Van d. Ende/Moenir Alam 59.44%; 3.dames Van Krimpen/Van d. Ende 57.40%; 4.mevrouw Gomez Casseres/heer Lopez Henriquez 56.63%; 5.echtpaar Schnog 55.87%; 6.heren Larson/Host en heren Beerman/Vos 55.36%; 8.dames Kooy/Wansink 50.26%. De overige paren scoorden minder dan 50%.

Tweede lustrum JSC-vijfkamp

WILLEMSTAD — Het tweede lustrum van de vijfkamp van Jeugd Sport Centrale (JSC) wordt dit jaar gevierd. In verband met de voorbereiding wordt op donderdag 15 september om half acht 's avonds in Eligia Martier huishoudschool een informatie-avond gehouden waarvoor de scholen zijn uitgenodigd die aan de vijfkamp meedoen. Op die avond wordt ook een video-band afgedraaid van JSC activiteiten in eerdere jaren.

Het programma van de JSC voor dit jaar omvat onder meer een eerste wandelmars op 8 october;

op 19 november een heel velklim;

op 14, 21 en 28 januari en volgens weer op 4 februari volgend jaar worden atletiekontmoetingen gearrangeerd;

op 24 maart wordt de tweede wandelmars gehouden;

op 16 juni vindt de diploma-uitreiking plaats.

CURAÇAO AGENDA

NACHTDIENST ... het derde distrikt gelieve tel.: 641658 te bellen en dan het antwoordapparaat af te luisteren (dit geldt uitsluitend voor gouvernementspatiënten).

... 11 ... Oost: dokter ... spreekkamer Landhuis ... Vrede, Sta. Rosa 34, tel.: 76199; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 76199.

... 1983 van 08.00 uur t/m 12 ... om 08.00 uur:
1ste en 2de distrikt West: dokter H. Durga-..., spreekkamer Indianenweg 51, tel.: ...; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-... uur; spoedgevallen: tel.: .../83048.
... distrikt Bandabao: dokter R. Vönho-..., spreekkamer Barber, tel.: ...658/641605; spreekuren: 10.00-.../16.00-18.00 uur; spoedgevallen: ...1658/641605.

GELE KRUIS (wijkverpleging): kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag gesloten; de wacht heeft zuster Pe-..., tel.: 673983; en zuster V.d. Loo, tel.: ...46.

TANDHEELKUNDIGE KLINIEK: ... middag van 14.00-16.00 uur geopend voor behandeling.

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagochtend van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kuidoso Famia): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.
BOTICA (nachtdienst)
Otrobanda: Otrobanda, tel.: 25633; Punda: Americana, tel.: 78209.

VERLOF BEGRAFENIS
10 september: G.A. de Windt, Abrahamsz 113.
11 september: E.F. Cannister, Schottegatweg Oost 25.

DIVERSEN

ROSENKRUIZERS: derde conventie - Holiday Beachhotel (spr.: prof. dr. Pedro Raul Morales).

NOVEEN: 19.00 uur heilige mis - Coromoto-kerk.

TOTOLICA: 20.00 uur officiële opening congres - Centro Pro Arte.

ZATERDAG
DIVERSEN
FUNDASHON PA KONSUMIDO (Scharlooweg 64, tel.: 611733): openingstijden van 08.30-12.00/14.00-17.00 uur.
ST. ELIZABETH HOSPITAAL EN SANATORIUM: bezoekuren 's morgens van 11.30-12.30 uur en 's middags van 16.00-19.00 uur (kinderafdeling: van 10.00-19.00 uur en Intensive Care: 18.00-19.00 uur).

SCHOOLADVIESDIENST: elke woensdag van 14.00-16.00 uur is er vrij spreekuur.

BRIDGECLUB CURAÇAO: iedere vrijdagavond om 20.00 uur bridgen - Huize Scherpenheuvel.

TENTOONSTELLING
CURAÇAOSCH MUSEUM: openingstijden 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

OPENBARE BIBLIOTHEEK (Johan van Walbeeckplein 13):
Afd. Volwassenen: dinsdag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00 uur; maandag, woensdag en vrijdag van 14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op maandag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

FILIAAL SEIDO NOBO: alleen op maandag en vrijdag open van 14.00-20.00 uur (voor volwassenen).

FILIAAL BARBER: maandag t/m vrijdag open van 09.00-12.00 uur; dinsdag van 14.00-19.00 uur.

JEUGDBIBLIOTHEEK (Consciëntiesteeg, Plaza Brion):
Maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag, woensdag en vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur en zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BIBLIOTHEEK MONGUI MADURO (Landhuis Rooi Catootje): openingstijden dinsdag, donderdag en vrijdag van 09.00-12.00 uur (voor afspraken gelieve mevr. Dankmeyer, tel.: 34263 op te bellen).

LANDHUIS BRIEVENGAT: open voor bezichtiging op werkdagen van 09.30-12.00/15.00-18.00 uur; elke laatste zondag van de maand: 09.00-12.00 uur (toegangskaarten verkrijgbaar bij Curava Landhuis Brievengat).

HARTS GALLERY (Dr. Hugenholtzweg 36): openingstijden 09.00-12.00/14.00-18.00 uur.

DOCUMENTATIECENTRUM "ZIKINZA": geopend op werkdagen van 08.00-11.30/14.00-16.30 uur - Roodeweg 74.

TEMPEL GALLERIES: openingstijden dagelijks van 11.00-24.00 uur; zaterdag en zondag van 18.00-24.00 uur.

SYNAGOGE: museum open van maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur.

BIBLIOTHEEK ALLIANCE FRANÇAISE: iedere zaterdag uitlenen van Franse boeken van 14.00-18.00 uur - Fokkerweg 7.

BUREAU VOOR LEVENS- EN GEZINSMOEILIJKHEDEN (Roodeweg 86, tel.: 25888): openingstijden 07.30-12.00/13.30-17.00 uur.

SPEEL-O-THEEK (Utaweg): open woensdag en vrijdag van 15.00-18.00 uur.

BARBARA BEACH CO.: iedere dinsdag- en vrijdagmiddag (behalve feestdagen) excursie en rondleiding naar de Tafelberg; vertrek 14.00 uur vanaf de White Gate (Porta Blanca).

CARMABI (Caribbean Marine Biologisch Instituut): openingstijden maandag t/m vrijdag van 08.00-16.30 uur.

CHRISTOFFELPARK: voorlopig gesloten voor publiek.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
21.00 uur *The return of the Jedi* (avonturenfilm, Engels, alle leeft., f.5,-); 24.00 uur *Emily* (seksfilm, Engels, 18 jaar, f.5,-).

Bij scheepsramp 25 doden in India

NEW DEHLI — Bij het oversteken over zee van India naar het zuiden van Madras zijn bij het vergaan van een boot zeker 25 mensen omgekomen. Bij slecht weer maakte de boot met 34 passagiers, water en zonk daarna in de ruwe zee op 10 km van de kust.

MONTEVIDEO — Het bestuurslid German Hollzman van de Nationale (Blanco) partij is door de politie aangehouden. Dit gebeurde in de stad Paysandu, toen hij deelnam aan een tegen de regering gerichte manifestatie. Inmiddels heeft de politie de Club Diego LLamás gesloten. Deze behoort toe aan de in ballingschap wonende leider Wilson Ferreira van dezelfde partij. De Nationale partij heeft een fel protest laten horen tegen een en ander.

TELECURAÇAO

VRIJDAG: 16.30 Little House on the Prairie; 17.45 The Century of Surgeons; 18.15 Agedrea na Plaka Chiki; 18.45 Telenovela: Dancin' Days; 19.30 RVD; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 TeleCuraçao ta presenta; 21.00 Magnum P.I.; 22.00 Show di Job; 23.00 Sluiting.

Goudschip

REYKJAVIK — De IJslandse bergingsgroep onder de toepasselijke naam Het goudschip heeft bij zijn speurwerk voor de zuidkust van IJsland inderdaad een boot gevonden. Men was op zoek naar de in 1667 vergane Oost Indievaarder Het Wapen van Amsterdam. Volgens de beschikbare gegevens moet dit schip een waardevolle vracht aan boord hebben zoals parels en edelstenen. Al meer dan twintig jaar is een kleine IJslandse bergingsgroep bezig naar het wrak van Het Wapen van Amsterdam te zoeken. Men was er zo zeker van dat het ditmaal zou gelukken dat men had aangekondigd dat deze week een deel van het wrak te zien zou zijn. Beschaamd ... heeft men nu moeten erkennen dat dit feest niet door zal gaan. Men heeft namelijk in plaats van Het Wapen van Amsterdam de Duitse trailer Friedrich Alberts aan de haak geslagen. Dit schip is in 1903 vergaan, maar zijn vracht is al deze moeite niet waard geweest. Toch willen de IJslanders doorgaan met zoeken.

Cousteau aan kant regering Brazilie in Amazone-beleid

BRASILIA — De ecoloog Jacques Cousteau, bekend van zijn onderwaterfilms, heeft zich aan de kant van de Braziliaanse regering gesteld wat het beleid betreft ten aanzien van het Amazonegebied. Hij vindt het pure fantasie te denken dat het mogelijk is dit gebied te laten zoals het is, om het zo ten einde toe te bewaren. Ontwikkeling van de Amazone-zone is nodig en onontkomelijk. Dat Brasilia de ontwikkeling snel, te snel, aanpakt, dat kan men de regering niet verwijten, meent hij. Waarom zou men Brasilia daarvoor veroordelen, zo vroeg hij zich af. De 73-jarige wetenschapper en ecoloog is met een expeditie van een jaar bezig in het Amazonegebied. Hij zette met zijn verklaringen zich af tegen de groeperingen welke het Amazonegebied willen behouden in hun oorspronkelijke staat voor de Indianen. Cousteau is wel van mening dat men bij de exploitatie van het boegebied verstandig te werk moet gaat. Want dan kan men er duizenden jaren mee vooruit.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS

tot 10 woorden

F. 5,50

Elk woord meer f. 0,25

UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

5-ZITS HOEKBANK met losse kussens plus bijpassend vloerkleed 1.70x2.40. f.990,-, wijde booglamp kado, z.g.a.n., uit Nederland, tel.: 672077 na 18.00 uur.

VERHUISKIST 26 m3 vraagprijs f.580,-; airco 5.000 BTU, nieuwe compressor f.300,-; Daf-55 met reserve-onderdelen f.500,-, tel.: 70411 tsl. 320/321, Kaya Jongbloed 45.

GE AIRCO 17.000 BTU, als nieuw f.550,-, tel.: 53143.

AUDI 80LS 1981, 39.000 km; Hobbycat 14, f.1.500,-, tel.: 83711.

20 FT. POLYESTER kajuitzeiljacht, type Beneteau, tegen elk aannemelijk bod, tel.: 78914.

STEREOSET; filmapparaat 8 mm., tel.: 44109.

WEGENS VERTREK: Mazda 323, bj. '78 '79: Mazda Deluxe, bj. '75; surfplank Dufour f.500,-, Carmabi, tel.: 24242.

LADA NIVA '80, in goede staat, tel.: 70896.

PONY, bjr. '78, i.z.g.s., tel.: 614158.

WEGENS VERTREK: Toyota Corolla '81 met airco, 3-drs linnenkast, hang/leg; bedkastjes; kaptafel; televisie-antenne; planten, tel.: 78798, Totolicaweg 8.

SUNFISH VOOR doe-het-zelver, met prima zeil; grote meccanodoos; 4 m. d.bruine wollen bouché meubelstof; 1 stel oranje/beige gestr. gordijnen, 1. 3.60xbr. 2.20, tel.: 82637.

VOLKSWAGEN KEVER, bj. '81, i.z.g.st., Velpstraat 20, tel.: 611847.

1.570 M2 BOUWTERREIN op Bottelier, hooggelegen, uitzicht op zee en de haven; Oldsmobile, fully equipped, 12.000 km gereden, f.7.000,-; Oldsmobile, fully equipped, 1979, f.12.500,-, Hofweg 4, tel.: 82118.

GARDEN SALE 10 september, 2-6 n.m., Warawaraweg 11.

SCHALEN, micro-wave ovenware (Amway); mini-wasmachine (Nova), speciaal voor flatbewoners, tel.: 77565.

AUTOMERK AMC Spirit '80, financiering mogelijk, tel.: 79517.

2 MECHELSE Herder-pups, 11 weken oud, tel.: 43141.

3-IN-1 STEREOSET Nat. Pan., tel.: 82383, Ficusweg 17.

DAIHATSU CHARADE 1979, f.2.000,-, tel.: 81218.

BOUWKAVEL TE Esperanza, Sta. Rosa, 615 m2, vraagprijs f.27.000,- k.k., met meetbrief, water-, electra- en telefoonleidingen, bouwrijp, tel.: 77003.

DIVERSE MANDEN, groot en klein; opbouw zwembad, 90 cm. hoog, 3,80 m. doorsnede, eenvoudig te installeren, nieuw, f.750,-; tv, zwart/wit, General Electric, 33 cm. beeldscherm, zo goed als nieuw, f.150,-, tel.: 77003.

RENAULT 4TL, 1978, f.3.200,-, tel.: 70029.

1 PAAR SCHOKKENBREKERS; 1 versnellingsbak v/e Ford Escort, Jivarosweg 7, Gr. Kwartier.

FORD LTD, 4-deurs, 1978, full equipped, t.e.a.b. of ruilen voor een Van of busje, Cas Coraweg 64.

BOTO KOE motor 40 HP, 14 pia, f.8.700,-, tel.: 53859/34362.

CHEVROLET CAPRICE Classic 1978, 4-deurs, vinyl-top, wit met rode bekleding, 39.000 km, full equipped, t.e.a.b.; zeilboot "Phantom" compleet met trailer, tel.: 82464.

PICK-UP GMC 1975. Inl.: Grenadaweg 24., tel.: 83571.

SUZUKI JEEP, soft-top, 1979, met verzekering, nummer en belasting, Kaya Hematita 31, tel.: 80446 (office hours).

VOLKSWAGEN GOLF Sprinter 1979, i.z.g.s., prijs f.5.400,-, tel.: 75406.

CURIOSA & ANTIEK. Weer kleine voorraad van alles en nog wat, ook boeken en pockets, Ficusweg 17 (Hoogbouw J.Dorp), tel.: 82383.

VIDEO Z.G.A.N., t.e.a.b., tel.: 80446 (kantooruren), Kaya Hematita 31.

DRESSOIR; kloostertafeltje; toilettafel, Rheastraat 4 na 6 uur.

1 IJSKAST MERK Frigidaire; 1 stoof merk Tappan, tel.: 615161 na 13.00 pm.

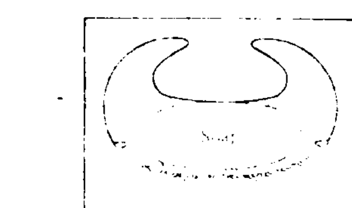
SIMCA '78, power-windows, -brakes, radio AM/FM, stereo, cassette, airco, prijs n.o.t.k. (financiering mogelijk), tel.: 611488 toestel 187 of tel.: 83451.

EIKENHOUTEN bruidskist anno 1713, f.10.000,-; f.p. speelgoed f.150,-; Toyota Corolla, Station, 1981, f.6.850,-, tel.: 36685, 's avonds.

POLYESTER ZEILJACHT, 6,4 meter, tel.: 35951.

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

TAFELMODEL ijskast; airco ± 8.000 BTU, tel.: 83930.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

VOLLEDIG gemeubileerd appartement met 2 slaapkamers, f.700,- per maand excl. electra, water en telefoon, min. 6 maanden vooruitbetaling, tel.: 54311.

TE HUUR of te koop: drieslaapkamerwoning te Grote Berg, eigendomsterrein, deepwell, f.115.300,- k.k. of f.745,- per maand, (3 mnd. borg). Inl.: 77003, dhr. Wormgoor.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

EEN ONGEMEUBILEERD woonhuis, huurprijs tot f.400,-, tel.: 78660 na 18.00 uur.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

TA BUSKA persona pa hasi trabao di kas, mester por strika y laba panja y gusta mucha, tel.: 673317.

DIVERSEN CURACAO

GEZOCHT OPPASHUIS vanaf ± 23 september, M.B. Parera toestel 184.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

WOONHUIS, gunstig gelegen te Mon Plaisir, Oranjestad, 4 slaapkamers, 2 badkamers, bijgebouw 2 kamers, 1 badkamer, tel.: 23059, Beaujonstraat 11, i.b.v. Mon Plaisirschool.

CROWN SUPER Salon 1983, tel.: 23332, 8-12/1.30-5.30 uur.

WOONHUIS TE Mon Plaisir, 3 slaapkamers, 2 badkamers, f.180.000,-, eigendomsgrond, Shakespearestraat 13, tel.: 21851.

ALUMINIUM driedelige ladder, professioneel, ca. 12 meter lang, f.300,-, tel.: 26055.

EEN 3-slaapkamer-woning, Pascalstraat 9, prijs f.85.000,-. Informaties 's morgens en 's avonds: tel.: 21430.

PRACHTIGE ANTIEKE grenenhouten vitrinekast 2,50 m hoog en 1,65 m breed, f.2.000,-; mooie moderne leren fauteuil met voetenbank f.800,-; vurenhouten Lundia systeemkasten; houten keukenstoelen; losse witte keukenkastjes; badkamerkast; modern salontafeltje, tweepersoonsbed met nieuwe matrassen f.350,-; sjoelbak; grill-waffle baker; Philips plafondlampen; rails met spotjes; tuingereedschap; tuinhaspel met gewapende slang etc., Sabana Liber 42A, zondagmiddag, tel.: 26055.

POTTED PATIO plants, Bung. 61, Seroe Colorado.

CROSSFIETS, merk Murray, in zeer goede staat, Maria Christinastraat 8, tel.: 25917, vragen naar Maarten.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

MANNETJES PAUW en pauwin, tel.: 23380 toestel 123.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

GEMEUBILEERD WOONHUIS te huur of te koop, 3 slaapkamers, 2 badkamers, zitkamer, eetkamer, keuken, washok, twee kamers met airco en vaste vloerbedekking, Ayó 24.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

ARTS ZOEKT ongem. huis met min. 3 slaapkamers en liefst met praktijkruimte op San Nicolas, Savaneta, Oranjestad of omgeving, Talk of the Town, tel.: 23380, kamer 103, 6.30-7.30 uur pm.

OP KORTE termijn representatief woonhuis met 4 slaapkamers. Gedurende kantooruren: tel.: 24888 toestel 28.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

HULP IN de huishouding, tel.: 46678 na 1 uur bellen.

MAID TO do housework and laundry. Please contact Boy Eman at tel.: 21558 or 21555.

FAMILY IN need of live-in maid with cooking experience. Please contact Boy Eman at tel.: 21558 or 21555.

Gillen voor naakte man

WILLEMSTAD— Een bewoonster van de Willem Kroonstraat schrok hevig toen ze een naakte man in haar slaapkamer ontdekte. Nadat ze begon te schreeuwen vluchtte de man het huis uit. De dame was omstreeks half vijf 's ochtends wakker geworden en zag de man daar staan. Later bleek dat de voordeur van haar huis niet op slot was. De recherche keek in de omgeving uit naar de naakte man, echter zonder resultaat.

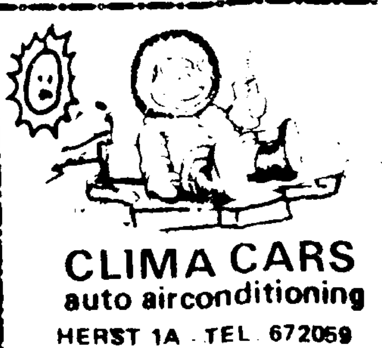

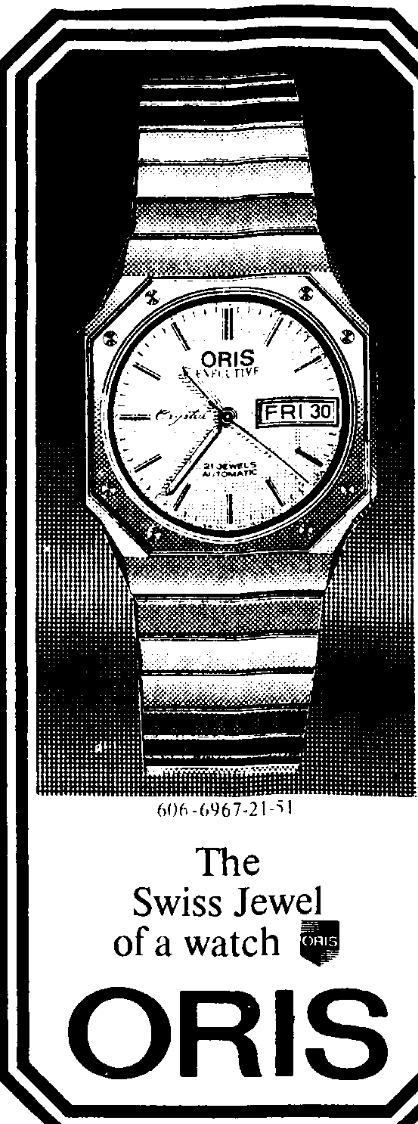

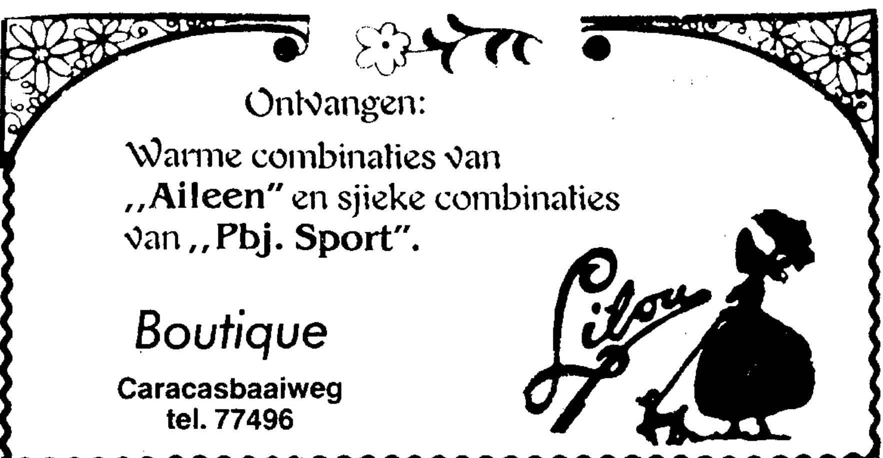

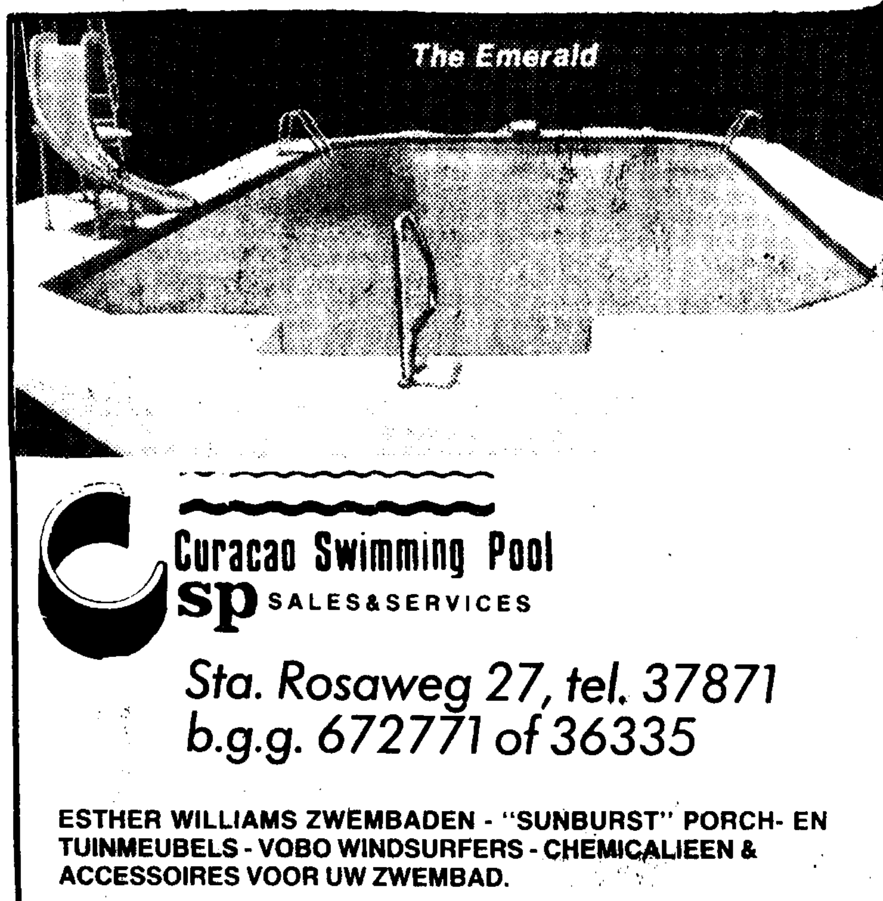

WORLD IN A NUTSHELL

WASHINGTON — President [illegible]ld Reagan on Thursday en[illegible]ered the severance of all [illegible] ties between American [illegible]rriers and the Soviet air[illegible] Aeroflot, the world's largest. [illegible] Civil Aeronautics Board, at [illegible]an's request, voted 4-0 to [illegible]bit US carriers from book[illegible] connections flights with [illegible]flot or having any other [illegible]ercial relationship with it.

[illegible]NITED NATIONS — A US-[illegible]ed resolution was intro[illegible] in the Security Council [illegible]sday that would call for a UN investigation into the [illegible]ing down of a South Korean [illegible]er but would avoid specific [illegible]anation of the Soviet Un[illegible] Soviet Ambassador Oleg A. [illegible]anovsky served notice, [illegible]ever, that he would veto the [illegible]lution, which "deeply de[illegible] the destruction of the Ko[illegible] airliner and the tragic loss" [illegible] lives. A vote was expected [illegible]riday.

[illegible]ADRID — US Secretary of [illegible] George Shultz met with [illegible]t Foreign Minister Andrei [illegible]yko in Madrid Thursday — [illegible] said afterward that Gromy[illegible] explanation of the Korean [illegible] incident was "presposter[illegible]". Shultz called a meeting of [illegible] NATO Foreign Ministers in Madrid, apparently to discuss the Soviet attitude. Representa[illegible] of the 16-member NATO [illegible] expected to hold a special [illegible] Friday in Brussels on the [illegible].

[illegible]NTIAGO — There was vio[illegible] in Chile Thursday during a "day of national protest" demonstration by hundreds of opponents of President Augusto Pinochet's military regime in Santiago. Riot police used clubs, tear gas and water cannon against the rock-throwing demonstrators.

N'DJAMENA — The government of President Hissene Habré launched a strong verbal attack on France Thursday for its refusal to mount offensive operations against the "Libyan aggressor". The government said France was helping perpetuate the partition of the country.

NICOSIA, CYPRUS — Iraqi war planes attacked the Western Iranian Kurdish border city of Marivan Thursday, the official Iranian news agency IRNA reported. The agency did not report any damage or casualties in the city or its suburbs, which it said were also bombed. But it added that a shepherd was wounded and several houses were damaged when the jets dropped bombs on an Iranian village as they retreated.

BEIRUT — The fast frigate USS Bowen fired its guns at insurgent artillerymen in the Lebanese mountains Thursday, unleashing the US Navy's firepower for the first time since American marines arrived in Beirut. The Knox-class frigate shot off four rounds from its five-inch (12 cm) guns after the marine base at Beirut's international airport was fired on from batteries in the Druse-controlled mountains nearby.

LISBON — Twenty-four Soviet hostages held by anti-government guerrillas in Mozambique will be freed "immediately" if Moscow sends the fighter pilot who downed a Korean Airlines jetliner last to Seoul, a spokesman for the rebels said Thursday. Evo Fernandes of the rebel Mozambican National Resistance (MNR) said in a telephone interview that his group would release the Soviet technicians captured Aug. 21 once the demands were met.

WASHINGTON — US Vice President George Bush on Thursday demanded that Syria withdraw from Lebanon and declared that the US marines there are going to be protected. Asked at a press conference what the United States is offering the Syrians to induce them to withdraw, Bush replied vehemently that the United States was telling them "to do what's right. We're not offering them a darn thing".

WASHINGTON — President Ronald Reagan told a Marine Commander in Lebanon Thursday that the United States would provide "whatever support it takes to stop the attacks on your positions". The President made the comment in a telephone call to Col. Tim Garaghty, shortly before a leading Democrat in the House of Representatives said he would try to block funds for the peacekeeping troops in Lebanon unless Congress is given a chance to vote on their stay.

John Verberne

and

Marcilla Irausquin

wish to announce, on behalf of their respective parents, their forthcoming marriage on Friday, September the 23rd, 1983 at half past two o'clock in the Town Hall in St. Odiliënberg.

A wedding mass will be celebrated at three o'clock in the Basilica in St. Odiliënberg.

A reception will be held from seven o'clock until half past eight o'clock in Café Roerzicht, [illegible] 36, Vlodrop.

Address:
[illegible], [illegible] AK [illegible].

English Companion

HENRY ® By Jack Tippit

QUIET ZONE NO WHISTLING ALLOWED $25 FINE

Jim Henson's™ MUPPETS

WHAT ARE YOU DOING, BO?

WELL... STATLER AND WALDORF TOLD ME I SHOULD GO...

POUND SAND?

UH HUH

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

I WAS WORRIED ABOUT YOU

IF YOU KNEW YOU WERE GOING TO BE SO LATE YOU SHOULD HAVE CALLED

LET'S SEE, WHAT ELSE DID YOUR MOTHER TELL ME TO ASK YOU

QUINCY ® By Ted Shearer

HOW'S IT WORKING OUT THERE GRAN

WHERE ARE YOU GOING, QUINCY?

TO GET A DRINK OF THIS NATURAL WATER.

Mensen

De Lt. Governor van Division 17, mej. GINA PAULA, van de Key Club Colegio Arubano, vloog onlang naar Curaçao waar zij de installatie verrichtte van het nieuwe bestuur van de Key Club Maria Immaculata Lyceum (MIL). Zij installeerde Ulises Reyes als voorzitter, Lianne Leonora als vice-voorzitster, Merissa Martis als secretaresse en Rella Newton als penningmeester van het nieuwe MIL-Key Club-bestuur. De leden van de MIL-Key Club zorgden voor een goed in elkaar gezet installatie-programma alsmede voor een onvergetelijk verblijf op Curaçao voor Lt. Governor Gina Paula.

***

Voor EPIFANIO TROMP liggen gelukwensen, de bekende enveloppe met inhoud en uiteraard een borrel in het verschiet. Zon-

dag is hij namelijk 25 jaar in overheidsdienst. Begonnen in 1958 bij de Telefoondienst, ging hij in 1967 over naar de Douane, waar hij momenteel in de rang van hoofdcommies werkzaam is bij de sectie Bureau Hoofd van de Post.

***

In Los Angeles [illegible] gang Old Classics Car Club te schieten met grof geschut op personen die naar en van een DANSFEEST in de Croatian-American Hall kwamen. Daar waren ongeveer vijfhonderd man bijeen. De leden van de gang waren het feest uitgezet na ongeregeldheden. Bij de wraak-actie werden op het trottoir vóór het gebouw twee mensen dood geschoten en zeven gewond.

***

Het gebeurt niet elke dag dat een auto-didact toegang krijgt tot de gerenommeerde Harvard universiteit in de Verenigde Staten. Het is de 18-jarige GRANT COLFAX wel gelukt. Hij is elf jaar lang bezig geweest geitenkuddes te hoeden en had geen tijd om naar school te gaan. Hij studeerde geheel op zichzelf. Hij bekende dat hij misschien niet op zijn punten is aangenomen op Harvard, maar op grond van de uitzonderlijke achtergronden. De meesten die zich er aan melden, hebben namelijk al heel wat officiële scholing achter de rug. Dit jaar kwamen er op Harvard 12.500 aanmeldingen binnen, er werden maar 2200 studenten toegelaten.

***

Voor prins WILLEM ALEXANDER gelden dezelfde huisregels als voor ieder ander in het Atlantic College in Cardiff in Wales. De zestienjarige Nederlandse troon-pretendent heeft beslist geen streepje voor op de anderen. Deze week is Willem Alexander in Engeland aangekomen voor zijn voortgezette studie van twee jaar. Hij zal een kamer moeten delen in het internaat met vijf andere studenten. Een van de huisregels is dat hij elke dag om zeven uur op moet en zijn eigen bed moet opmaken. De tijd is voorbij dat prinsen en prinsessen daarvoor lakeien en gouvernantes hadden.

***

Er wordt aardig getrokken aan de vier-jarige NICKOLAS Blackburn. Zijn moeder wilde hem houden, maar de vader kreeg gedaan dat hij de zoon mocht meenemen na de scheiding. De reden: de moeder had nog een onwettige dochter, verwekt door een andere man en zou daarom geen goede moeder voor Nickolas kunnen zijn. Sinds 1981 vecht de moeder ertegen. Nu is [illegible] gelukt de eerdere toewijzing in haar voordeel om te zetten. Maar de vader laat dat niet op zich zetten en heeft alweer een nieuwe zaak aangespannen om zijn zoon terug te krijgen uit handen van zijn voormalige echtgenote. Hoe moet kleine Nickolas dat niet allemaal ervaren en wat houdt hij eraan over?

***

Een robot die met één vijfvingerige hand een orgel bespeelt als een mens. Dat is de laatste uitvinding van de Japanse professor Ichiro Kato van een universiteit van Tokio. Het "apparaat" kan tien toetsen per seconde aanslaan via een mini-computer. Die vingers kunnen elkaar ook kruisen daarbij. Voor volgend voorjaar heeft hij een robot in petto volledig met twee handen, hoofd en lichaam. Daar gaan we dan...

***

Een zilveren kruisbeeld wordt zaterdag formeel overgedragen aan de RK kerk in Kesternich, een klein plaatsje bij de Duitse stad Aken. Dit kruis wordt teruggebracht door James Malone, een Amerikaanse biochemicus die in West-Duitsland werkt. Dit KRUISBEELD is veertig jaar geleden door een Amerikaanse militair meegenomen van onder de ruïnes van een kerk.

***

"Het deed me echt wel wat dat ik dagelijks naar mijn baan ging wetende waarmee ik bezig was". Dat zegt nu spijtig de politieagente Lois Szukala in Los Angeles, die enige tijd voorzitster is geweest van de politievereniging. Haar is ten laste gelegd dat zij SIGARETTEN verkocht met verdovende middelen erin verwerkt. Ze vertelde hiertoe over te zijn gegaan na de scheiding van haar man. Als straf moet nu zij nu vier jaar "brommen". Zij viel door de mand toen een agent zich voordeed als een student.

***

Net zoals jongens de dienstplicht moeten vervullen, wil de Amerikaanse regering met een wet komen dat meisjes verplicht dienst moeten doen in een medische instelling. Behalve dat hiermee de plicht over jongens en meisjes wordt gelijk getrokken, kan het een uitweg bieden voor het tekort aan VERPLEEGSTERS en doktoren. De verpleegstersvereniging ziet er geen heil in en verwacht bovendien dat er nogal wat obstakels te nemen zijn ten aanzien van de grondrechten.

***

Voor wie nog denkt dat het allemaal om het even is, er is een nieuwe studie verricht in Shreveport, Louisiana, aan het medisch centrum van de Louisiana staats-universiteit over de effecten bij gebruik van verdovende middelen over een langere periode. Het tast de informatiestroom binnen de hersenen aan. Dat is ook één van de oorzaken van schizofrenie. Als het eenmaal zover is doorgezet, is er geen weg terug. De studie werd vooral gedaan voor gebruik van Cocaïne, een drug die erg goed ligt ook in de "hoogste" sociale groepen in de Verenigde Staten.

*****

U.S. STOCKMARKET NEWS

Am.Tel.Tel.	66 1/8 - 1/2		I.B.M.	122 1/4 - 1/8
Asa Ltd.	68 3/8 + 1/4		I.T.T.	44 3/4 + 3/8
Anacomp	12 1/4 + 1/2		K.L.M.	50 3/4 + 3/4
Beatrice Fds.	28 + 1/8		Merck	92 1/8 unch
Burroughs	55 - 1/4		Motorola	138 3/8 + 3 5/8
Comsat	40 1/4 + 7/8		N.C.R.	123 1/2 - 1
Coca Cola	48 3/4 - 3 1/4		Pepsico	33 5/8 unch
Disney	60 - 1/2		Pogo Prod.	26 3/4 unch
Dome Mines	16 3/4 unch		Royal Dutch	46 3/4 - 1/8
Dupont	54 3/8 unch		Sohio	57 1/2 - 1 3/8
East.Kodak	68 3/8 + 1 1/4		Shell Oil	47 5/8 - 1/8
Fluor	21 3/4 + 1/8		Sears	38 3/4 + 1/8
Ford	62 1/2 + 1 3/8		Union Pac.	58 1/2 - 1/4
Foster Wheeler	14 7/8 + 1/8		U.S. Steel	29 7/8 + 7/8
Genl.El.	51 1/8 - 1/8		West.El.	48 3/4 + 1 1/2
Genl.Motors	73 1/8 + 1 1/4		Xerox	44 7/8 - 1/8
Dow Jones	1246,14 + 2,03		Gold	414,90 + 0,40
Six months tsy bills	9,80%		Silver	12,21 + 0,03

AMSTERDAM

A.B.N.	367,00	Philips	49,30
Akzo	77,60	Robeco	317,20
Heineken	124,80	Rolinco	308,50
Kon.Olie	140,70	Unilever	220,20

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP HEDEN 9 SEPTEMBER 1983 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.43	1.45	1.47
PND STERLING	2.605	2.66	2.72
NED GLD	59.19	59.91	60.71
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	81.94	82.66	83.46
FR FRANCS	20.97	22.07	22.77
DUITSE MARK	66.35	66.07	67.87
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.80	1.10	1.16

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 9 SEPTEMBER 1983 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	97.87
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 96/90	108.70
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	104.31
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	106.93
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1983	100.00

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 10.5 %.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIE-LENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

Voor uiteenlopende misdrijven

Jongeren krijgen celstraf opgelegd

WILLEMSTAD— Een groep jonge beklaagden hoorde de straffen die ze moeten uitzitten voor een of ander strafbaar feit.

Beklaagde B.V. die van diefstal beschuldigd werd hoorde een vonnis tegen zich eisen van tien maanden onvoorwaardelijke celstraf, ingaande de dag van zijn aanhouding op 4 juni van dit jaar.

Het duo N.H. en F.J., dat samen een auto wilde stelen kreeg een straf van acht maanden cel, waarvan drie voorwaardelijk, met een proeftijd van drie jaar en aftrek van voorarrest vanaf 7 juni. N.H. is tevens onder toezicht van de stichting Reclassering gesteld.

L.S., een Jamaicaanse boer moet achttien maanden onvoorwaardelijk in de Curacaose gevangenis uitzitten, omdat hij op 10 juni probeerde marihuana in te voeren. Hij had de marihuana in drie conga's verstopt.

Twaalf maanden gevangenisstraf, waarvan twee voorwaardelijk gold het vonnis voor R.H. Deze man heeft van de maatschappij waar hij werkt twee nieuwe auto's gestolen en aan anderen verkocht. [illegible] is ook een proeftijd van twee jaar vastgesteld onder toezicht van de Reclassering. De man E.P. die tegen beter weten in één van de gestolen auto's gekocht had, moet een straf van vier maanden in de gevangenis uitzitten.

Beklaagde D.P. die samen met zijn vriend R.A. damesslipjes gestolen had kreeg een gevangenisstraf van acht maanden, waarvan twee voorwaardelijk en een proeftijd van twee jaar. Zijn vriend hoort pas volgende week welke straf hij moet uitzitten.

Letter to the editor

Death sentence

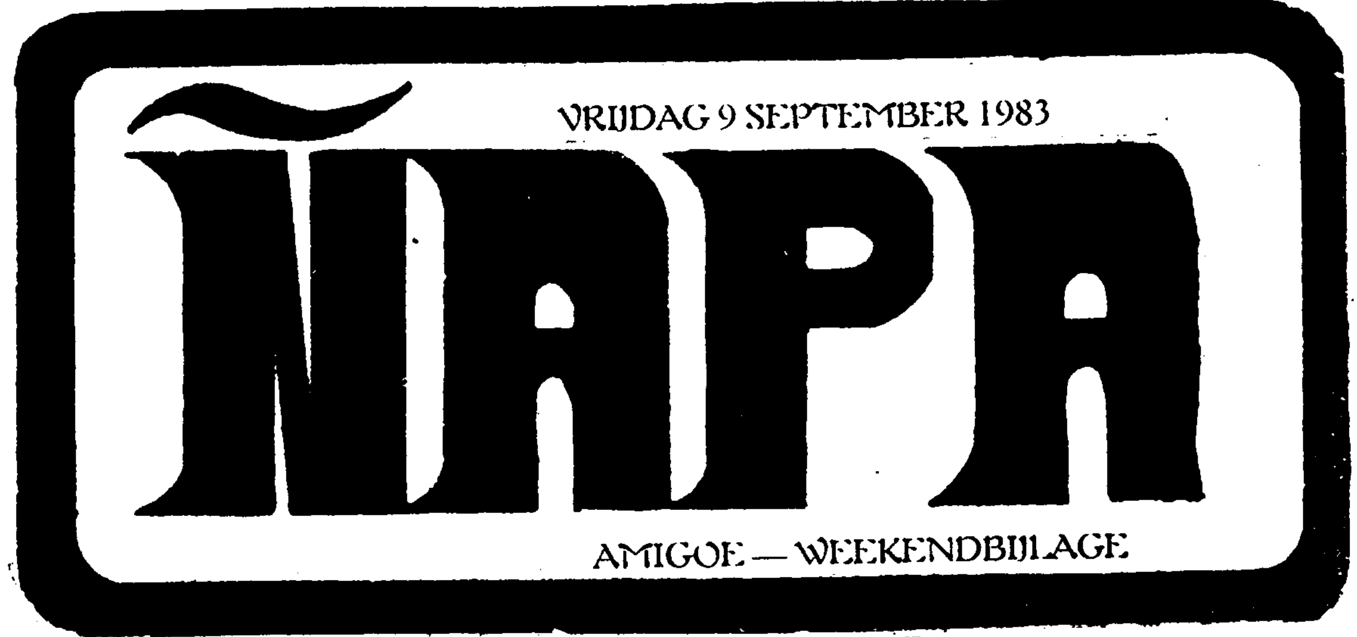
IT WAS JUST mentioned on the LB news on St. Maarten Television that Senator MacWilliams is presenting a motion to parlement to change the maximum prison sentences [illegible] from 8 tot 15 years. Mr. MacWilliams/ motion is not going far enough. The last while with all the raping going on in the Antilles with children and old women, a better motion needs to be presented than lengthening prison sentences at the expense of the tax-payer.

The good old book, that so many people refer to, talk about and eye for an eye, maybe later, changes were made to suit the time. Now, time has reversed itself and people are acting more like beasts and should be dealt with in the same manner.

No prison sentence can justify [illegible] old child. This day in the United States a man was sent to the gaschambers for the rape of a child. The Antilles is not equipped to execute, but with cases like the one on St. Maarten it is not necessary to have fancy places to execute, with so many old tires lying around — chained to a steel pole with about 20 old tires lit around such beasts takes care of not only lengthy prison sentences but also funeral expenses.

It is time the Law be so changed that when man turns to do worse than beastly actions, he be permanently taken out of society. To most women, rape is like a slow death, it hangs over them as [illegible] ams should re-write his motion "in cases of rape with murder, minimum sentence-death".

TH.E. JOHNSON

Wit Gele Kruis 40 aña aktivo na Kòrsou

"Pueblo no ta kuida su grandinan mas"

WIT GELE KRUIS ta un organisashon ku e añaki ta kumpli kuarenta aña di eksistensha. Kuarenta aña kuidando hende malu na kas i yudando te kaminda por pa mehorá kuido médiko na kas. Den e kuarenta aña aki hopi kos a pasa. Hopi kos a kambia i tin dje kambionan aki ku a influenshá e trabou di Wit Gele Kruis tantu positivamente komo negativamente.

Zusternan Martis i Van de Loo di Wit Gele Kruis ta konta di e ultimo desaroyonan i e trabou ku e organisashon ta hasi den nos komunidat.

...WGK ta yuda kontrole e desaroyo di kurpa di e muchanan ku a dren ta komo bébi...

...e chabelita ta wak asombrá pa tantu atenshon pa pise ne sentro di WGK na Santa Maria...

* *Zuster Martis ta konta di historia di Wit Gele Kruis ku a lanta na aña 1943:*

Promé e tabata un asosashon, un «vereniging», pero despues a hasiele un fundashon, un «stichting», loke ta un forma di organisashon ku tin mas ventaha pa traha kuné, ku un asosashon. Den kuminsamentu e organisashon ta'tin e tarea limitá di duna informashon over di salubridat, pero despues a ampliá esei na dunamentu di yudansa na pashèntnan ku a kaba di sali foi hospital.

Algun di e pioneronan den trabou di WGK tabata defuntu dokter Chris Engels, Johan de Laerschot i Cees Grootens. WGK a lanta riba inisiativa di hulandesnan. Antes e organisashon tabatin lasonan basta estrecho ku e organisashon bou di mesun nomber na Hulanda. Pero ku tempu e organisahon aki a bira mas independiente, te ku aworaki por bisa ku e lasonan ei ta masha swak. Antes Kòrsou tabata haña yudansa den forma di sen, personal i informashon riba tereno di salubridat serka e hulandesnan. E yudansa tabata konsisti tambe di asistensha di zusternan di Roosendal i brudernan Van Dongen, i otro personal kwalifiká den ramo di kuido di hende malu.

Despues di di dos guera mundial Hulanda mes tabatin mester di su hendenan pa kuida su víktimanan di guera i nan a stop di manda personal pa e organisashon na Korsou.

* *Na unda e organisashon ta haña e personal nesesario anto?*

Un biaha WGK a yega di duna un kurso «part-time» di "maatschappelijke gezondheidszorg" i dj'einan a haña sufisiente hende kapasitá pa sigi traha kune. Aworaki tin 28 hende ta traha pa e fundashon; e kantidat ei ta inklui personal di kantor, personal di limpiesa etsetera. En efekto lo mester tin e mesun kantidat aki na «enfermero den bario» (wijkverpleegster) so, pa por kubri tur e trabou ku tin. Aworaki tin mester di mas hende kapasitá pa traha na e fundashon, kapasitá den sentido di yudansa speshalisá, hende ku por traha independientemente.

* *Ki relashon WGK tin ku gobièrnu? Bosnan tin laso ku nan? Nan sa duna yudansa finansiero tambe?*

Señor van Eps, miembro di direktiva di WGK ta tuma palabra. E ta mustra ku gobièrnu no ta mete ku asuntu di e fundashon, i menos ainda ku e maneho interno. Loke nan ta haña di gobièrnu ta un pago pa yudansa ku nan duna pashèntnan di gobiernu (ku "pp-kaart"). Zuster Van de Loo a agrega ku e fundashon ta haña su finansas prinsipalmente di e kontribushon ku partikulirnan mester paga pa bira miembro di e ofisina di konsulta: 42 florin pa aña. Zuster Martis ta splika ku e kontribushon aki ta hasi posibel pa duna fasilidatnan manera remedi, instrumento i otro medionan di yudansa manera ròlstul, kruk i "vierpoot" (un aparato pa hende ku tin difikultat ku kanamentu). Pa motibu di gastunan haltu e fundashon a hañé ta deshasí di e mas o menos diesdos outonan ku antes tabata usá pa aktividatnan den bario. Awor kada trahadó ta usa su mes outo, pa kua e ta haña un rekompensa tur luna.

E fundashon sentral ta konsisti di diferente otro fundashon afiliá: fundashon Mama di Bon Konseho, ku ta atende kuido na bébi i mucha chikí; fundashon di «wijkverpleging» Prinses Margriet ku ta kuida hende na kas; fundashon Birgen di Rosario ku ta enkargá ku kuido di ansiano; fundashon mgr Verriet Instituut kaminda ta kuida muchanan físikamente di hendikèp; fundashon Brakkeput Ariba, kaminda muchanan ku ta biba bou di sirkumstansha menos bon por kedá pa tempu limitá; fundashon Kuido pa Famía, ku ta enkargá pa duna yudansa den kas di famía unda pa sierto tempu esun ku ta kuida e famía (mayoria bes e mama) ta malu y Fundashon Emergensha Dental, ku ta duna asistensha i yudansa na esnan menos bon pará ku no por paga pa un tratamentu normal di dentista otro kaminda.

Kada fundashon ta traha masha independiente, por bisa mas bien ku e laso ta djis esun riba papel so. E úniko kontakto mas o menos regular ta ora e fundashonnan interkambiá di pashènt.

* *Kon un dia regular di e kuido den bario ta bai? Kiko ta e aktividatnan ku normalmente sa hasi den un dia?*

Zuster Martis: un dia ta kuminsa mas o menos foi mitar di seis, seis'or di mainta. Ta dependé di kada «verpleegster», pero generalmente e ta kuminsa ku pasamentu di angúa di e diabétikonan. Pa luna ta pasa maso menos 3000 angúa, ku ta un promedio di 100 angúa pa dia! E pasamentu di angúa aki ta dura te mas o menos och'or di mainta. No ta intenshon si pa un hende di WGK sigi pasa e angúanan.

Ta trata mas tantu posibel di siña kada hende pasa su mes angúa, of siña un otro hende den kas pa hasi esaki. Kada dia pasa e hendenan di WGK ku ta enkargá ku pasamentu di angúa, ta bini huntu na un di e sentronan (tin na Oosterbeekstraat, na Santa Maria mes i na sentro mediko Montaña) pa sinta parti e trabou pa e dianan di siman. Nan ta deliberá mes ora tambe tokante posibel problema of tarea speshal.

Despues di pasamentu di angúa ta bai na personanan ku mester di un baño i serka otro zuster jega ni kome e pashènt no a kome. Tin biaha ta zuster mes tin ku saka sèn for di su mes saku bai kumpra pan pa e pashènt kome.

Despues di un "break" merdia, ta bai serka e pashèntnan ku malu króniko, manera por ehempel diabetis i ta siña nan kon nan mes por kuida nan kurpa, pa no mester keda dependé di zuster só. Pashèntnan ku malunan mas serio, manera kanser, ta haña mas atenshon. Hopi biaha e zusternan ta sinti ku e pashènt tin mas deseo di papia ku un hende, ku nan tin berdadero mester di un tratamentu, ku hopi biaha ya lo no yuda mas tampoko.

EMBLEMA DI WGK

KANTOOR PRINSIPAL di WGK ta situá na Santa Maria, djis tras di misa. E sekshon kuido di bario ta habrí di djaluna te djabierne di shet'or di mainta te kuat'or di atardi. E klínika pa kuido dental ta habrí tur djarason di dos'or pa kuat'or di atardi; Kleuterbureau (mester traha sita; yama 82947) di dos pa kuater di atardi, Zuigelingenbureau djaluna di mitar di un merdía te mitar di tres i djawebs di kuartu pasá di shete te mitar di diesun di mainta (mester traha sita). Kwido pa famía ta habrí di djaluna te djabierne di shet'or di mainta te mitar di un di merdía i atardi foi mitar di dos te sink'or. Pa sita por yama 80222.

nan te chèk tambe si tin remedi ku mester bai tuma i ku si tin pashènt ku mester bai dòkter. E trabou aki kasi semper ta tuma te merdía. Hopi biaha tambe ora

Mamanan ku a kaba di haña yu tambe por haña asistensha di WGK. E fundashon ta tende sea di famia, òf di bisiña òf di e mama mes, ku mester di yudansa. Nan ta siña e mama kon kuida su yu: kon bañele i duné kuminda. Tambe e mama ta haña informashon tokante kuido propio. Despues ku e mama a siña esey e zusternan ta keda bin bèk un pa dos biaha pa siman pa chèk kon ta bai. Despues ta duna e mama instrukshon kon e por buska mas informashon i yudansa pe i pa su yu, na un di e tres ofisinanan di konsulta.

E fasilidatnan di ofisina di konsulta ta tantu pa pashènt partikulir komo pashènt di gobièrnu. Un diferensha grandi ta si, ku na e ofisina di konsulta no por haña lechi por nada, un fasilidat grandi ku pashèntnan di gobiernu si ta gosa.

MAYORIA GRANDI DI pashènt di WGK ta hendenan di edat haltu. Si hasi un repartishon den kategoría di edat por ripara ku te 40 aña tin 36 pashènt, entre 40 pa 50 aña tin 48, di entre 50-60 aña tin 72, di entre 60 pa 70 aña tin 146, di entre 70 i 80 aña 207 pashènt i riba 80 aña 140 pashènt. E gran mayoria di pashènt ta sufri di »*Diabetes Mellitus*«, loke ta splika tambe di kon e kantidat ku angúa ku ta pasa pa luna ta asina grandi. E pashèntnan ku no ta dje bieu ei ainda por haña kuido di nan famia mes, riba instrukshon di zusternan di WGK. Kaminda WGK ta mira ku no por hasi mas pa e ansiano, ta buska yudansa di otro organisashonan i fundashonan ku sí por yuda ku por ehempel limpiesa di kas, labamentu di paña etsetera. Zuster Martis kera pone bon kla ku esey NO ta trabou di zusternan di WGK. E kos di mas desagradabel segun e ta e echo ku den nan trabou e zusternan te hañanan konfrontá ku e frustrashon di tin ku traha bou di sirkumstanshanan menos agradabel òf ku medionan inadekuá. Hopi biaha no tin rekursonan nesesario pa hasi e trabou efisiente. Tin biaha no tin ni sikiera un stul pa sinta of un pida habon pa laba man.

Un kos basta desagradabel ku e zusternan ta ripara ta ku kuido pa ansiano den pueblo por lo general a bai hopi atras. Antes bo ta haña ku un famía ta traha un kasita den kurá pa su grandinan òf nan ta drecha un kuarto speshal pa e keda aden. Awendia asta tin situashon kaminda ta kobra penshun di behes òf viuda, sin duna e ansiano tur su sen. Aworaki ku tin sanatorio i tantísimo kasnan pa ansiano, tin mas chèns pa deshasí di ansianonan. Zuster Van de Loo ta haña ku e hendenan ta deskartá e idea di kuida nan grandinan nan mes, nan ta wordu konsiderá mas komo un molèster. Pesey hopi biaha tambe ta manera ku ke pusha e responsabilidat aki riba lomba di WGK, pasobra ta kere ku ta trabou di WGK pa kuida e hendenan aki. Ademas, a bin un kambio esenshal den struktura di famía. Kaminda antes tabatin "yaya" of wela ta wak yu, awendia a bira "moda" ku tur hende ta hiba yu krèsh foi chikí, pues no ta laga grandinan wak e yunan mas. Zuster Van de Loo ta haña un tendensha masha desagradabel ku e pueblo no ta masha interesá mas pa kuida nan hende grandinan.

...ora hende grandi no por yuda nan mes ku tur kos, manera peña kabei, e zusternan ta yuda k'esei tambe...

Te ku aña 1978 e fundashon tabata hasi mayoria parti trabou kurativo so, esta duna e pashèntnan kuido y informashon mediko pa nan rekuperá. For di terminashon di e kurso di sinku aña pasá a kuminsa paga mas tinu tambe pa siña e pashènt mas tantu posibel hasi su mes kosnan. Pa e mes kuida su kurpa, òf pa siña un otro hende den kas, si ta posibel, pa hasi e trabou ei. Segun zuster a splika e proseso aki ta tuma hopi tempu, dor ku hopi biaha e pashènt a kustumbrá kaba ku e no tin nodi di hasi nada i dor ku tin biaha ta basta difisil pa siña un hende tene su mes na un sierto rutina. Ademas, den mesun temporada a kuminsa ku e ofisinanann di konsulta, pa evita ku mester pasa na delaster un kas, espeshalmente pa loke ta trata kuido na bébi i mucha chikí. Na e ofisnanan di konsulta ta traha segun sistema di sita: kada hende mester traha sita delantá, pa evita ku nan ta pèrde oranan sintá ta warda nan turno.

E KUARENTA AÑA ku Wit Gele Kruis ta kumpli e aña aki ta nèt un bon chèns pa probecha deshasí di posibel ideanan eroneo ku por ta biba den mente di pueblo. E fundashon ta spera tambe ku awor lo por haña mas miembro pa sostene e fundashon, pa asina nan por amplia e servisio ku nan por ofrese. Tur dos zuster ta di opinion ku ainda prinsipalmente kuido den bario no tin e lugá ku e meresé den nos komunidat. Ainda tin masha tiki interes pa bira miembro. No tin mester ta dirèkt den probelema ku salú pa bira miembro, hopi hende na Hulanda por ehempel ta afiliá na WGK of organisashonan similar, komo un sorto di seguro, pa por si akaso nan haña nan den nesesidat, nan por hasi uso di tur fasilidat ku e fundashon ta ofrese.

PA: CAROLINE THODÉ

...zuster di WGK ta yuda hende grandi na kas ku kòrta nan uña...

...zuster ta kontrol preshon (di sanger) di e señor aki...

De laatste Engelse motorfiets legt het loodje

Triumph: rijk verleden uitzichtloze toekomst

DE DOODSSTRIJD van de Engelse motor-industrie heeft lang geduurd, maar is nu dan toch gestreden. De laatste fabriek van motorfietsen, Triumph, vroeg op 5 augustus haar faillissement aan. Het eens zo trotse merk kan nu bijgezet worden in het familiegraf waar Norton, B.S.A., Matchless, Royal Enfield, Ariel, Velocette en al die andere klassieke merken al enige tijd rusten. Een droevig moment voor de liefhebbers van een echte motorfiets. Zo schrijft Warna Oosterbaan in het NRC Handelsblad.

Engelse motorfietsen waren vooral *authentieke* motorfietsen. Ze waren meestal groot, zwaar en zwart. Sommige gingen heel hard en ze maakten allemaal een prachtig diep geluid. Op Engelse motorfietsen zocht men tevergeefs naar richtingaanwijzers, knipperlichten, rugleuningen, spiegels, radio's en andere accessoires waar auto's en Japanse motoren mee worden uitgerust. Dat ze vaak olie lekten, meestal hevig trilden en niet al te best remden, werd hen graag vergeven. Een echte motorfiets heeft iets van een gevaarlijk beest; saaiheid en handelbaarheid horen daar nu eenmaal niet bij.

De vormgeving van de Engelse motorfiets was er een van functionele schoonheid. De meest klassieke modellen, zoals de Vincent Black Shadow, de Velocette Venom, de Triumph Speed Twin of de B.S.A. Gold Star, waren allemaal perfecte voorbeelden van wat W.F. Hermans „machines in bikini" heeft genoemd. Van alles is er aan ze te zien: olie-leidingen, klepstoters, kabels, kettingen — geen detail van de constructie werd de geïnteresseerde beschouwer onthouden.

Tot in de jaren zeventig waren er Engelse motoren te koop waarbij motor en versnellingsbak in twee aparte behuizingen waren ondergebracht, met een ketting ertussen. In feite was het de afwezigheid van elke *styling* die de Engelse motorfietsen zo ontroerend mooi maakte — zoals de overdaad daarvan de vormgeving van de Japanse motoren keer op keer bederft.

COOPERATIE

Triumph slaagde er uiteindelijk het best in om motorfietsen te produceren die redelijk modern, maar toch echt Engels waren. Dit merk hield het dan ook het langst vol, maar de koppige werknemers die in 1973 weigerden de sluiting van de vestiging in Meriden te accepteren, anderhalf jaar lang de fabriek bezet hielden en uiteindelijk met overheidssteun een coöperatie opzetten, hebben het nu ook moeten opgeven.

De enige twee modellen die ze de afgelopen tien jaar produceerden — de vrijwel identieke tweecylinders Thunderbird (650 cc) en Bonneville (750 cc) — hadden eigenlijk al in 1976 door een nieuw model opgevolgd moeten worden. De daarvoor benodigde investeringen konden echter niet werden opgebracht.

Hoe moeilijk de marktpositie van Triumph wel was, wordt duidelijk als men ziet hoe genadeloos de Japanse concurrentie zelfs in Engeland was. Zo moest de 650 cc Thunderbird (prijs: £ 1931) het dit voorjaar opnemen tegen een viercylinder Kawasaki die tweehonderd pond goedkoper was. De 750 cc Bonneville (£ 137) had het nog moeilijker; voor vierhonderd pond minder had men een viercylinder Honda van gelijke cylinderinhoud; vond men twee cylindrs genoeg dan was er nog een Yamaha die maar liefst zevenhonderd pond goedkoper was!

Dat de Engelse motorfietsen ooit nog eens door Japanse *superbikes* in eigen land zouden worden weggeconcurreerd, zal wel geen moment zijn opgekomen bij de mannen die in 1945 aan het roer van de Engelse motor-industrie stonden. Er was flink verdiend met de produktie van legermodellen en men stond klaar om met de reguliere motorfietsen weer een leidende positie op de wereldmarkt in te nemen — net als vóór de oorlog. De Engelse motorfietsen hadden overal ter wereld nog een uitstekende naam, en spoedig deden de Britten weer goede zaken.

Toch heeft juist dit snelle succes belangrijk bijgedragen tot de latere ondergang van de industrie. De fabrikanten beseften de noodzaak van vernieuwing onvoldoende en in de periode 1950-1960 brachten ze zo goed als geen nieuwe typen op de markt. Jaar in jaar uit prijkten dezelfde staande één- en tweecylinders in de prijscouranten. Volgens de man die in verschillende motorfabrieken aan het hoofd van de ontwerp-afdeling heeft gestaan, Bert Hopwood, was het die conservatieve modellen-politiek, die de industrie uiteindelijk de das omdeed. In zijn twee jaar geleden verschenen boek *Whatever happened to the British motorcycle industry!* kijkt Hopwood verbitterd terug op zijn jaren bij Norton, B.S.A. en Triumph. Keer op keer trachtte Hopwood zijn superieuren te overtuigen van de noodzaak om nieuwe typen te ontwikkelen. Hopwood vond weinig gehoor. Steeds weer werd hem meegedeeld dat het geen zin had om nieuwe modellen te ontwikkelen als de oude nog goed verkochten.

De 649 cc Triumph T120R Bonneville

Zelfs toen aan het begin van de jaren zestig Honda en de andere Japanse merken naast zeer lichte, ook modellen in de middenklasse (rond de 250 cc) gingen produceren, waren de topmanagers nauwelijks verontrust. Inegendeel, bij hen bleef de mening overheersen dat de Britten [illegible] lichte Japanse motorfietsen, waarop jonge rijders het motorrijden konden leren en die ze later zeker zouden inruilen voor een zwaardere, dus een Engelse motorfiets.

De Japanners hebben met dit optimisme wel heel meedogenloos afgerekend. Al in 1966 kwam Honda met een 450 cc tweecylinder en in 1968 verbaasde dezelfde fabriek de wereld met een zeer spectaculaire 750 cc zware viercylinder. Dat gebeurde luttele maanden nadat B.S.A. en Triumph meenden dat ze de Japanse concurrentie een gevoelige slag hadden gebracht met het uitbrengen van een nieuw 750 cc model. Helaas telde deze motor slechts *drie* cylinders, en was hij bovendien veel duurder.

NETTE FIETS

In het voetspoor van Honda overstroomden Yamaha, Suzuki en Kawasaki de wereldmarkt met een stortvloed van lichte en zware modellen. Het was een tragisch moment voor de Britse fabrikanten. Het succes van de Japanse motorfietsen maakte duidelijk dat de markt zeer willig was, maar de Britten konden er nauwelijks van profiteren. De verouderde, lawaaiige en olielekkende Engelse machines waren niet meer in trek. Een nieuw publiek was opgestaan, voor wie een motorfiets geen roeping meer was, maar een vorm van vrijetijds-besteding. Het nieuwe publiek wilde een nette motorfiets, met knipperlichten en een electrische starter.

Met fusies en concentraties trachtte de industrie zich in leven te houden. Steeds meer merken raakten in dit proces betrokken. In het begin van de aren zeventig waren er van de eertijds veertig zelfstandige merken nog twee over: de B.S.A.-Triumph groep (die eerder al Sunbeam, New Imperial en Ariel had geïncorporeerd) en de Norton-Villiers groep (waarin o.a. A.J.S. en [illegible] waren opgegaan). Andere beroemde merken als Vincent, Royal Enfield en Velocette waren al eerder ten onder gegaan.

Gedurende een korte periode leek het vooral in de B.S.A.-Triumph groep redelijk goed te gaan. Er werden enkele race-successen behaald en de B.S.A.'s en Triumphs waren vooral in de Verenigde Staten gewild. Dit leverde echter weer nieuwe problemen op. Vaak kon de fabriek niet aan de vraag voldoen en tot wanhoop van de dealers waren vervangende onderdelen meer dan eens niet leverbaar.

De slagvaardigheid van het concern was intussen ernstig verzwakt door een explosief toegenomen bureaucratisering van het ontwerp- en productieproces. De fusies en concentraties waren gepaard gegaan met een intocht van productie-planners, organisatie-deskundigen, marketing-specialisten, vliegtuig-ingenieurs en anderen die, zoals Hopwood sarcastisch opmerkt, misschien wel alles van duurzame gebruiks-artikelen, maar in ieder geval niets van motorfietsen afwisten.

Schamper citeert Hopwood één dezer nieuwe deskundigen, die na afloop van een directievergadering opgetogen verklaarde motorfietsen "great fun" te vinden.

OVERHEIDSSTEUN

In 1971 leed B.S.A.-Triumph een flink verlies. Een nieuwe

TRIUMPH

president-directeur en een geldinjectie van de bank brachten de groep tot een laatste krachtsinspanning. Hopwood kreeg opdracht een nieuwe reeks modellen te ontwikkelen. Hij greep de kans die hem eindelijk geboden werd en ontwierp een serie van 5 motorfietsen van 200 tot 1200cc, ultra-modern voor die tijd en naar alle waarschijnlijkheid in staat om de Japanse concurrentie het hoofd te bieden.

De ambitieuze plannen konden echter alleen verwezenlijkt worden met overheidssteun. Er werden onderhandelingen begonnen met het ministerie van Handel en Nijverheid (Department of Trade and Industry). Het ministerie bleek in principe bereid B.S.A.-Triumph de helpende hand te bieden, maar verbond daaraan de voorwaarde dat de groep zou fuseren met de enig overgebleven concurrent, de Norton-Villiers groep. De president-directeur van deze laatste groep, Dennis Poore, zou de nieuwe onderneming moeten leiden. B.S.A.-Triumph kon voor dit voorstel weinig enthousiasme opbrengen. Norton-Villiers was op dat moment ook al een doodzieke onderneming en Poore stond niet bekend als de progressieve ondernemer die het nieuwe concern nodig zou hebben.

Toen de aandelen van B.S.A.-Triumph plotseling hevig kelderen — de besprekingen met het ministerie waren uitgelekt — stond de groep met de rug tegen de muur. In mei 1973 was de laatste fusie uit de Engelse motor-geschiedenis een feit. De nieuwe onderneming kreeg de naam Norton-Villiers-Triumph.

De nieuwe president-directeur gaf al spoedig te kennen dat van riskante ondernemingen als het opzetten van een nieuwe reeks modellen geen sprake kon zijn. De beproefde, vertrouwde modellen zouden de nieuwe onderneming een goede marktpositie verschaffen. Het was het oude liedje, en al twee jaar later was ook de laatste grote motorfiets-fabriek ter ziele. Alleen in Meriden ploeterden de Triumph-getrouwen nog voort. Idealisme (iedereen verdiende ongeveer evenveel) en uitdunning van het werknemersbestand (van 700 in 1973 naar 180 in 1983) bleken echter niet genoeg om de moordende Japanse concurrentie het hoofd te bieden. Met deze laatste der Mohikanen is het nu dus ook afgelopen.

CONSERVATISME

De Britse merken zijn uiteindelijk niet aan de Japanners of aan de vakbonden, maar aan slecht management ten onder gegaan. Vooral het conservatisme in de jaren '50 en '60 en het latere onvermogen om in de merken-concentraties een slagvaardig beleid te voeren, zijn dodelijk geweest.

Dat de Japanners niet onoverwinnelijk zijn, wordt in Europa gedemonstreerd door B.M.W. in Duitsland en Moto Guzzi in Italië. Beide fabrieken leveren motoren die uitmunten in betrouwbaarheid en comfort en die de vergelijking met de Japanse motoren met glans kunnen doorstaan. Daar komt dan nog bij dat ze, in tegenstelling tot veel van de glitter-producenten uit het duizelingwekkende Japanse aanbod, een in een lange traditie verworven klasse bezitten.

De recente historie van B.M.W. bewijst trouwens dat ook een merk met een grote reputatie voortdurend moet investeren in de toekomst. Toen in het eind van de jaren zestig de B.M.W.-productie kelderde tot onder de 5000 stuks per jaar, stapte B.M.W. niet — zoals velen verwachtten — uit de motorfietsbranche. Integendeel, er werd in een nieuwe fabriek en in een nieuwe modellen-reeks geïnvesteerd. De inspanningen werden beloond. In 1971 was de verkoop weer tot 20.000 stuks gestegen. De revolutionaire watergekoelde viercylinder die BMW in deze maand uitbrengt, geeft opnieuw aan dat deze fabriek ervan overtuigd is dat de aanval de beste verdediging is.

Gelukkig is er na de Engelse motorfiets altijd nog het *heimwee* naar de Engelse motorfiets. Op het graf van de betreurde overledene is in Engeland een drukke nostalgie-industrie ontstaan. Een flink aantal bedrijven heeft zich toegelegd op het restaureren of herbouwen van klassieke modellen. Ze kunnen daarbij profiteren van diensten van toeleverings-industrieën, die zadels, uitlaten, voetrust-rubbers en andere onderdelen fabriceren alsof het nog 1958 was.

Menige ex-motorrijder valt ten prooi aan een diep verlangen om weer zo'n echte Norton, B.S.A. of Triumph te bezitten. Verteerd door spijt en heimwee stapt hij in zijn Toyota en gaat op zoek naar het model waarmee hij vroeger de schrik van de buurt was. Slaagt hij daar niet in, dan kan hij altijd nog een van de vele boeken over de Engelse klassieken kopen, de aan het zelfde onderwerp gewijde tijdschriften lezen of een cassette kopen waarop het geluid van zijn favoriete model is vastgelegd.

De twee maandbladen *Classic Bike* en *The Classic Motorcycle* vormen in deze nostalgie-golf een geval apart. Een licht gevoel van vervreemding is onvermijdelijk bij het ter hand nemen van deze prachtig uitgevoerde tijdschriften. Alsof ze gisteren de fabrieken verlieten, zo mooi worden de motoren gefotografeerd en zo opgetogen worden ze besproken. Hoogtepunten zijn de *roadtests*, waarin verslag wordt gedaan van de rijeigenschappen, de topsnelheid, het benzine-verbruik en de andere kwaliteiten van de twintig tot veertig jaar oude klassieken. Dit alles op serieuze toon, als ging het om het informeren van een breed kopers-publiek en om het signalement van een splinternieuwe motorfiets. Onweerstaanbare lectuur, kortom.

De testrijders zijn over het algemeen zeer positief in hun oordeel. Toch wordt zo nu en dan ook heel openhartig geconstateerd dat model X eigenlijk niet remde, model Y vreselijk trilde en dat de krukas van model Z een buitengewoon slechte reputatie had. Meestal wordt daar dan aan toegevoegd dat een tijdige oplossing van deze probleempjes de Britse motor-industrie misschien had kunnen redden. Misschien wel, maar misschien moeten we maar blij zijn dat het niet is gelukt. Het besef dat het nu allemaal echt voorbij is, maakt de klassieken nog mooier dan ze al waren.

Misschien zijn Engelse motorfietsen wel *gemaakt* voor nostalgie.

Bridge

Verzorgd door
H. Dorsman

Het verschil tussen bridge en BRIDGE.

Ach een beetje opvoedkunde kan geen kwaad. Nee, U, beginnend bridger, behoeft niet met een minderwaardigheids-complex rond te lopen. Bridge is een puur gezelligheids-spel. Omgekeerd, U behoeft zich niet superieur te voelen wanneer U op de Antillen eens een kampioenschaps-titel heeft weten te veroveren, want het bridge met grote B is net even iets anders. Een voorbeeld?

Als Uw verslaggever, in ieder geval pogend vriendelijk en beleefd te blijven tegen mijn tegenstanders, zat ik West tegen Kit Woolsey en Ed Manfield in de Wereld Olympiade in Biarritz Frankrijk.

	Sch. A K 9 Ha. 8 6 Ru. Q J Kl. Q 8 7 6 5 2	
Sch. J 7 6 4 2 Ha. Q 10 Ru. K 9 8 6 4 Kl. 3		Sch. 10 8 3 Ha. 9 7 4 2 Ru. A 7 2 Kl. K 10 9
	Sch. Q 5 Ha. [illegible] Ru. [illegible] Kl. [illegible]	

Via 1 SA van Zuid en 3SA van Noord was aan deze tafel de zaak bekeken (Kwetsbaar) Ik paste nu de REGEL VAN VEERTIEN toe om uit te kienen hoeveel punten mijn partner had (!): Trek Uw punten af van 14 en U weet hoeveel punten U partner heeft. Mijn (West) puntenaantal was zes, dus verwachtte ik 8 punten bij mijn Getrouwe, en was dus slechts één punt alsmin. Ik vond de uitkomst van Ruiten 6 en met de regel van elf kon Oost nu uitrekenen dat Zuid maar één kaart boven de 6 heeft!

(Tel het aantal kaarten boven de 6, die U ziet op tafel en in Uw hand op, bij het getal 6. Het verschil tussen elf en de uitkomst is het aantal kaarten boven de 6 die Zuid in hand heeft, dus Q J en A 7 zijn de vier kaarten boven de 6. [illegible] 10. Zuid heeft dus elf minus 10 = één kaart boven de 6 in hand).

Maar nu het grandioze spel van een Wereldspeler, Woolsey. Als West liet ik de tweede slag [illegible] naar Noords vrouw, om de verbinding niet mijn partner [illegible]. Woolsey sneed met klaveren Boer en speelde toen [illegible] voor mijn Koning. Geen enkele [illegible] ik dus maar mijn resterende ruitenslagen [illegible]. Maar mijn partner kwam in onoverkomelijke moeilijkheden. Hij moest zijn klaveren-dekking houden en ontdeed zich van twee schoppen. Ik ging er natuurlijk uit met een kleine schoppen, maar Woolsey speelde nu driemaal schoppen door en [illegible] dat ik 2 harten overhad en [illegible] ook twee harten, nog steeds kroonend met zijn klaveren K 10. Ik wil maar zeggen .... er is bridge en BRIDGE.

Voetbal voor, Beach boys na

WIE NIET STERK is, moet slim zijn. Dat is de opvatting van de zakelijke leiding van Team America, de ploeg van jonge, uitsluitend Amerikaanse voetbaltalenten, die de basis moet vormen voor het nieuwe nationale voetbal-elftal van de Verenigde Staten. Om vooral als eenheid ervaring op te doen, neemt Team America gewoon deel aan de Noordamerikaanse voetbalcompetitie, de NASL, en speelt het zijn thuis-wedstrijden in het grote Robert F. Kennedy-stadion van de hoofdstad. Dat is qua belangstelling van het publiek tot nu toe met een gemiddelde van 10.000 per wedstrijd in de grote kuip geen onverdeeld succes gebleken. Met uitzondering van het experiment waarmee Amerika's hard zwoegende voetbal-studenten werden gekoppeld aan de Beach Boys.

PAS DE DEUX

Een zo op het oog merkwaardige pas-de-deux van voetbal en popmuziek, maar in elk geval wel met een commercieel resultaat om van te watertanden. Meer dan 50.000 toeschouwers waren er ineens. Een aantal toeschouwers waarvan de spelers van Team America tevoren slechts konden dromen. Maar ze zaten er allemaal, toen zij uitraakten tegen de Fort Lauderdale Strikers en natuurlijk ook nog steeds toen vanwege de gelijke eindstand de wedstrijd op zijn Amerikaans met een zogenaamde 'shoot-out', oftewel strafschoppen in het voordeel van Team America, werd beslist. Want daarna kwamen de Beach Boys voor hun, in de prijs inbegrepen, concert. De grote tovenaar van deze succes-formule is Pax Productions uit San Diego; een topper als het er op aankomt om sport en amusement in één pakket aan de man te brengen. Dat bleek al meteen uit het experiment in Washington, dat zelfs de meest gedurfde verwachtingen overtrof. Want uiteindelijk kwamen er tweemaal zoveel belangstellenden dan in die meest gedurfde verwachtingen werd aangenomen. Woordvoerders van het bedrijf verzekerden dat Washington geen uitschieter is. En dat zij ook elders met dit samenspel opmerkelijke successen hebben behaald. Het geheim is in de eerste plaats de prijs, die de omvang van een koopje niet te boven mag gaan. Zeven dollar voor de ouderen en vier dollar voor de jeugd onder de 15 jaar, zijn naar Amerikaanse maatstaven volstrekt redelijke prijzen. En vervolgens de keuze van de muziek, die op een brede smaak moet zijn afgestemd. De Beach Boys lokken niet alleen de huidige jeugd, maar ook de ouderen die met hen zijn opgegroeid.

Charlie Daniels, de Oakridge Boys en Merle Haggard werken heel sterk in het country and western-genre. En ook groepen als Chicago, Jefferson Starship, America en Pablo Cruise hebben hun aantrekkingskracht op grote groepen belangstellenden bewezen. De vergelijking klinkt wat oneerbiedig, maar in feite gaat het om een soort rattenvanger van Hamelen-effect. Een grote baseball-wedstrijd in Cleveland, die op zondagmiddag nauwelijks 8000 toeschouwers trekt, maar op maandagavond in samenspel met een concert 47.000, is daarvan een duidelijk voorbeeld. Het bedrijf uit San Diego, dat zich voornamelijk concentreert op Baseball-wedstrijden en met het hier als publiekstrekker nog steeds moeilijk draaiende voetbal, voorlopig nog maar beperkt wil samenwerken, heeft dergelijke succes-voorbeelden genoeg.

„Wat voetbal betreft, moeten we hier blijven afwachten. Het is nog steeds het stiefkind van de Amerikaanse beroepssport. Ofschoon het onder de jeugd nog altijd steeds meer gespeeld wordt, blijft de publieke belangstelling voor de grote wedstrijden duidelijk achter. Met onze succes-formule proberen we of het mogelijk is potientiële belangstellenden er met hun haren bij te slepen. Vandaar ons experiment met Team America, dat we van de zomer zullen herhalen."

Aan het woord Fred Moore, die dit alles uitgevonden lijkt te hebben, dus president is van Pax Productions. Zijn rechterhand en onmisbare schakel in dit succes is Chip Monck, bijgenaamd Woodstock, omdat hij dat legendarische popfestival en ook die van Monterey en Altamont, heeft opgezet. Moore is de handige zakenman, Monck de grote regisseur, die met een heel team van medewerkers een opzetschema heeft weten uit te werken, dat nauwelijks 20 minuten na de sport-wedstrijden het stadion compleet met podia en luidsprekers klaar is voor het popconcert. De onderbreking voor de opbouw-in-sneltrein-vaart, weet hij telkens handig op te vul[len] door het inzetten van tiental[len] clowns, dansmeisjes, acrobat[en] die hun kunsten vertonen, ma[ar] tegelijkertijd onopvallend vo[or] het publiek ook een rol spelen [bij] het uitleggen van lijnen volge[ns] welke het zorgvuldig ingest[u]deerde opbouw-patroon wor[dt] uitgevoerd.

„Waar wij ook komen, mak[en] we eerst een grondige studie va[n] het stadion en zijn mogelijkheden. Bij die mogelijkheden [pas]sen wij onze voorbereidingen aan." Moore en Monck hebben hun prioriteiten keurig op een rijtje. Maar zij geloven het sportklanten meer publiek op [illegible] gen kracht. Dus wat zien zij nu in een dubbel-verbond waarin het publiek de sportstrijd negeert en alleen komt [illegible] dagen voor het popconcert. [illegible] rechtstreeks antwoord krijg[en] we niet. Want dat was volgens Moore en Monck ook volstrekt overbodig. Hun ervaringen hadden immers uitgewezen dat ruim 90 procent van de belangstellenden altijd ruimschoots halverwege het sport-evenement binnen was. Dus in elk geval geruime tijd naar voetbal of baseball heeft gekeken, alvorens te luisteren naar het ook geboden pop- of rockconcert. Als promotie voor voetbal en baseball w[ordt] daarmee aan de op[zet] ruimschoots voldaan. (Art[ikel] van Haye Thomas uit Was[h]hington in de Haagsche Co[u]rant.)

Amiguitunan konta

Kordinashon: Pòpi Muzo

KON A BAI E simannan aki? Skol a bai dushi? I kon ta ku e kalor? E siman aki trobe nos kuenta ta adaptá for di un buki di historianan di otro tera; mi ta spera ku bosonan lo gusté. Kon a bai ku e festival di kanto? Boso a bai gosa nos muchanan kanta? Un pabien di kurason ta bai tantu na e ganadornan komo na e organisadornan ku ta Asosashon di Musikonan. Hopi aña mas di bida i hopi festival mas.

Perul i e sòmnan di mal

UN DIA TABATIN un mama, un tata i un yu hòmber. E yu tabata yama Perul. Su mama ku su tata tabata stima Perul masha pasobra Perul tabata masha lif mes. E ta tende bon ora bo bisé un kos; e ta gusta yuda tur hende i na skol tambe e tabata hasi su bèst basta bon. Ta un problema so e tabatin i esei tabata trahamentu di sòm. Prinsipalmente e sòmnan di mal tabata forma un problema pe.

Ni maske kuantu mener spliké nan, ni maske kuantu mai ku pai yudé ku nan, pober Perul no por bini bei ta kon e mester traha e sòmnan ei.

TA PESEI ORA e haña su rapòrt semper tin un mal punt riba dje, esta e punt pa trahamentu di sòm. E kos aki tabata molestia Perul masha. E tabatin gana di haña un rapòrt ku punt bunita so. El a bringa, bringa te el a logra di siña tafel di 10 for di su kabes. Pero ora e haña un sòm manera 4x6+.=30, e ta brua kompletamente. 4x6 ta.... ta... ta... ahan si 4x6 ta 24. Awor ta kuantu bo tin ku pone aserka pe bira trinta. Esei si ta un kos ku Perul no por a sali for di dje, ni maske kon e pensa i kibra su kabes.

PAI A PURBA di spliké kon pa solushona e problema aki, pero ta manera ta un paña tin mara na su sintí. I ora pai a bai trabou, pai tabata konta pai su chèf, ku ta un hòmber masha sabí, ki problema e tin ku Perul ku trahamentu di sòm. E chèf a hari i e di: Mi ta kere mi tin un solushon pa Perul. Dia mi tabata chikitu, mi tabatin e mesun problema ku Perul i un tio di mi a bini ku un solushon tremendo. Mi mes ta pasa na bo kas awe tardi i lo mi kòmbersa ku Perul. Ta di kompronde ku Pai a keda masha kontentu mes. Pero manera el a priminti su chèf, e no a bisa Perul nada. Ora Perul tabata sintá ta traha su sòmnan i kunsumi manera ta su kustumber tur atardi, el a tende un hende bati na porta. El a kore bai habri porta i el a mira ku ta e shon ku pai tabata traha serka dje a bin hasi nan un bishita.

PAI KU MAI ku shon Bernard a sinta den sala ta bebe nan kòfi i kòmbersa, mientras Perul tabata kibra kabes ku e sòmnan fastioso. Den esei shon Bernard a lanta bin para banda di dje i puntré: I Perul, kon ta bai ku e sòmnan ku bo ta trahando ei? Perul pober, a spanta te el a kuminsa gaggea..

WEL, SHON SA, mi no por traha sssòm muchu bon. E shon a kue Perul su buki i el a wak e sòmnan i e di: Ta nèt e mesun sòmnan ku ami tampoko no por a traha bon dia mi tabata chikitu. Pero danki Dios pa mi brel ma bin siñanan bon bon. Un brel? Un brel pa traha sòm? Nunka Perul no a tende di algu asina. Pero su kurason a dal un buèlta di kontentu. Podisé su tata tambe por a buska un brel asina pe. Shon Bernard a kinipi Pai un wowo i pai di: Ta na unda nan ta bende e sorto di brelnan ei? Shon Bernard di: Wèl, mañan ora bo bini trabou lo mi wak ku mi por haña mi brel bieu pa Perul.

PERO PERUL, korda bon, e sekretu ta esaki: Abo ta yuda e brel pensa, anto e brel ta yudabu traha sòm. Ba kompronde? Sigur sigur, shon Bernard! Ma kompronde. Su manisé atardi Perul tabata sintá tras di porta ta warda pai bini. Pai, pai a bin ke brel? Sigur no mi yu! Até brel aki! I pai a duna Perul un sakitu ku un brel bunita asina aden. Perul no a pèrdè pa gana. El a kai sinta i kuminsa traha su sòmnan. 2x7+.=22. 2x7 ta.... ta.... 14. Pone kuantu ariba pa bira... pa bira... 20.... pone 7... no.... pone 6 ariba ta bira binti pero e mester bira 22... anto e mester di 2 mas. Zuiver zuiver! E brel ta yuda! Basta bo pensa bon i yuda e brel, e brel ta yudabu!

FOR DI E dia ei tur Perul su sòmnan tabata bon. I Perul no a kompronde e maña! Basta bo pensa bon i tuma tempu bo mes ta saka bo sòmnan. E brel tabata solamente un ilushon. Ta te dia ku Perul a kaba di kita skol, pai a bin splikele kon ta e mes a traha tur su sòmnan i ku e brel tabata solamente un manera pa e siña yuda su kurpa.

Nos mes ta traha

AWE NOS TA BAN traha algun paharito di felt..chenillebûms i für. Bo por usa nan pa adòrno òf pa traha un mobil. Bo mester di dos bala di katuna ku bo ta fura ku mea bieu. Un bala pa e kabes, un bala pa kurpa dje para. Bo ta plak felpa riba e balanan. Despues bo ta plak chenillebûms pa su alanan. E pik tambe bo ta traha ku chenillebûms. Anto ora bo ta tur kla bo ta plak e für na parti abou dje kurpa i bo ta peña e für largue bai kaba den e rabu. Ku felpa blanku i pretu bo ta pone su dos wowonan i kla bo paharito ta. Bo por usele pa dòrno piñata of algu asina.

Dikkie Muis

DIKKIE MUIS HEETTE NIET voor niets zo. Oh nee. Dikkie Muis was het dikste muisje uit de mondi. En geen wonder, Dikkie at de hele dag, zoete worteltjes van allerlei planten uit de mondi, shimarucu's, mango's en warmoesbladen. En af en toe een stukje kaas bij de kaboutertjes. "Ik moest je eigenlijk geen kaas meer geven", zuchtte Poetsje elke keer weer. "Je wordt veel te dik en als er eens een grote wilde kat langs komt, kun je niet eens meer weglopen". "Oh, die komen toch haast nooit hier in de buurt", piepte Dikkie dan zorgeloos en keek het kabouter-vrouwtje zo smekend aan dat ze hem nog maar een stukje kaas gaf. Maar het lekkerst vond Dikkie maiskorreltjes. Daar kon je lekker op knabbelen. Jammer dat het maisveld van Shon Wan zo ver weg was en ze er maar zo weinig naar toe konden gaan.

MAAR OP EEN MORGEN stond Dikkie Muis op en zei tegen zijn broertjes: "Weten jullie wat ik vannacht gedroomd heb! Dat we een reuzen-maiskolf gevonden hadden. Met maiskorrels zo groot als dadels. Ai, wat zag hij er lekker uit! Maar net toen ik ervan wilde eten werd ik wakker. "Dikkie Muis zuchtte ervan. "Zelfs 's morgens vroeg als hij nog maar net wakker is, denkt hij al aan eten!" piepten zijn broertjes. "Vooruit, maak liever je bed op!" Maar terwijl Dikkie Muis met zijn voorpootjes het gras van zijn bedje opschudde, het met zijn staartje weer glad streek en samen met zijn broertjes van een mango smulde, moest hij toch nog steeds aan die grote maiskolf denken. En opeens nam hij een besluit. "Ik ga vandaag naar het maisveld van Shon Wan", zei hij tegen zijn broertjes. "Maar we zijn er pas vorige week nog geweest", piepten die. "Maar toen hebben we niks kunnen eten omdat er een kat rondliep", zei Dikkie verontwaardigd. "Juist", knikten zijn broertjes. "En vanwege die kat gaan we er voorlopig niet meer naar toe. Het is te gevaarlijk".

"IK BEN VEEL TE slim om me zo maar door zo'n stomme kat te laten pakken", zei Dikkie met zijn neus in de lucht. "Je bent ook veel te dik", zei een van zijn broertjes. "Je kunt niet eens goed hardlopen". Maar Dikkie luisterde al niet meer en stapte het muizennestje uit. "Als dat maar goed afloopt", zuchtten zijn broertjes angstig. Dikkie was daar helemaal niet bang

Door Nel Basilio

voor. Hij huppelde vrolijk naar het maisveld van Shon Wan en zag al gauw een grote maiskolf op de grond liggen. Natuurlijk niet zo groot als die uit zijn droom. Maar deze verdween tenminste niet toen hij zijn scherpe tanden in de eerste korrel zette. En de kat? Daar dacht Dikkie Muis zelfs niet aan. Hij knabbelde de korrel op zijn gemak op, likte zijn lippen af en begon aan de tweede. En de derde en de vierde. En omdat hij maar tot vier kon tellen, wist hij niet hoeveel meer hij er nog opat. Maar dat het er een heleboel waren, was wel te zien aan de lege maiskolf en de dikke buik van Dikkie.

"OEF!" ZUCHTTE hij voldaan. "Dat was lekker. En nu een dutje. Ai, wat heerlijk is het muizeleven". Maar toen hij zich omkeerde stond daar plotseling.......de kat van Shon Wan voor zijn neus! "Aha", zei de kat, "jij wou dus de mais van mijn baas opeten, brutale muis dat je bent. Maar ik ben blij dat je gekomen bent, want ik lust best zo'n lekker dik muisje als jij". "Help!" piepte Dikkie Muis verschrikt. Hij probeerde weg te lopen, maar zijn buikje sleepte bijna over de grond door alle maiskorrels die erin zaten. "Hahaha", lachtte de kat gemeen en gaf hem een zetje met haar poot. "Help, help!" Dikkie rolde over de grond en leek wel een rolmopsje inplaats van een muis. Had hij toch maar naar zijn broertjes geluisterd, dacht hij verdrietig. Nu zou hij door de kat opgegeten worden en hen nooit meer terug zien.

DE KAT ZWAAIDE met zijn staart en zat klaar om boven op Dikkie Muis te springen. "Miauw!!" schreeuwde hij en rillend van angst deed Dikkie zijn ogen dicht. Nu zou het gebeuren. Oh! Maar er gebeurde niets. Voorzichtig deed Dikkie één oog open. De kat was weg! En toen hij zijn tweede oog ook open deed, zag hij zijn broertjes samen met kabouter Brr daar voor zich staan. "W..waar is h..hij, de k..k..kat?" "Weg", lachte kabouter Brr. En zijn broertjes schreeuwden allemaal door elkaar om te vertellen, hoe dat kon. "Kabouter Brr heeft stiekem een touw om zijn staart gebonden, toen hij met jou bezig was. Hij had niets in de gaten. Dacht natuurlijk alleen maar aan dikke muisjes. En toen hebben we met ons allen aan dat touw getrokken. Je had het moeten zien! Hij vloog wel een meter de lucht in. En daarna rende hij weg met dat touw nog aan zijn staart!"

"DANK JE WEL, kabouter Brr", zuchtte Dikkie Muis, nog wel een beetje bibberig, "omdat je mijn leven gered hebt." En zonder verder nog iets te zeggen, liep hij naar huis, zo ver mogelijk van die kat van Shon Wan weg! Maar vanaf die dag at Dikkie zo weinig, dat hij al gauw net zo mager als zijn broertjes was. En hij heeft er wel voor gezorgd, dat de kat van shon Wan hem niet nog eens te pakken kreeg.

Puzzel en win een prijs

WINNARES van de vorige keer:

Araceli Chundro
Biesheuvel 6,
Curaçao.

Zij kan langs komen (**Redactie Amigoe, Scherpenheuvel z/n, tot 15.00 uur**) om haar prijs op te halen.

OPLOSSING van de vorige keer:

TREDE
RADAR
EDELE
DALEN
EREND

PUZZEL van deze week:

HORIZONTAAL: 1. Vloeibare stof; 5 deel van de mond; 8. en andere (afkorting); 10. bloedbuis; 11. getal; 12. plaats; 14. net doen of iemand er niet is; 16. kant van een rivier; 17. kluit; 18. deel van een boom; 20. een zekere; 21. cum suis (afkorting); 23. slede; 24. la; 27. niet helder; 30. en dergelijke (afkorting); 31. afbeelding van een heilige; 33. getal; 35. neen; 37. bloem, symbool van de reinheid; 39. nummers (afkorting); 40. lengtemaat; 42. slot; 44. niet ziek meer; 45. voor de middag (afkorting); 46. achter; 48. voegwoord; 49. maal; 50. S'il vous plaît (afkorting); 52. kippenhok; 53. van koper; 56. nee; 57. hoeveelheid; 58. lade.

VERTIKAAL: 1. Onvast staan; 2. stand der edelen; 3. krediet; 4. eer bewijzen; 5. verblijfplaats van doek; 6. het verbrande deel van een sigaret; 7. gebiedende wijs van doen; 8. zie vier vertikaal; 9. gauw een antwoord klaar hebbend; 11. zij; 13. rechtop; 15. Ronde Tafel Conferentie (afkorting); 16. in orde; 19. naamloos; 22. ferm; 23. hoofd van een klooster; 25. adem halen; 26. legt een kip; 28. opgerold iets; 29. studeren; 32. bedekking voor mensen; 34. Nederlandse Spoorwegen (afkorting); 36. derde persoon enkelvoud van eten; 38. zie 26 vertikaal; 41. sein; 43. deel van het lichaam; 44. deel van een mens; 45. ark; 47. meisjesnaam; 50. spade; 51. Public Relations (afkorting); 52. muzieknoot; 54. Oude Testament (afkorting); 55. oude lengtemaat.

1	2	3	4		■	5	6		7	■	8	9
10				■	11			■	12	13		
14				15			■	16				
17					■	18	19		■	20		
	■		■	21	22	■		■	23		■	
24	25		26	■	27	28					29	■
30		■	31	32				■	33			34
35		36	■	37			38	■	39			
■	40		41			■	42		43			■
44					■	45		■		■	46	47
48		■	49				■	50		51	■	
	■	52			■	53	54				55	
56				■	57					■	58	

Onder degenen die alle antwoorden goed hebben, verloten we een waardebon van **NAf.15,-** van Augustinus Boekhandel. Succes!
De oplossing en de gelukkige winnaar(es) zullen op de kinderpagina van **23 september 1983** worden bekend gemaakt.
Kinderen die de puzzel hebben opgelost, kunnen die vóór **22 september 1983** opsturen naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer H.Linkels, P.O.Box 122, Bonaire.
Duidelijk op de enveloppe vermelden: **KINDERPUZZEL.**

Masedonia

Reseta di Bunchi Römer

Mester di:

2 apel grandi, kaská
2 apelsina, kaská
2 kûp di patia
1 kûp di milon
1 kûp di papaya

2 bakoba, huntá ku lamunchi
Yerba bueno, pa adorno
Marinade.

djus di 1 lamunchi
1 palu di kané
1/4telep di kruitnagel hinté
1/4telep di allspice hinté
1/4 kûp di Curacao likur
1 kuchara di yerba bueno, kòrtá, chikí.

Pa: 6 à 8 persona
Pa e **Marinade** mester di:

1/4kûp di suku
1/2kûp di awa

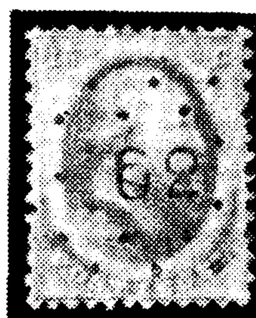
Moda di prepará:

1. Kòrta e frutanan na blòki (no muchu chikí). Mester tin mas o menos 2 kûp di kada fruta.
2. Buta e frutanan den un "bowl".
3. Kombiná e suku, e awa i e lamunchi den un paila chikí.
4. Mara e spesereinan den un gasa i butanan huntu ku e líkido.
5. Laga e marinada keinta riba stof abou, pa mas o menos 3 minút. E marinada mester ta tapá. Ora e ta bon kayente, ta bahé for di kandela i lagé fria.
6. Saka e spesereinan i brua e likûr i e yerba bueno aden.
7. Bashé riba e frutanan i laga e Masedonia para den frizjidèr durante un anochi, promé ku sirbié. Dòrné ku algun ramita di yerba bueno.

Postzegels

TERUG VAN WEGGEWEEST. Een paar maanden gedwongen rust plat op de rug. Een halve bibliotheek uitgelezen, want schrijven of tikken is er in die houding niet bij. Ergens in een Amerikaanse paperback stonden de tien geboden voor een postzegel-verzamelaar. Dat „geboden" klinkt nogal autoritair in de moderne tijd. Vervang het dan maar door „raadgevingen". Kent u ze? Ik heb me aan een vertaling gewaagd.

Bij voorbaat excuus voor de fouten. Daar gaan we:

Gebruik nooit lijm of plakband (plastic of papieren) om een postzegel in een album te bevestigen. Kies voor postzegelplakkertjes of klemstroken, waarvan de onschadelijkheid onomstotelijk vaststaat.

Wanneer u zich met postfrisse zegels bezig houdt, gebruik dan altijd een postzegel-pincet. Nog beter: wanneer u op de postzegel-hobby toer is, hanteer dan steeds een postzegel-pincet.

Behandel uw postzegels met de nodige zorg. Klem ze niet in een doos of kistje, waarbij ze breuken en schrammen in het beeldvlak kunnen oplopen.

Wanneer u postzegelplakkertjes of klemstroken gebruikt, bevochtig ze dan zo min mogelijk.

De gom aan de achterzijde van een zegel is bedoeld om te plakken en praktisch elke postzegel plakt onmiddelijk wanneer er vocht in de nabijheid komt. Bewaar daarom uw postzegels steevast op de droogste plek in uw huis.

Berg uw postzegelalbums in een verticale positie op; nooit horizontaal.

Sluit uw postzegelalbums nimmer luchtdicht weg; bij totale afgeslotenheid gaat elke papiersoort verstikken.

Krijgt u een gehele enveloppe in handen, overtuig u dan eerst of de zegel met de enveloppe samen misschien een bijzonderheid is. Begin dus niet meteen met afscheuren of afweken.

Denk er aan, dat sommige landen postzegels hebben uitgegeven met watergevoelige kleuren. Raadpleeg bij twijfelgevallen een ter zake dienende kataloog.

Zorg dat uw postzegelhobby een hobby blijft; het kan u uw gehele leven door plezier geven.

Tot de volgende keer!

M. ARVIS

HET PAARD

WILLEMSTAD — Er zijn vele politiemannen in ons korps, die een hobby hebben. Je hebt duikers, vissers, sleutelaars, geluidsjagers, sport-beoefenaars, philatelisten, fotografen, krantenlezers en helemaal-niksdoeners. Kortom, te veel om op te noemen. Nu is een hobby bedrijven beslist een prettige en tevens zeer nuttige zaak. Men ontspant zich en brengt niet de zorgen en beslommeringen van de vaak enerverende dienst mee naar huis. Een hobby zorgt ervoor, dat men twee werelden heeft om in te leven. Dat men ook wel eens tegenslagen kan ontmoeten in zijn hobby, bewijst het navolgende, ware, nogal droevige verhaal.

Bij de Havenpolitie hadden wij destijds een collega hobby-ist, die naar de welluidende naam Tyron luisterde. Tyron liefhebberde in paarden, aanvankelijk zonder eigen paard. Geregeld leende hij van een goede vriend een paard en ruiterde er dan op een vrije dag flink op los. Tyron was volkomen weg van paarden.

Reeds jaren had hij met de gedachte gespeeld, eens een eigen paard te mogen bezitten. Het salaris was krap en altijd kwamen er weer onverwachte financiële tegenvallers om de hoek kijken, met het gevolg dat er van het kopen van een eigen rijpaard, vooralsnog niets terecht kwam. ook deze hartewens werd opgestapeld bij alle andere vrome wensen........ totdat onze paardenliefhebber met buitenlands verlof naar Zuid-Amerika ging.

Dit gedeelte van de wereld was nog betrekkelijk goedkoop en hij deed het tijdens zijn vakantie zuinig aan, met de bedoeling wat van zijn verlof-salaris over te houden, om dan met dat bedrag zijn lang gekoesterde wens in vervulling te zien gaan en in Zuid-Amerika een mooi telgangertje letterlijk en figuurlijk op de kop te tikken en naar Curacao te transporteren.

Nu is het kopen van een paard in Zuid-Amerika een klein kunstje. Het uitvoeren van zo'n edel beest naar het buitenland is een geheel andere aangelegenheid, die onoverkomenlijke moeilijkheden voor paardenkoper Tyron opleverden.

Er kwamen zoveel veterinaire papieren, douane-formaliteiten, steekpenningen en omkoperijen aan te pas, dat Tyron er voorlopig maar van af zag en het paard in de Chileense weide liet, waar het was, wel een beetje spijtig.

Gedurende zijn vakantie echter, liep hij in Argentinië een zadelmaker tegen het lijf. De verleiding werd voor hem te groot en hij liet de man een prachtig Argentijns zadel maken, versierd met zilverbeslag, voor een, naar Curacaose begrippen bespottelijk lage prijs en kreeg er bovendien nog een prachtig bewerkt hoofdstel op de koop toe bij cadeau.

Nu stond dan meteen zijn plan vast. Bij een zadel en een hoofdstel behoort een paard. Tyron moest en hij zou, kostte wat het kostte, een eigen paard hebben.

Hij had nu een wat beter plan. Tyron bekortte zijn vakantie in Zuid-Amerika en keerde terug naar zijn geliefd eiland, echter niet voor lang.

De volgende dag nam hij het vliegtuig naar Santo Domingo, met de bedoeling om daar het reeds zo lang begeerde paard te kopen. Dit was verder geen moeilijke zaak meer voor Tyron, daar hij in Santo Domingo nog een paar verre familieleden had wonen, die hem graag met door hem betaalde raad en daad bijstonden. Wel moest hij met vierhonderd keihard-groene Amerikaanse dollars op tafel komen, maar daar was dan een geïmproviseerde krat-achtige paardenstal en het vervoer, van ergens honderd kilometer uit de bewoonde wereld, per gammele truck, bij inbegrepen. Voor Dominikaanse begrippen, een grijpstuiver.

Tyron maakte de tocht in de truck om het paard te gaan kopen, zelf mee. Het nam twee volle dagen in beslag, voordat man en paard in de haven van Santo Domingo terugkeerden. Hi was erg tevreden met zijn koop. Het was in één woord een pracht paard. Goudbruin van kleur, met donkerbruine manen, staart en oren. Een echt parade-paardje was het.

Tyron zag zichzelf al, met een breedgerande cowboy-hoed op het hoofd, als een echte caballero op zijn paard gezeten, langs de Curacaose dreven rijden, bewonderd nagestaard door vele Curaçaose schonen, want ook voor het vrouwelijk schoon had hij een zwak.

Na wat zoeken werd een Dominikaanse schoener gevonden, die naar Curaçao zou zeilen. Erg comfortabel was de schoener niet, maar een betere scheepvaart-verbinding was er op dat ogenblik niet voorhanden. Het transport per vliegtuig was voor Tyron te kostbaar.

Het paard met bijgeleverde stal en al werd aan boord gehesen en op het voordek zeevast gesjord. Een andere en betere plaats was er niet. Er werd voor vijf dagen haver en hooi meegegeven, alsmede een extra olievat met drinkwater. Onze ruiter nam het vliegtuig terug naar Curacao en ging meteen aan het werk om de laatste dagen van zijn vakantie te benutten.

Hij kocht voor tweehonderd gulden aan planken en dakplaten en bouwde op een stukje cunucu achter het huis van zijn grootmoeder, ergens buiten de stad, een stevige paardenstal. Verder ging Tyron in spanning en vol blijde verwachting de komst van zijn ros zitten afwachten.

Toen er vier lange dagen verstreken waren, zag je hem steeds op het rif aan de zeekant staan turen of hij nog geen zeil in zicht zag komen. Na vijf dagen ongeduldig wachten, viel er nog steeds geen schoener te bespeuren. Toch wist hij zeker dat het scheepje, met zijn kostbare lading op het voordek, vanuit Santo Domingo naar Curaçao was vertrokken. Op de dag van vertrek had de Dominikaanse schipper, hem, een door hem vooruit betaald telegram toegestuurd en er zelfs nog een stevige borrel van en op gedronken. Ja, dat telegram was ruimschoots betaald geweest. Tyron had zijn zaken in ieder geval tot in de puntjes geregeld.

Toch begon hij zich ernstig ongerust te maken. De schoener was ver over tijd. 's Nachts kon hij er niet meer van slapen. Als het scheepje maar niet was vergaan. Af en toe leende hij stiekum de verrekijker van de Havenpolitie om er de zee mee af te spieden. Wat er ook aan de horizon opdoemde, de langverwachte schoener niet!

Eindelijk, in de vroege morgenuren van de zevende dag, verscheen dan de schoener op de rede van Willemstad. De Dominikaanse vlag wapperde fris, halfstok van de gaffel, maar dat was om de aandacht te trekken van de Seinpost op Fort Nassau, teneinde zo gauw mogelijk de loods aan boord te krijgen.

Uit de verhalenbundel "Strange People in a crazy Harbour, door: Henk A.KLOMP.

Tyron reed vliegensvlug met zijn auto naar de Handelskade, alwaar de schoener zou afmeren. Eindelijk was het dan zo ver. Na een half uurtje werd de "ALTAGRACIA" binnengesleept door een motorvlet van de Havendienst en aan de kade vastgemeerd.

Tot Tyrons grote schrik was het paard echter nergens op het voordek te bespeuren. Hij klampte zich nog even aan de hoop vast, dat men het paard toch nog ergens in het ruim had weten te frommelen, om het tegen overslaande golven te beschermen. Hij liet deze gedachte maar weer meteen varen, toen hij op het voordek van de schoener, een stapeltje in elkaar getrapt wrakhout zag liggen, kennelijk afkomstig van de versplinterde paardenstal.

De schipper sprong aan de wal en kwam met een arremoedig gezicht naar hem toe, terwijl hij in één van zijn handen iets omhoog hield. Tyron kon dat "iets" niet direkt thuisbrengen, maar bij nadere beschouwing, bleken het, tot zijn grote ontzetting, twee afgesneden donkerbruine paardeoren te zijn, die aan een viezig touwtje bengelden. De schipper deelde hem mede dat zij in de staart van een orkaan waren terecht gekomen en dat het paard door de overslaande golven uit zijn stal was geslagen en gedood. Alvorens het overleden paard overboord te zetten, hadden zij de oren afgesneden, als stukken van overtuiging. De tranen sprongen onze paarden-vriend in de ogen en er schoot een grote brok in zijn keel. Zijn paardenwereld stortte op slag voor hem ineen.

Toen hij diepbedroefd thuis kwam, haalde hij uit de koelkast een fles whisky, die hij eens van een kapitein aan boord had gekregen. Binnen een half uur had hij zich bedronken.........

Voor de lezer, die juist ook een traantje wegpinkte, wees gerust, Tyron heeft reeds lang een ander paard en wat voor één, een pracht-hengst!

State Department:

Clark niet belangrijker van minister Shultz

WASHINGTON — Een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken heeft verklaard dat berichten dat de Nationale-veiligheidsadviseur van het Witte Huis minister Shultz heeft vervangen als de belangrijkste strateeg op het gebied van de buitenlandse politiek "eenvoudig niet waar" zijn.

In een verhaal van de Washington Post onder de titel "Shultz niet langer beschouwd als drijvende kracht in buitenlandse politiek" stond dat Clark nu de belangrijkste strateeg voor buitenlandse aangelegenheden was. "Ik zou willen zeggen dat de nadruk in de kop (van de Post) en een flink deel van het verhaal eenvoudig niet waar zijn", aldus Alan Romberg. "En ik denk dat als U met rechter Clark praat, hij het daarmee een zou zijn". Shultz, die aan een vakantie in Massachusetts begon, blijft "de belangrijkste adviseur op het gebied van de buitenlandse politiek", zei hij.

Gevraagd naar berichten in de Post, Newsweek en New York Times dat Shultz verbolgen was over de groeiende invloed van Clark op het buitenlands beleid zei hij dat de minister zelf verscheidene verklaringen over rechter Clark heeft afgelegd en over de samenwerking tussen hen. "Ik geloof niet dat ik daarover hoef uit te weiden".

GEORGE SHULTZ ...gefrustreerd...

Newsweek meldde dat Shultz zo gefrustreerd was dat hij een paar weken geleden naar het ovale vertrek van het Witte Huis was gegaan en president Reagan had meegedeeld dat hij net zo goed naar Californie zou kunnen terugkeren als men belangrijke politieke beslissingen bleef nemen buiten hem om. Shultz sprak het bericht tegen. Maar regeringskringen zeiden dat Shultz kort geleden bij Reagan had geklaagd dat besluiten, waaronder het zenden van Amerikaanse grond- en marinetroepen naar Centraal-Amerika, buiten hem om waren genomen.

Wereldenergie verbruik minder groot dan verwacht

LONDEN — Het wereldenergie-verbruik zal de volgende eeuw kleiner zijn dan tot nu toe werd aangenomen. In 2000 zal er tussen de tien en twaalf miljard ton olie-equivalent worden gebruikt in plaats van tussen de twaalf en veertien miljard ton zoals eerder is geraamd. Dit heeft Sven Hultin, voorzitter van de uitvoerende raad van de Wereldenergie-conferentie, gezegd tijdens het wereldolie-congres in Londen.

In 2020 zal er tussen de dertien en achttien miljard ton olie-equivalent aan energie worden verbruikt. Eerder was uitgegaan van een verbruik van achttien tot 23 miljard ton. Olie zal in 2000 maar dertig procent van het verbruik uitmaken en in 2020 misschien maar twintig procent. In 1978 was dat veertig procent, aldus Hultin. Steenkool en kernenergie zullen in het grootste deel van het energieverbruik voorzien. De gewijzigde ramingen laten plaats voor de ontwikkeling van nieuwe energiebronnen, zoals zonne-energie, zo verklaarde Hultin.

GROOTHEID

We kleden ons gaarne zodanig aan dat we boven de anderen staan

wat is dat toch? ik denk een aangeboren grootheidswaan

Pinochet tien jaar aan macht

In Chili heerst de vrijheid van het geld

ROTTERDAM — Een welgevormde, gevleugelde godin siert het Chileense muntstuk van tien peso. Onder haar staat "Vrijheid" en de datum 11 september 1973, de dag waarop de socialistische president Salvador Allende vermoord werd. Sindsdien heerst in Chili de vrijheid van het geld. Onder het bewind van generalissimo Augusto Pinochet is geëxperimenteerd met de meest vulgaire vorm van economisch liberalisme. "Sociale markteconomie" doopten de technocraten hun model, dat geïnspireerd was door de theorieën van Milton Friedman, economisch hoogleraar aan de Universiteit van Chicago. "Los Chicago-boys" worden zijn volgelingen in Chili genoemd. Zo begint Roel Janssen een beschouwing in NRC/Handelsblad.

In de krant El Mercurio, de spreekbuis van de oligarchie en van het bewind, staat een dagelijkse rubriek onder de kop "Tien jaar geleden". Daarin worden herinneringen opgehaald aan de chaotische laatste maanden van de regering Allende. Allende's Unidad Popular maakte er op economisch gebied een puinhoop van.

De linkse partijen hadden onderling hooglopende ruzie en vertrouwden elkaar voor geen cent. Naast iedere communistische ambtenaar moest een socialist worden benoemd of andersom. Er werd meer gedemonstreerd en gedebatteerd dan gewerkt. De VS voerden een economische boycot uit en de Sovjet-Unie weigerde categorisch om het geplaagde Chili ook maar iets te helpen.

Ironisch genoeg voor El Mercurio is de situatie op het ogenblik nog veel slechter dan tien jaar geleden, "Onder Frei (de voorganger van Allende) en Allende, of onder welke president dan ook, hebben we het niet zo slecht gehad als nu", zei Carlos Podlech,- de voorzitter van de Bond van graanverbouwers het vorig jaar. Na deze kritische opmerking werd hij voor drie maanden het land uitgezet. In 1973 had hij de coup van Pinochet nog met champagne gevierd.

De werkloosheid is nu opgelopen tot een derde van de beroepsbevolking, de 470.000 mensen die zijn ingeschakeld bij de werkverschaffing meegerekend. Dat zijn vooral vrouwen die de plantsoenen van Santiago — de meest opgeruimde stad van Latijns-Amerika — bijhouden en daarvoor een derde van het wettelijk vastgestelde minimumloon van 240 gulden in de maand verdienen. Meestal zijn die vrouwen de enigen met een inkomen voor een uitgebreide familie.

ELLEBOGEN

De technocraten geloofden heilig dat het pure, ongecontroleerde kapitalisme de Chileense economie zou moderniseren. De termen waren nog niet uitgevonden, maar in Chili is gepionierd met privatisering, de-regulering en de nieuwe ellebogenmaatschappij.

Meer dan 400, meestal verliesgevende en inefficiënt geleide staatsbedrijven werden aan particulieren overgedaan. Slechts de kopermijnen bleven staatseigendom. Het ziekenfonds werd in particuliere handen gegeven. Tweederde van het door Allende onteigende land werd aan de groot-grondbezitters teruggegeven. Chili trok zich in 1976 terug uit het Andes-pact, omdat dit verdrag voor economische integratie voorstander van marktafspraken is.

De inflatie werd teruggedrongen van 1000 procent tot 10 procent in 1981. Even bedroeg Chili's inflatie dat jaar zelfs nul. Het was de triomf van het monetarisme. De meest beschermde economie ter wereld, met invoertarieven van meer dan honderd procent, werd het meest open land ter wereld. In 1979 werden alle invoer-tarieven gelijkgeschakeld op 10 procent. Chili werd overspoeld door goedkopere buitenlandse produkten, de nationale industrie die in de voorafgaande 40 jaar was opgebouwd, werd in enkele jaren afgebroken.

FRANSE KAAS

"Al ons geld ging op aan Amerikaans speelgoed en Franse kaas. We meenden dat er een economisch wonder plaats vond omdat we ons Franse kaas konden veroorloven", herinnert een huisvrouw uit de middenklasse zich. Het was fantastisch. De buitenlandse bankiers struikelden over elkaar om dollars aan Chili te lenen. Chili boezemde vertrouwen in. De economie groeide tussen 1977 en 1981 met gemiddelde 7,3 procent per jaar, het hoogste groeicijfer ter wereld in die jaren. In werkelijkheid groeide de Chileense bluf, een gigantische speculatie-economie.

De almachtige, zelfingenomen minister van Financiën Sergio de Castro besloot in 1979 om de koers van de peso ten opzichte van de dollar te bevriezen. De Chileense peso raakte hierdoor steeds meer overgewaardeerd. Het werd steeds winstgevender om goedkope dollars te kopen, de dollars in te wisselen tegen pesos, de pesos tegen een reële rente van 20, 30 of 40 procent op de bank te zetten op de 'overnight', de korte termijn markt, om vervolgens met de toegenomen stapel pesos opnieuw goedkope dollars te kopen en het spelletje te herhalen. "Vanaf 1979 heerste in het financiële systeem 'la dolce vita'. De Castro en de Chicago-boys meenden dat de vrije markt vanzelf orde zou scheppen in de speculatie-orgie. We zien nu wat daarvan is terecht gekomen", merkt een voormalige minister op.

CARROUSEL

'Piranhas' werden de financiële duivel-kunstenaars genoemd, naar het kleine Amazonevisje dat met zijn verwaarlijk scherpe tanden mensen tot op het bot kan kaalvreten. De beruchtste piranha van allemaal was Javier Vial. Hij stroopte de ruïnes van het socialistische bewind af en verruimde de grenzen van de economische vrijheid naar eigen inzicht. Vial bouwde het grootste financiële imperium van Chili op. De ondergang van Javier Vial, eigenaar van hamburgerzaken, de grootste hypotheekbank en de grootste bank van Chili, in 1982, symboliseert de ineenstorting van het Chileense economische wonder. In 1981 importeerde Chili ter waarde van 6,6 miljard dollar en exporteerde het voor 3,6 miljard dollar. De buitenlandse leningen dekten het tekort op de betalingsbalans. De Chileense schuld, inmiddels opgelopen tot 18 miljard dollar, is per hoofd van de bevolking groter dan die van Brazilië of Mexico.

In de loop van 1981 verloren de internationale bankiers hun vertrouwen in Chili. De dollarstroom stokte. De speculatiecarrousel kwam met een schok tot stilstand toen begin vorig jaar de regering onverwacht de vaste peso-dollar-koers losliet. Pinochet had kort daarvoor nog verzekerd dat zoiets nooit zou gebeuren en sindsdien volgde de ene devaluatie op de andere. Particulieren met dollars in huis hadden goed gegokt. Ondernemingen met schulden in dollars die hadden vertrouwd dat ze deze met goedkope pesos zouden kunnen blijven aflossen, zaten fout. Er volgde een opeenvolging van faillissementen die slechts kon worden gestopt doordat de regering aan aantal banken en financierings-instellingen overnam. Pinochet werd door de werking van de vrije markt gedwongen tot staatsingrijpen.

Particuliere vrachtwagenchauffeurs, die hun vrachtwagen gekocht hadden tegen een goedkope dollarkoers maar nu tegen een gedevalueerde koers moesten aflossen, kwamen in actie. Ze dreigden hun onbetaalbaar geworden voertuigen te parkeren voor het paleis dat Pinochet voor zich zelf had laten bouwen tegen een prijs van anderhalf miljoen dollar.

In 1982 daalde het Chileense bruto nationaal produkt met 14,1 procent, een record voor enig land ter wereld sinds de jaren dertig. De internationale bankiers toonden zich nog tamelijk coulant voor Chili. Ze gingen dit jaar akkoord met een herfinanciering van 3,4 miljard dollar van de Chileense schuld en verleenden 1,3 miljard dollar aan nieuwe leningen. Het IMF was zelfs bereid om de strenge eisen die het aan het hulpkrediet van een half miljard dollar verbond, tot oktober van dit jaar op te schorten.

POPULISME

Pinochet heeft ondertussen zijn toevlucht gezocht tot een aloud Latijnsamerikaans recept: het populisme. "Vier keer hebben de vijanden van de regering vandalisme en vernielingen uitgelokt en dood en verderf gezaaid in de armste buurten", zei hij na de vierde nationale protestdag tegen zijn dictatuur in augustus. Hij kondigde aan dat er 80.000 nieuwe banen geschapen zouden worden. Dit plan voor nieuwe werkverschaffing maakte hij bekend in een toespraak van de CEMA, de organisatie van vrouwelijke vrijwilligers, die geleid wordt door Lucia Hiriarte Rodriguez. Dat is de vrouw van de generalissimo.

(Uit Miami Herald)

Dat maakt de waarde van het plan al twijfelachtig. Het heeft toch al weinig kans van slagen, want het IMF heeft stringente eisen gesteld aan de openbare uitgaven. Het is helemaal niet gediend van populistische stunten die de staatskas slechts op kosten jagen. Tien jaar na zijn machtsovername is Pinochet getuige van de ineenstorting van het economische model. Bewijst dit dat het vrije markt model in een ontwikkelingsland gedoemd is te mislukken? Verdedigers van het monetarisme bezweren dat Chili "fouten" heeft gemaakt. De bevriezing van de peso-koers was de grootste fout.

Maar de "fouten" waren precies de redenen voor Chili's schijn-successen van enkele jaren geleden. De ondergewaardeerde dollar en de vrijheid op de financiële markt maakten de explosie van de consumptieuitgaven en van de speculatie mogelijk. Milton Friedman, de geestelijke vader van het monetarisme, heeft zich verdedigd door te zeggen: "een werkelijk vrije economie kan slechts falen in een onvrij land". Hij vergat erbij te zeggen dat in een vrij land een monomaan model nooit zo meedogenloos zou kunnen worden uitgevoerd. Tot zover Roel Janssen in NRC/Handelsblad.

Israel in internationaal isolement gebracht

Ex-guerrillastrijder Begin ten onder door Libanon-oorlog

DEN HAAG — Voor de 70-jarige rechts-nationalistische Likoed-leider en dromer van een Groot-Israel, de afgetreden premier Menachem Begin, heeft de vijfde en langste oorlog die Israel in zijn 35-jarige bestaan (in Libanon) voerde, veel verwikkelingen gebracht. Maar het eigenzinnige optreden van de zowel vereerde als verguisde regeringsleider had al eerder zijn land, zoals velen in binnen- en buitenland hem verweten, internationaal in een isolement gevoerd en had meer dan eens geleid tot een dieptepunt in de betrekkingen met zijn machtigste bondgenoot en wapenleverancier, de Verenigde Staten.

De politiek stormachtige regeringsperiode na de verkiezingsoverwinning op 17 mei 1977 van Menachem Begin begon met een periode van vrede. Al snel na haar aantreden werd de regering — op 19 november — geconfronteerd met het eerste bezoek van een Arabisch staatshoofd, de inmiddels vermoorde Egyptische president Anwar Sadat, aan Jeruzalem, wat neerkwam op een de facto-erkenning van de joodse staat. Moeizame onderhandelingen onder auspicien van de toenmalige Amerikaanse president, Jimmy Carter, resulteerden op 17 september 1978, in weerwil van fel Arabisch verzet, in de ondertekening van de akkoorden van Camp David en op 26 maart 1979 in het sluiten van een vredesverdrag met Egypte.

De vredesinspanningen leverden premier Begin en president Sadat samen de Nobelprijs voor vrede op en leidden tenslotte — op 25 april vorig jaar — tot de "traumatische" Israelische terugtrekking na 15 jaar uit het laatste deel van de bezette Sinai. Maar de regering-Begin bracht — evenals haar voorgangers trouwens — een oplossing van het vraagstuk van de 1,2 miljoen Palestijnen op de bezette westelijke Jordaan-oever en in de strook van Gaza geen stap naderbij.

De oorlog in Libanon, die met de invasie op 6 juni vorig jaar begon, bracht de regering na de massa-moord van 16 september jl. in de Palestijnse vluchtelingen-kampen van Sabra en Chatila bij Beiroet in moeilijkheden. Die slachting, door rechtse Falangisten gepleegd kort na het binnentrekken van de Israelische troepen in West-Beiroet na de moord op president Bechir Gemayel, maakte een storm van kritiek in binnen- en buitenland los. Israel zag de grootste betoging uit zijn geschiedenis toen 400.000 mensen in Tel Aviv de straat opgingen om het aftreden van de regering te eisen.

Na aanvankelijk weigering stemde premier Begin uiteindelijk toe in het instellen van een gerechtelijke rijkscommissie van onderzoek die op 8 februari haar conclusies bekendmaakte. Ariel Sharon trad af als minister van Defensie maar hij bleef deel uitmaken van het kabinet als minister zonder portefeuille, onder meer belast met het omstreden nederzettingenbeleid.

Met de Verenigde Staten raakte de regering-Begin door haar nederzettingenbeleid in bezet gebied, de uitroeping van Jeruzalem tot eeuwige en ondeelbare hoofdstad van de joodse staat en de annexatie van de (Syrische) Golan keer op keer in conflict. Maar het absolute dieptepunt bereikten de betrekkingen na de slachting in de Palestijnse kampen en de halsstarrige weigering van Israel Libanon te verlaten. President Ronald Reagan kwalificeerde Israel op 7 februari zelfs als een bezettingsmacht. Eerder was een verrassend vredesinitiatief van president Reagan (Palestijnse autonomie in een samenwerkingsverband met Jordanie en bevriezing van het nederzettingen-beleid) op 1 september 1982 bij de regering-Begin ingeslagen als een bom. Naaste medewerkers spraken over bitterheid over wat de premier zag als "verraad" van Washington op de dag dat de PLO begon met de ontruiming van Beiroet.

Een andere spectaculaire ontwikkeling was de eensgezindheid waarmee de Arabische top zich op 9 september 1982 in het Marokkaanse Fes schaarde achter een plan dat indirecte erkenning van Israel in ruil voor de vorming van een Palestijnse staat inhield. Het was voor het eerst dat van Arabische zijde het denkbeeld van een heilige oorlog tegen de joodse staat werd losgelaten. De regering van de omstreden voormalige guerrillaleider Menachem Begin, op wiens hoofd de Britten tijdens de mandaat-periode voor Palestina een prijs van 10.000 pond stelden, kwam in 1977 aan de macht na voor het eerst in de geschiedenis van de joodse staat de verdeelde Arbeiderspartij naar de oppositie-banken te hebben verwezen. Maar ofschoon hij het langer volhield dan enig voorganger, slaagde ook premier Begin er niet in zijn ambtstermijn volledig uit te zitten. Hij zag zich begin 1981 genoodzaakt vervroegde verkiezingen uit te schrijven na een jaar waarin hij een 20-tal moties van wantrouwen had overleefd.

In een periode van arbeidsonrust en economische teruggang had het inflatie-percentage een record-hoogte van 140 op jaarbasis bereikt. Vijf ministers hadden zijn kabinet al eerder verlaten. Daartoe behoorden de populaire, inmiddels overleden "Held van de Sinai" (1956), Mosje Dajan (Buitenlandse Zaken), en Ezer Weizman (Defensie), die hem te weinig soepelheid verweten in het overleg over autonomie voor de Palestijnen in bezet gebied. Aanvankelijk zag het uit naar een glorieuze "come back" van de socialisten, maar na een ongekend gewelddadige verkiezings-campagne behaalde Begin, door zijn vurige aanhangers wel "de Koning van Israel" genoemd, op 17 juni 1981 nog net de overwinning. In die tijd balanceerde Israel op de rand van oorlog door de raketcrisis met Syrie. (Deze was eind april 1980 ontstaan toen Damascus in Libanon SAM-raketten had geplaatst nadat Israel daar twee Syrische helikopters had neergeschoten).

Kort daarop, op 7 juni, bracht de vernietiging door Israel van het Iraakse atoomcentrum bij Bagdad in de wereld de nodige beroering. De Syrische raketinstallaties in de Bekaa-vallei werden drie dagen na de Israelische invasie in Libanon van 6 juni 1982 door de Israelische luchtmacht vernietigd tijdens de grootste luchtslag die het Midden-Oosten ooit kende. De Israelische operatie in Libanon hield niet op met de ten doel gestelde bezetting van een veiligheidsgordel tot 40 km over de grens met Israel, die gericht was tegen talrijke bloedige Palestijnse aanvallen op nederzettingen in Noord-Galilea. Zij bracht de Israelische troepen in weerwil van internationale protesten voor het eerst in een Arabische hoofdstad - Beiroet. In Libanon kostte de strijd tot militaire vernietiging van de PLO duizenden mensenlevens. Maar politiek leek de PLO aan sympathie te hebben gewonnen na het vertrek in augustus van haar strijders uit Beiroet op grond van een akkoord dat de Amerikaanse afgezant Philip Habib had bereikt. Zo werd PLO-leider Yasser Arafat in Marokko als een vorst en in Athene als een staatshoofd ontvangen. Hem viel ook een fel gekritiseerde ontvangst door paus Johannes Paulus II in het vaticaan ten deel.

Ruim twee jaar eerder had Menachem Begin al gesproken van een overgave A la Munchen toen de EG-top in Venetie op 13 juni 1980 pleitte voor erkenning van het zelfbeschikkings-recht van het Palestijnse volk en het betrekken van de PLO in het vredesoverleg. Bondskanselier Helmut Schmidt van West-Duitsland werd om zijn pleidooi voor dat zelfbeschikkings-recht door premier Begin als Nazi bestempeld. De betrekkingen met Frankrijk verslechterden aanzienlijk na de invasie in Libanon. President Francois Mitterrand, de eerste Franse president die Israel bezocht en eens beschouwd als Israels sympathiekste vriend in West-Europa, werd na antijoodse aanslagen in Frankrijk dringend verzocht zijn invloed aan te wenden opdat er een einde zou komen aan de "eenzijdige show" in de Franse berichtgeving over Libanon.

Na de aanvaarding van zijn tweede ambtstermijn leek premier Begin minder dan ooit bereid Eretz Israel, het Bijbelse land van Judea en Samaria (de westelijke Jordaan-oever) af te staan. "Judea en Samaria" behoren tot het einde der tijden aan het joodse volk", zei hij met nadruk. Nooit meer zouden joodse nederzettingen mogen worden afgebroken zoals in Yamit in de Sinai het geval was geweest. Het overleg over Palestijnse autonomie, dat krachtens de akkoorden van Camp David al op 26 mei 1980 afgerond had moeten zijn, raakte volledig in het slop door de grote verschillen van inzicht over de inhoud die deze autonomie zou moeten krijgen en over de positie van Jeruzalem.

Ook op het vlak van de binnenlandse en economische politiek kwam het tweede kabinet-Begin verscheidene malen in moeilijkheden. Na indiening van een motie van wantrouwen in maart vorig jaar staakten de stemmen. De premier wilde opstappen maar het kabinet stemde voor zijn aanblijven. In mei daarop opnieuw geconfronteerd met een motie van wantrouwen, redde hij het amper met 58 tegen 57 stemmen in de 120 leden tellende Knesseth. Meer dan eens sprak de eerste-minister, zonder resultaat overigens, zich uit voor de vorming van een nationaal kabinet of het houden van vervroegde verkiezingen. Deze zouden de "vechter" Begin, die meermalen wegens hartklachten en eind 1981 nog met een gebroken dijbeen in een ziekenhuis belandde, moeten verzekeren van een grotere marge in het parlement.

MENACHEM BEGIN
....vereerd en verguisd....

Na de invasie in Libanon nam zijn populariteit in eigen land aanvankelijk toe. Maar daarin kwam verandering. De stem van de eerste-minister, die na 48 jaar huwelijk zijn vrouw Aliza verloor en later ook een van zijn trouwste helpers, vice-premier Simcha Ehrlich, leek wat te verstommen. De massamoord in Palestijnse vluchtelingen-kampen en de zich voortslepende oorlog in Libanon waren koren op de molen van de oppositie en een krachtige streep door zijn rekening. Een op 6 mei met Libanon bereikt akkoord over terugtrekking van de Israelische troepen bleef een dode letter toen Syrie zich niet bereid toonde zijn militairen terug te halen. De oorlog in Libanon had toen aan 481 Israelische militairen het leven gekost.

Menachem Begin werd op 16 augustus 1913 geboren in Brest-Litowsk waar hij in zijn jeugd al kennis maakte met het anti-

(Vervolg op pag 6, kol 7)

(Uit Miami Herald)

''Bevolking gelooft noch politici, noch media''

Manipuleren van media: methode om te regeren

'NEWS-MANAGEMENT' HEET IN AMERIKA DE MANIER WAAROP POLITICI HUN DOEN EN LATEN EN HUN AL OF NIET POSITIEVE BESLISSINGEN "VERPAKKEN" TER PRESENTATIE AAN PERS EN PUBLIEK. MET NAME IN HET WITTE HUIS IS HET ZO VOORDELIG MOGELIJK PRESENTEREN VAN DE PRESIDENT EN ZIJN POLITIEK EEN KUNST OP ZICH GEWORDEN. EEN KUNST DIE VOORAL VAN DE KANT VAN DE JOURNALISTEN NIET ALTIJD WORDT GEWAARDEERD. RONALD REAGAN MAG DAN OOIT EEN TWEEDERANGSACTEUR ZIJN GEWEEST, OP DE TELEVISIE WEET HIJ VOOR UITSTEKENDE 'VISUALS' TE ZORGEN. EEN ONDERZOEK NAAR DE MOEIZAME SYMBIOSE TUSSEN PERS EN POLITIEK.

Nancy met de taart tijdens Reagans persconferentie over werkloosheid

BIJ HET Witte Huis, de ambtswoning van de president van de Verenigde Staten, zijn de televisiecamera's altijd *on the spot*. De ene keer registreren ze hoe Ronald Reagan een groep Senatoren ontvangt om voor verhoging van de defensie-uitgaven te lobbyen, de andere keer hoe hij een 'onverwacht bezoek' brengt aan het monument voor de gevallenen in Vietnam, een derde keer hoe het staatshoofd zich belangstellend buigt over een gewonde motorrijder uit zijn escorte die met zijn motor is geslipt.

's Avonds zien gemiddeld vijftig à zestig miljoen Amerikanen 'wat de president die dag deed' op het avondnieuws van de drie grote *tv-networks*, CBS, ABC en NBC, de voornaamste nationale nieuwsmedia in de Verenigde Staten. Hun tv-camera's zijn de belangrijkste instrumenten van de presidentiële public relations-managers in het Witte Huis. 'Het hoort allemaal bij de *image-game*', zegt Bill Kovach, chef van het Washingtonse bureau van de New York Times. De presentatie van Reagan is volkomen toegesneden op de tv. Hij is een bekwaam acteur, goed in visuele communicatie'.

Een enkele keer spreken de tv-verslaggevers over het 'imperiale presidentschap' en over de machtigste man op aarde', maar dat wordt algemeen als overdreven ervaren.

'Op de keper beschouwd besteden we misschien meer aandacht aan het presidentschap dan nodig is', reageert Emerson Stone, vice-president van CBS-News, belast met nieuwsbeleid. Scherper oordeelt media-onderzoeker Michael J. Robinson, directeur van het Media-analyse project aan de George Washington University in de Amerikaanse hoofdstad: 'Het presidentschap overspoelt de media, elke dag'.

De *chief executive* van de Amerikaanse regering speelt de *image-game* om dezelfde reden als de tv-networks: populariteit. Het Witte Huis laat die van de president regelmatig door middel van opinie-onderzoeken meten. De waardering van de Amewrikaanse tv-kijkers voor de 'nieuws-show' van de networks (22 minuten nieuws en 8 minuten *commercials*), wordt uitgedrukt in *ratings*. Hoe plezieriger de *polls* en hoe hoger de *ratings* des te beter kan de president zijn politiek verkopen en des te meer kunnen de networks hun tarieven voor reclame verhogen.

President en tv leven in een ongemakkelijke symbiose: de tv heeft behoefte aan *good visuals* en de public relations-adviseurs van Reagan proberen daarin te voorzien, welbewust van het feit dat zeventig procent van de Amerikanen de tv — en dan vooral het avondnieuws van zes uur — als belangrijkste bron van informatie ondergaat.

Het produceren van nieuws om het image van de president te verbeteren is een belangrijk onderdeel van het nieuws management van Reagans communicatie-adviseurs. Dat is niet nieuw, maar, zegt Bill Kovach, 'zo effectief als het nu gebeurt, heb ik het nog niet eerder meegemaakt. Reagan beschikt over zeer geroutineerde krachten.'

News management is meer dan alleen het bedenken van *good visuals* voor de tv-camera's. Nieuws is namelijk wel wat meer dan een gewonde motorrijder. Vooral onaangenaam nieuws, per definitie politiek gevoelig, moet subtiel gepresenteerd worden. Doorgaans wordt het zodanig naar buiten gebracht dat er zo weinig mogelijk aandacht op valt.

Kovach komt met een voorbeeld: 'Onlangs besloot de president tot hervatting van het overleg met de Sovjet-Unie over Amerikaanse graan-leveranties aan Moskou een wijziging in Reagans beleid. De bekendmaking geschiedde door middel van een persbericht dat zonder enige aankondiging vooraf vrijdagmiddag om half zes in het perscentrum van het Witte Huis werd uitgegeven — vlak voor de deadlines van het tv-nieuws en de eerste edities van de ochtendbladen. Je kunt er dan alleen nog maar een berichtje van maken. De tijd ontbreekt eenvoudig om er iets mee te doen'.

MANIPULATIE van het nieuws, hoe duivels dat ook moge klinken, is volgens Reagans communicatie-deskundigen een essentieel onderdeel van het feitelijk regeerproces. Een Amerikaans president moet immers tussen de verkiezingen steeds nieuwe coalities vormen met steeds wisselende groepen Senatoren en leden van het Huis van Afgevaardigden om zijn beleid aanvaard te krijgen. Deze coalities zijn telkens anders samengesteld, al naar gelang de issue die aan de orde is, alleen al omdat de Democraten in het Huis in de meerderheid zijn. De president kan in de opzet slechts slagen als hij permanent een relatief hoge geloofwaardigheid bij het publiek handhaaft. Daartoe is een *permanent campaign* nodig om zijn populariteit bij de tv-kijkende kiezer op peil te houden.

In het Witte Huis zijn drie functionarissen belast met het voeren van deze permanente campagne: chef staf James A. Baker III, plaatsvervangend chef staf Michael K. Deaver en directeur voor communicatie Davis R. Gergen. Deze 'Grote Drie' (zoals Kovach ze noemt) zijn tot nu toe opmerkelijk succesvol geweest.

Volgens Gergen is Reagans populariteit, ondanks de economische crisis, grote werkloosheid, bezuinigingen op de sociale zekerheid en hogere defensie-uitgaven nooit lager geweest dan dertig procent (afgelopen januari). Ter vergelijking: Reagans voorganger Jimmy Carter haalde op het eind van zijn ambtsperiode maar bij achttien procent van de Amerikaanse kiezers een voldoende.

Het Witte Huis-perskorps (1700 journalisten, cameralieden en fotografen) is uiteraard doorkneed in de regels van dit communicatiespel die door Reagans woordvoerder Larry Speakes ooit als volgt zijn samengevat: 'Vertel ons nou niet hoe we het nieuws moeten voorschotelen, dan vertellen wij niet hoe je erover moet schrijven'.

DE SYMBIOSEPARTNERS reageren voorspelbaar. 'We houden afstand, maar het is een *fine line to walk*', zegt Jim Plante, tot voor kort chef nationale berichtgeving van NBC-News in New York. En bij CBS, op een steenworp afstand van de concurrent, wordt deze mening gedeeld door Emerson Stone: 'We proberen zakelijk te blijven in onze contacten, niet amicaal, maar evenmin overdreven kritisch, nu het Witte Huis *zo candid* opereert bij de presentatie van Reagans beleid'.

Hoe imperiaal het presidentschap soms ook mag lijken — in 1980 begon het CBS-avondnieuws in een periode van 255 dagen 155 keer met een bericht over het presidentschap — de networks zijn niet bereid alles te filmen wat Reagans premensen bedenken. Begin februari deed zich een 'grensincident' voor tussen de tv-verslaggevers en de Witte Huisstaf. Reagan riep onverwachts een persconferentie bijeen, waarop hij een verklaring voorlas dat de werkloosheid was gedaald. Nadat hij enkele vragen had beantwoord, kwam echtgenote Nancy binnen met een feestelijke taart. Het aansnijden van de lekkernij en het daaropvolgende feestje duurde tien minuten, *live on television*. Jim Plante was niet de enige die zich afvroeg 'of zoiets nog wel fatsoenlijk is'.

Aan de mogelijkheden van *news management* en de *image game* zijn grenzen zoals Reagan begin dit jaar tot zijn ongenoegen moest ervaren. De economische crisis maakte *headlines* in de kranten en *good visuals* op de tv: schokkende beelden van lange rijen werklozen op jacht naar een baantje, of rijen armen wachtend op een bord soep en voedselbonnen. De media brengen alleen maar negatief nieuws, klaagde het Witte Huis prompt.

Onmiddellijk riep Reagan ter gelegenheid van de Nationale Vrijwilligers-week pers en tv op meer aandacht te geven aan de *'bright side of life'* in de Verenigde Staten. Een dergelijke crisis in de relatie tussen president en media is niet ongewoon als het nieuws slecht is, zijn voorgangers hebben het ook ervaren.

ER IS ECHTER een aspect aan het *news management* door het Witte Huis dat veel fundamenteler van aard is en waarover pers en tv-mensen in Amerika zich zorgen maken. Bill Kovach: 'Meer dan enige andere regering heeft de regering-Reagan de stroom van informatie afgesneden waarvan de media afhankelijk zijn om hun werk, het informeren van het publiek, goed te kunnen doen. Het Witte Huis geeft een zodanige interpretatie aan de *Freedom of Information Act* (de Amerikaanse WOB) dat ze de nieuwsvoorziening kunnen blokkeren.'

Kovachs mening wordt gedeeld door Jim Plante van NBC en Emerson Stone van CBS. Plante: 'Ze hebben drastische maatregelen genomen en deze wet de tanden uitgetrokken. Wij stellen vast dat veel van onze bronnen zijn opgedroogd'. Stone: 'Reagan is effectief geweest in het afsluiten van bronnen. Zegslieden bij het Pentagon met wie wij sinds lang uitstekende betrekkingen onderhielden, willen nu niet meer met ons praten'. Regeringskringen spelen zelfs met plannen voor een wet die het verstrekken van als geheim geclassificeerde informatie tot een misdaad moet maken.

Plante hierover: 'Er heerst in ons land een gebrek aan vertrouwen, zowel in onze staatsinstellingen alsook in de media. Vietnam en Watergate hebben het presidentschap een deuk bezorgd. In het Congres zijn allerlei schandalen geweest. Het publiek redeneert simpel: alle instellingen hebben fouten. En de journalistiek is voor een deel in de ogen van het publiek big business, *money making*. Als instelling — wij verstrekken de informatie zonder welke deze samenleving niet langer open en vrij zou zijn — hebben de media niet de standaard die we zouden willen hebben'.

Na de hoogtijdagen van het Watergate-schandaal dat tot het aftreden van Nixon leidde (Plante: 'Nixon produced the smoking gun and resigned') is de Amerikaanse pers niet langer de schoolmeester van de natie en dat is nog steeds even wennen. Kovach: 'Sedert president Johnson (onder wie de Vietnamoorlog het hoogtepunt bereikte) was het meer de pers dan de president die het onderwerp van het openbare debat bepaalde. Dat gebrek aan evenwicht duurde voort tot Reagan. Deze regering heeft het evenwicht hersteld'.

SINDS WATERGATE heeft de pers in de Verenigde Staten dieptepunten gekend die het vertrouwen van het publiek, vooral in de kranten, hebben aangetast. Vers in het geheugen ligt nog het schandaal van *Jimmy's World*, het verhaal van een achtjarige aan heroïne verslaafde jongen in Washington, dat de *Washington Post* voorjaar 1981 afdrukte. Verslaggeefster Janet Cooke kreeg er de felbegeerde Pullitzer-prijs voor, maar bekende de dag voor de uitreiking dat ze het verhaal van a tot z verzonnen had. Naar aanleiding van dit en andere schandalen zetten de *publishers* een rem op *investigative reporting*, de onderzoekende journalistiek die na Vietnam en Watergate de grote mode was geworden.

De nieuwe zakelijkheid in de berichtgeving heeft in de verhouding tussen media en politiek nog niet direct tot opzienbarende verbeteringen geleid. Jody Powell, voormalig woordvoerder van president Carter en thans columnist, heeft de nieuwe situatie in een tv-programma onlangs kernachtig onder woorden gebracht: 'Het publiek gelooft niet wat de politici zeggen..... maar het gelooft evenmin wat de media beweren dat de politici zeggen!'

(Overgenomen uit het NRC Handelsblad; artikel van de hand van Jan Gerritsen)

Reagan tijdens zijn wekelijkse radiopraatjes.

''Ons grote voorbeeld is Kennedy''

DAVID R. GERGEN (41) is directeur communicatie van de staf van president Reagan op het Witte Huis. Hij bekleedde ook verantwoordelijke posities op het gebied van communicatie onder de presidenten Nixon en Ford. In een interview in zijn kantoor op het Witte Huis gaf hij de volgende opvattingen over wat Amerikaanse journalisten news management noemen.

NEWS management is voor ons een onderdeel van het regeerproces. De laatste jaren heeft het presidentschap als instituut niet goed gefunctioneerd. Het belangrijkste probleem is dat de macht van de president zo snel wegslipt. Sinds Eisenhower zi n de meeste presidenten maar één termijn (van vier jaar) in functie gebleven. Mijn opgave is: hoe gebruik je de macht van het presidentschap effectief. Een groot deel daarvan gaat via het vermogen om te overtuigen en om duidelijk te communiceren, om boodschappen helder te laten overkomen.

'Wij in het Witte Huis willen niet dat de president wordt geassocieerd met mislukkingen. Ons grote voorbeeld is president Kennedy en de Amerikaanse invasie van de Varkensbaai op Cuba. Kennedy zei: 'Als we verliezen, is dat het verlies van het State Department (ministerie van buitenlandse zaken), als we winnen, is de winst voor mij'. De leider moet geassocieerd worden met de successen, zijn luitenants met de mislukkingen.

'We denken dus veel over de *setting* waarin de president wordt gezien, de boodschappen die hij over wil brengen, wat er 's avonds op de tv komt en wat er de volgende dag in kranten komt, de koppen, welke foto van de president wordt gebruikt, al die dingen zijn voor ons vreselijk belangrijk. We plannen dat een week vooruit. We willen bijvoorbeeld maar één groot nieuwsverhaal per dag — op die manier maak je de boodschap duidelijk. Aan het eind van de week bekijken we de volgende week: wat komt er uit de departementen, uit het Witte Huis, wat gaat het Congres doen, wat kunnen we daar tegenover stellen en wat kunnen we doen om de positie van de president te maximaliseren'.

Maar feiten spreken voor zichzelf. Er is een economische crisis of die is er niet.

'Dat is juist, uiteindelijk worden presidenten beoordeeld op hun performance. Maar het punt is dat je jezelf maximale politieke invloed wilt geven om in staat te zijn beleid te ontwerpen dat succesvol zal zijn. Voor een deel doe je dat door het proces van communicatie.' We meten de invloed van de president door opinie-onderzoeken, we meten het effect van redevoeringen. President Reagan is in staat geweest de opvattingen bij het publiek met één tv-rede over een specifiek probleem met twintig procent te veranderen. In april constateerden we een verandering van dertien punten na een rede over de noodzaak van hogere defensie-uitgaven die veertien dagen voor het opinie-onderzoek was uitgesproken. We stelden vast dat hij nog steeds over heet wat zeggenskracht beschikt'.

De pers staat kritisch tegenover het nieuwsmanagement door het Witte Huis.

We doen meer aan management dan de media-mensen prettig vinden, maar wi hebben hier nu eenmaal andere verantwoordelijkheden. Ik geloof oprecht dat onze methoden passen in een democratische politiek en een democratische samenleving. Wij ervaren thans een zeker antagonisme. De kritiek is dat er geen grote issues zijn, er geen groot debat is, alles soft wordt gespeeld. Wel, als ik aan de andere kant zou staan, zou ik hetzelfde zeggen. De pers is per definitie ontevreden'.

Welke betekenis hebben de verschillende media voor uw beleid?

'Elk medium heeft zijn eigen doelgroep en zijn eigen belang. Wij hechten bij voorbeeld veel belang aan de radio. Radio gold als aan vergeten medium, maar radio heeft een enorm bereik. De president houdt elke zaterdag een toespraak over de radio. Daarover wordt in het weekeinde veel geschreven omdat er dan weinig ander nieuws is. Zijn boodschap hoeft niet te concurreren met veel ander nieuws, komt dus door en haalt nog vaak de voorpagina van de zondagskranten.

'Televisie heeft het grootste bereik en de grootste macht, maar heeft ook gevaren. Televisie is in de politiek een tweesnijdend zwaard: tv kan de macht van het presidentschap vergroten maar kan ook schade toebrengen.

We zijn ons er zeer van bewust dat de kranten grote invloed hebben op het denken van de mensen, de stemming in het land, en het verkiezingsproces. We besteden dus veel aandacht aan columnisten, mensen die kiezers beïnvloeden.

Er is veel kritiek op de toepassing van de Freedom of Information Act door de huidige regering.

'We meenden dat een herziening nodig was omdat de wet door te veel mensen op een oneigenlijke manier werd gebruikt om informatie te verkrijgen. Er waren mensen die voor inlichtingendiensten van andere landen werkten en die verklaringen ondertekenden om informatie te laten geven die we niet met hen willen delen. 'De waarheid is dat de wet niet in de eerste plaats door de pers is gebruikt. We willen de stroom van informatie handhaven maar niet op een manier die in strijd lijkt met het algemeen belang'.

BEGIN...

(Vervolg van pagina 5)

semitisme. Hij werd de onvoorwaardelijke leerling van de Zionist, revisionist-ideoloog, schrijver en journalist Zeev (Wladimir) Jabotinsky, leider van de "Revisionistische" (extremistische) vleugel van die beweging. Die vleugel verzette zich tegen de verzoenings-politiek jegens Engeland en tegen de socialistische Zionisten die meer de nadruk legden op praktische arbeid dan op politieke agitatie. Afgestudeerd aan de juridische faculteit in Warschau organiseerde Begin in 1938 in de Poolse hoofdstad een anti-Britse manifestatie, waarna hij gearresteerd werd.

Na enkele maanden gevangenschap week hij in 1939 toen de Duitsers Polen binnenvielen, uit naar Litouwen dat door de Russen was geannexeerd. Daar was hij toen de tweede wereldoorlog uitbrak. Zijn ouders en andere familieleden werden door de Duitsers in Polen vermoord. Door de Sovjet-autoriteiten gearresteerd werd Begin veroordeeld tot acht jaar dwangarbeid in een kamp in Siberie. Maar als Pools burger mocht hij zich aansluiten bij het vrije Poolse leger dat generaal Vladislav Anders had gevormd en dat in het Midden-Oosten tegen de Duitsers ging vechten.

In 1942 werd hij in Palestina, dat onder Brits mandaat stond, ontscheept. Hij nam ontslag en werd een jaar later leider van de rechtse militaire terreurorganisatie "Irgoen Zwai Leoemi", die in 1944 "de oorlog aan Groot-Brittannie verklaarde". Van dat ogenblik af tot aan de uitroeping van de onafhankelijkheid van Israel op 15 mei 1948 voerde hij een onverzoenlijke strijd tegen de Britse autoriteiten, tegen de gewapende Arabische bewegingen en zelfs tegen het clandestiene joodse leger "Haganah", dat zich tegen de felle methoden van de Irgoen verzette. Op zijn hoofd stelden de Britten een prijs van 10.000 pond sterling, maar hij bleef ongrijpbaar en slaagde erin een reeks spectaculaire aanslagen te organiseren. Een vleugel van het King David-hotel in Jeruzalem, dat Britse militairen herbergde, werd opgeblazen waarbij ruim 90 doden vielen. Bij een aanval die zijn mannen tezamen met leden van de joodse extremistische **Stern-groep in 1948 uitvoerden** op het Arabische dorp Dair Yassoeb bij Jeruzalem, kwamen 250 dorpelingen om. Die aanval riep een bittere reactie op van de Zionistische leider David Ben-Goerion.

De vijandigheid tussen beide mannen bereikte een dramatisch hoogtepunt tijdens de affaire van de "Altalena", die met een grote, door de Irgoen bestelde lading wapens tijdens de onafhankelijkheids-oorlog in de Israelische wateren aankwam. Ben-Goerion eiste dat de wapens zouden worden overgedragen aan het Israelische leger dat zojuist gevormd was. Menachem weigerde waarna Ben-Goerion opdracht gaf het schip op enkele honderden meters van het strand bij Tel Aviv tot zinken te brengen. Aan het einde van de oorlog liet Begin zijn beweging ontbinden. Hij zette haar om in een politieke partij, de Cheroet (Vrijheid), die later opging in het Likoed-blok. Op een zeer korte periode na (toen aan de vooravond van de zesdaagse oorlog in 1967 een regering van nationale eenheid werd gevormd met Begin als minister zonder portefeuille) bleef de Cheroet, die zich met de rechtse liberalen verbond, in de oppositie.

Begin, een geducht spreker, die lyrische volzinnen kon afwisselen met bijtend sarcasme, voerde felle strijd tegen het herstel-betalingsakkoord (60 miljard mark) met West-Duitsland en het aanknopen van diplomatieke betrekkingen met dat land. Na de oorlog van 1967 verzette hij zich fel tegen elk akkoord met Egypte en territoriale concessies op de westelijke Jordaan-oever. Kort voor de verkiezingen van 1977 werd hij getroffen door een bijna fatale hartaanval, maar hij redde het. Aanvankeli k wilde hij zich niet voor een tweede ambtsperiode beschikbaar stellen, maar in een tijd van onzekerheid en internationale druk ging hij weer door, zeggend zich als vechter sterker te voelen dan ooit.